Pijcie 2613 tylko **PIWA** - Wody - Lemoniady **PODGÓRSKIE** z Browaru Pomorskiego Józefa Chronowskiego, Toruń-Podgórz

Sobota-Niedziela, 29-30 maja 1937 - Nr. 121
(Pismo wychodzi w dniu datowania).

Dzień Pomorza

16 stron
cena 20 gr

ORAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — DZIEŃ BYDGOSKI ILUSTROWANY — GAZETA GDAŃSKA
DZIEŃ KOCIEWSKI — GŁOS NIESZAWSKI (DZIEŃ CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA
DZIEŃ TCZEWSKI ILUSTROWANY — DZIEŃ CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOGILEŃSKA — — — —

REDAKCJA: Toruń, ul. Bydgoska 56, telefony 29-90, 29-01, 29-02, 29-60 (nocny). — ADMINISTRACJA: Toruń, ulica Bydgoska 56, telef. 29-70 (kierownik administracji). — FILIA ADMINISTRACJI: Toruń, ulica Szeroka 42 I. piętro, telefon 29-80 — P. K. O. 206.874.

Wzmocnienie zaplecza wybrzeża morskiego

Senat uchwalił granice Wielkiego Pomorza

Kujawy i Pomorze tworzą nierozerwalną całość

Zamach Poznańskiego na rejon kujawski

Warszawa, 28. 5. (PAT.) Na swym dzisiejszym, pierwszym w obecnej sesji nadzwyczajnej plenarnym posiedzeniu Senat m. in. przyjął w brzmieniu sejmowym projekt ustawy o zmianie granic województwa poznańskiego, pomorskiego, warszawskiego i łódzkiego oraz uchwalił obie, znane już rezolucje komisji, odrzucając mniejszościowe wnioski sen. Jeszkego.

Do debaty nad tym projektem ustawy Senat przystąpił po uchwaleniu projektu ustawy o funduszu kultury narodowej Józefa Piłsudskiego.

Sprawozdawca szeroko przedstawił przesłanki historyczne, geograficzne, etniczne i gospodarcze, które domagają się zmian granic. **Woj. pomorskie** skutkiem podziału, jakiego dokonał traktat wersalski, stało się **województwem karłowatym** zarówno pod względem terytorialnym, jak i ekonomicznym. Mając rozwinięty samorząd terytorialny województwo to nie może spełniać zadań, jakie ciążą na tym samorządzie wobec bardzo znacznego zmniejszenia się wpływów z głównych źródeł dochodu. Obecne zmiany niewątpliwie zaradzą tym niedomaganiom, a zarazem uczynią zadość potrzebom etnicznego zespolenia ludności danych terytoriów, gdyż należy mieć na uwadze, że tylko ludność północnych powiatów Pomorza stanowią Kaszubi, tj. element pochodzący od Słowian połabskich, natomiast w południowych powiatach mamy ten sam materiał etniczny kujawski, jak w sercu państwa polskiego. Już w czasach przedhistorycznych ziemię Chełmińską zamieszkiwał szczep kujawski. Łączność Kujaw z Pomorzem, mimo nieprzychylnych warunków, nigdy nie została przerwana zarówno pod względem gospodarczym jak i kulturalnym a wpływ Pomorza na Kujawy jeszcze się zwiększy z chwilą, gdy w Toruniu powstanie uniwersytet.

Komisja senacka przyjęła ustawę w brzmieniu uchwalonym przez Sejm bez zmiany oraz przedstawia rezolucje, w których wzywa się rząd, aby w wykonaniu tej ustawy doprowadził do zupełnego scalenia Kujaw z Pomorzem przez przyłączenie doń reszty gmin regionu kujawskiego oraz do uwzględnienia w przepisach wykonawczych specjalnej opieki, chroniącej ludność przyłączonych terenów przed skutkami wynikającymi z nieznajomości praw zwyczajowych.

W końcu sprawozdawca wyraża nadzieję, że

POMORZE POWIĘKSZONE TERENOWO I ZASILONE DOŚĆ LICZNIE ELEMENTEM Z POD SERCA I DUSZY POLSKI, OKRZEPNIE I DZIERŻYĆ BĘDZIE WYSOKO BANDERĘ OKRĘTOWĄ, KTÓRA, JAK SIĘ KTOŚ WYRAZIŁ, JEST KORONĄ NA GŁOWIE NARODU.

(Oklaski).

Poznańskie — oświadcza mówca — z radością przyjmuje fakt zmiany granic dwóch województw zachodnich, trzeba jednak, aby zmiana ta nie była zarodkiem nowych trudności. Szczególnie chodzi mi tu o Pomorze, które na przestrzeni ostatnich lat było widownią ciągłych eksperymentów w dziedzinie podziału władz terytorialnych, nie można więc dziś kontynuować tam eksperymentów nieprzemyślanych. Dobrze się stało, że naprawę podziału administracyjnego zaczęto od Pomorza, o którym mówimy, że jest **płucami Polski.** Od płuc zależy siła i waga naszego głosu, kiedy więc dziś obok Pomorza słyszy się głosy za zmianą struktury Wolnego Miasta Gdańska, kiedy Polska odpowiada i musi odpowiadać na hasło: **„Zurück zum Reich"**, słowem **„NIGDY"**, trzeba po to, żeby głos nasz był silny i ważki, aby te nasze płuca — Pomorze — były silne. Poznańskie oddaje Pomorzu część swych powiatów w zrozumieniu potrzeby państwowej, jednak czyni to z pewnym żalem, albowiem wchodzi tu w grę sentyment, jaki nas łączy z tymi starymi ziemiami wielkopolskimi.

Poznańskie nie może pogodzić się z oderwaniem od woj. poznańskiego powiatów inowrocławskiego miejskiego, oraz gmin Chełmce, Kruszwica wieś i Kruszwica miasto, pow. mogileńskiego. Przyłączenie ich do Pomorza nie stanowi dla tej dzielnicy niezbędnej konieczności życiowej. Opinia publiczna woj. poznańskiego nie może się pogodzić z odłączeniem tych ziem i dlatego mówca zgłasza poprawkę, aby ziemie te utrzymać w ramach woj. poznańskiego.

Następnie sen. Jeszke uzasadnia, iż staje się uzasadnioną zmiana nazwy woj. poznańskiego na wielkopolskie. Za zmianą taką przemawiają nie tylko względy uczuciowe i historyczne, ale także i fakt, że nazwa woj. poznańskie nie będzie ściśle odpowiadać ziemiom, jakie po zmianie granic będą w skład jego wchodziły. Mówca zgłasza poprawkę do ustawy, mówiącą o zmianie nazwy województwa na wielkopolskie. Pozostałe swe wnioski mniejszości, dotyczące zagadnienia ubezpieczeń, jakie powstaje w związku ze zmianą granic województwa, mówca wycofał.

W zakończeniu mówca stwierdza, iż **niezależnie od losów swych wniosków, zmiana granic woj. poznańskiego i pomorskiego jest momentem dodatnim, stwarzając możliwość dopływu nowych ziem i ludzi, co winno wpłynąć ożywczo na rozwój tych województw.** (Oklaski).

Sen. **Sludowski** w imieniu ludności Pomorza wyraża wdzięczność rządowi za wniesienie tego projektu tak gruntownie uzasadnionego przez p. sprawozdawcę. Co się tyczy wniosków sen. Jeszkego, to przeciwstawia się jego zamachowi na rejon kujawski, natomiast pragnie poprzeć jego usiłowania w kierunku uporządkowania dziedziny ubezpieczeń. Dobrze się stało — podkreśla mówca — że rząd dał zapewnienie, iż zakłady poznańskie nadal utrzymają swoją samodzielność i ma nadzieję, że rozwiną one swoją dodatnią działalność także na obszarze ośmiu powiatów, które obecnie będą przyłączone do woj. poznańskiego i pomorskiego.

Następnie zabrał głos **podsekretarz stanu w M. S. Wewn. p. Korsak**, który wygłosił następujące przemówienie:

W imieniu rządu przeciwstawiam się wszystkim zgłoszonym wnioskom mniejszo-

(Dalszy ciąg na stronie 2-ej).

Zmiany osobowe w administracji państwowej

na terenie wojew. pomorskiego

Na podstawie zarządzenia władz centralnych, z dniem 1 czerwca rb. nastąpią niżej wymienione zmiany osobowe w administracji państwowej na terenie województwa pomorskiego:

Dr. Aleksander Banaś, naczelnik wydziału w Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim, przeniesiony na równorzędne stanowisko do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu.

Roman Walewski, kierownik oddziału w Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim, przeniesiony na równorzędne stanowisko do Urzędu Wojewódzkiego Poleskiego w Brześciu n. Bugiem.

Starosta powiatowy tczewski Zygmunt Muchniewski, przeniesiony na stanowisko naczelnika wydziału w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie.

Starosta Powiatowy chełmiński, Bronisław Biały, przeniesiony na stanowisko starosty powiatowego w Tczewie.

Zygmunt Gużewski, mianowany został starostą powiatowym chełmińskim.

Seweryn Ciechalewski, naczelnik wydziału w Dyrekcji Kolei Państwowych w Warszawie, mianowany **naczelnikiem wydziału społeczno-politycznego w Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim.**

Tadeusz Banko, referendarz Komisariatu Rządu w Warszawie, mianowany **kierownikiem oddziału w Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim.**

* * *

Nowomianowany naczelnik wydziału społeczno-politycznego w urzędzie wojewódzkim pomorskim, **Seweryn Ciechalewski, urodzony** w dniu 23. 10. 1897 r. w Żychlinie, województwa warszawskiego, służył od czerwca 1916 do lipca 1917 r. w Legionach Polskich, od sierpnia 1917 do lutego 1918 roku w Polskim Korpusie Posiłkowym, od listopada 1918 do lutego 1934 r. w Wojsku Polskim, ostatnio w stopniu kapitana; posiada odznaczenie Krzyżem Virtuti Militari V klasy: posiada dyplom szkoły nauk politycznych w Krakowie oraz absolutorium wydziału prawa Uniwers. Jagiellońskiego. W okresie od 1 marca 1934 do 31 października 1937 r. naczelnikiem wydziału w Dyrekcji Kolei Państwowych w Stanisławowie od 1 listopada 1934 do 1 czerwca 1937 r. naczelnikiem wydziału Dyr. Kolei Państwowych w Warszawie, skąd przybywa na stanowisko naczelnika wydziału społeczno - politycznego w Urzędzie Wojewódzkim w Toruniu.

Nowomianowany Starosta Powiatowy chełmiński, **Zygmunt Gużewski** urodzony 1894 r., major Wojsk Polskich, b. adjutant Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, posiada odznaczenia: Krzyżem Virtuti Militari V klasy, czterkrotnym Krzyżem Walecznych oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi; dłuższą praktykę administracyjną odbył w Urzędzie Wojewódzkim Poznańskim, a egzamin ze znajomości służby w administracji państwowej złożył w centralnym zarządzie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Niemcy chcą wrócić do Ligi Narodów w zamian za... kolonie

Ożywiona działalność polityczna dr. Schachta w Paryżu

Paryż 28. 5. (PAT). Min. Schacht, przybyły do Paryża na otwarcie pawilonu niemieckiego, rozwija ożywioną działalność polityczną. Po spotkaniach z min. skarbu Vincent Auriolem, z którym odbył niemal dwugodzinną rozmowę, minister gospodarki Rzeszy spotkał się dzisiaj ponownie z premierem Blumem.

Poza zagadnieniami, związanymi z traktatem handlowym francusko - niemieckim, rozmowy min. Schachta obejmują zagadnienia daleko szersze.

Na śniadaniu, wydanym dzisiaj przez komitet „France-Allemagne", min. Schacht wygłosił przemówienie czysto polityczne, w którym, podkreślając, iż mowy swej nie przygotowywał, gdyż chciał umyślnie jak najbardziej podkreślić spontaniczność i bezpośredniość swych słów, oświadczył otwarcie, że celem jego podróży było nie tyle otwarcie pawilonu, ile przeprowadzenie rozmów bezpośrednich z czołowymi osobistościami francuskimi, któreby umożliwiły pracę nad stworzeniem stosunków głębszego wzajemnego zrozumienia się między Francją a Niemcami.

Następnie w uroczystej formie minister Schacht oświadczył, że prasa francuska zarzuca polityce niemieckiej, iż występuje bez ustannie z żądaniami. „Na to chciałbym sprecyzować — oświadczył p. Schacht — co Niemcy ze swej strony ofiarowują i już zaofiarowały. **Niemcy ofiarowują pokój**, to znaczy gwarancję pokoju w Europie. **Niemcy ofiarowują powrót swój do Ligi Narodów** która byłaby nie tyle trybunałem karnym, ale radą porozumiewawczą, gdzie narody mogłyby dyskutować o swych zagadnieniach. Niemcy ofiarowały wreszcie porozumienie co do rozmiarów zbrojeń, ponieważ cierpimy na skutek nadmiernych kosztów zbrojeniowych we wszystkich krajach. Czyż te rzeczy nie są doniosłe, czyż można ofiarować jeszcze coś innego? Żądamy ze swej strony umożliwienia nam działalności kolonialnej, której forma rozmiarów i stopień intensywności mogą być przedmiotem dyskusji.

Wreszcie minister podkreślił, że „mówi nietylko z osobistego punktu widzenia, lecz w imieniu narodu, który pragnie pokoju i porozumienia z wszystkimi narodami europejskimi."

MAGGI-ZUPY
1 kostka na 2 talerze
20 groszy
GATUNKI SPECJALNE
Angielska
Grzybowa
Ogonowa
1 kostka 25 groszy

RABKA ZDROJOWISKO GÓRSKIE
ZAPEWNIA ŚWIETNĄ KURACJĘ i IDEALNY WYPOCZYNEK
KĄPIELE MINERALNE: JODO - BROMOWE, BOROWINOWE, ZAWIJANIA MUŁOWE I OKŁADY. INHALATORIUM. HYDROPATIA
Basen kąpielowy — Plaża
Sanatoria — Pensjonaty — Mieszkania dla rodzin
Ceny umiarkowane
Informacje i prospekty: KOMISJA ZDROJOWA w Rabce i Związek Uzdrowisk Polskich, WARSZAWA, BODUENA 2. Tel. 530-38.
287c

(Dokończenie ze strony 1)

ści z tego powodu, że uchwalenie ich wpłynęłoby opóźniająco na tempo załatwienia głównego zadania, jakim jest **wzmocnienie Pomorza jako zaplecza naszego wybrzeża morskiego.** Przy tym nie przeciwstawiam się w zasadzie słusznym wypowiedzianym tu myślom, jeżeli chodzi o względy natury historycznej i emocjonalnej, ale zmuszony jestem prosić o odłożenie tych kwestyj. Realizacja ich może nastąpić w drodze osobnej ustawy.

P. sen. Jeszke uczynił pod adresem rządu zarzut, że dokonywana w tej chwili zmiana granic dwóch województw, jest tylko fragmentem całości zmiany podziału administracyjnego. Ten zarzut nie wydaje mi się trafnym, gdyż przedłożenie jednego planu podziału administracji państwa wprowadziłoby nas niezawodnie w niektórych terenach w dziedzinę abstrakcji.

RZĄD POSŁUGUJE SIĘ METODĄ JAK NAJBARDZIEJ ODLEGŁĄ OD ABSTRAKCJI.

Załatwia on problemy w miarę ich dojrzewania. Chwila, w której wysunięta została zmiana granic tych dwóch województw, co do trafności swojej przez nikogo nie jest kwestionowana. Jeżeli chodzi o prace dalsze, to one są w toku. Pewnym momentem zachęcającym dla tych, którzy by chcieli przystąpić do tego problemu ryczałtowo, są prace dotychczasowe komisji dla usprawnienia administracji. Otóż trzeba powiedzieć, że wysuwanie planu, któryby w jednej całości ujmował sprawę, było właśnie największą trudnością do posunięcia sprawy naprzód, bo nie da się ona rozstrzygnąć inaczej jak tylko w łączności z istotnymi interesami ludności. Ludność nie wybiera sobie dowolnie swego przydziału do tego czy innego województwa. Przykład wyboru mieszkania nie jest trafny. Przynależność do województwa jest zależna od całokształtu stosunków życiowych. Praca ta wymaga podziału na pewne etapy ze względu na konieczność zbadania wszystkich krzyżujących się interesów, czy to administracji przemysłowej czy szkolnej, czy spraw gospodarczych, samorządowych, a wreszcie spraw obrony narodowej. Dopiero postępując etapami można ustrzec się abstrakcyjności i sztuczności podziału administracyjnego.

Z tych wszystkich względów proszę o przychylenie się do opinii większości komisji.

W głosowaniu odrzucono wnioski sen. Jeszkego co do Inowrocławia oraz gmin Chełmce, Kruszwica wieś i Kruszwica [illegible] poznańskiemu nazwy „województwo wielkopolskie". Następnie ustawę przyjęto w [illegible] brzmieniu sejmowym oraz uchwalono obie rezolucje komisyjne.

Dezyderaty eksportowe Gdyni i Pomorza

na warsztacie prac komisji międzyministerialnej

Konferencje w gdyńskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej

Wczoraj przybyła do Gdyni międzyministerialna komisja dla spraw eksportowych pod kierownictwem dyrektora Państw. Instytutu Eksportowego J. Turskiego. W skład komisji wchodzą przedstawiciele centralnych resortów gospodarczych oraz reprezentanci Związku Izb Przemysłowo-Handlowych. Komisja, jak wiadomo, objechała już szereg ośrodków gospodarczych w Polsce, posiadających znaczenie w dziedzinie działalności eksportowej, a obecnie przybyła do Gdyni celem zaznajomienia się z dezyderatami firm okręgu gdyńskiej Izby Przemysłowo-Handlowej. Izba, w której lokalu odbywają się konferencje z reprezentantami kół eksportowych, rozesłała zawiadomienia do przeszło stu firm i organizacyj branżowych okręgu izbowego. Wczoraj przez cały dzień komisja wysłuchiwała dezyderatów firm eksportowych. Dzisiaj konferować będzie z przedstawicielami firm shipchandlerskich, maklerskich, spedycyjnych i armatorskich.

Wybuch granatu na statku łotewskim w Gdyni

podczas wyładunku złomu

Jeden robotnik ciężko ranny

W tych dniach przybył do Gdyni z portu amerykańskiego Albany duży statek łotewski „Everosa" z ładunkiem 5500 ton złomu żelaznego. Statek przycumowany został celem rozładowania przy nabrzeżu Holenderskim. Wyładowujący złom robotnicy nie przypuszczali, jak groźne niebezpieczeństwo kryje w sobie masa starego żelaziwa i dokonywali swych czynności ze zwykłym w takich razach automatyzmem, nie myśląc zupełnie o jakichkolwiek środkach ostrożności.

Tymczasem wczoraj w godzinach południowych, kiedy praca przeładunkowa była w pełnym toku, nagle usłyszano gwałtowną detonację, której towarzyszył rozdzierający jęk ciężko rannego robotnika. Jak się okazało, w stosach złomu znajdował się **stary, lecz niewypalony granat.** Robotnik Józef Pawelczyk nie zwrócił nań uwagi i przerzucając żelazo, widocznie uderzył w zapalnik, co spowodowało eksplozję pocisku. Siła wybuchu była tak wielka, że Pawelczykowi urwało rękę i poważnie poraniło brzuch. W stanie ciężkim odstawiono nieszczęśliwego karetką Pogotowia do szpitala.

Zaznaczyć należy, że miasto portowe Albany, skąd przybył statek „Everosa", położone w stanie New York nad rzeką Hudson posiada wysoce rozwinięty przemysł żelazny. Wśród załadowanego tam złomu znajdowała się widocznie zużyta amunicja artyleryjska, przyczym nieszczęście chciało, że był między nią również niewypalony granat, który w dalekiej Gdyni na całe życie unieszczęśliwił człowieka. W sprawie tej niewątpliwie przeprowadzone będą dochodzenia.

Z prac organizacyjnych Obozu Zjedn. Narodowego

Warszawa 28. 5. (PAT). W dniu 28 bm szef Obozu Zjednoczenia Narodowego płk Adam Koc powołał tymczasowe prezydium okręgu nowogródzkiego organizacji wileńskiej OZN.

W tym samym dniu szef Obozu Zjednoczenia Narodowego płk. Adam Koc przyjął delegację pracowników Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych, którzy zgłosili akces do Obozu Zjednoczenia Narodowego.

Warszawa 28. 5. (PAT). Dziś o godz. 19 w sali Domu Żołnierza na Pradze odbyło się zebranie organizacyjne okręgu Warszawa — Praga organizacji miejskiej Obozu Zjednoczenia Narodowego. Po raz pierwszy członkowie organizacji wystąpili z opaskami biało-czerwonymi ze znakami obozu.

Nawigacja na Bałtyku ustała

Na Bałtyku rozpętała się silna burza, która od wczoraj rana szaleje w północno-wschodniej części morza. Na wybrzeżu odczuwa się sztorm. Masy wód są wpychane w głąb otwartego Bałtyku w niczym nie naruszając całości polskiego wybrzeża. Nawigacja ustała.

POKOJE
czyste, wygodne, ciche i tanie z wodą bież. i telefonami, blisko Dworca Główn. w Warszawie
w HOTELU ROYAL
ul. Chmielna nr. 31
Kawiarnia. Bezpłatny garaż. 2803

Morze piasku nad Gdynią

Huraganowy wiatr miotał wczoraj po ulicach piasek z szybkością 25 m. na sekundę

Porywisty wiatr, który w dniu Bożego Ciała w godzinach po południowych spowodował katastrofę na morzu w pobliżu Babiego Dołu — w dniu wczorajszym przybrał znacznie na sile.

Przez cały prawie dzień wczorajszy a już specjalnie w godzinach południowych i po południowych, huraganowy wiatr unosił nad Gdynią tonny piasku, miotając nim w najsilniejszych porywach z szybkością ponad 25 m. na sekundę.

I tak, gdy w czwartek szybkość wiatru oznaczyć można było ilością 5—7 stopni według skali Beauforta, to wczoraj szybkość huraganowego wichru wzrosła do 8, a przy porywach do 9, a nawet do 10 stopni. Przeciętna szybkość wiatru 11—15 metrów na sekundę, przy porywach dochodziła do 25 a nawet przekraczała 25 m. na sekundę.

W niektórych godzinach natężenie prądu powietrza było tak wielkie, a chmury kurzu i piasku tak gęste, iż ulice pustoszały zupełnie, a przechodnie chowali się w bramach, nie mogąc wprost utrzymać się na chodnikach.

Silny wiatr wywołał w zatoce tak wielką falę, iż przelewała się ona przez falochrony.

Z dokładnością zegarka

odbyła się zmiana rządu w Londynie

Wysokie odznaczenia dla b. premiera Baldwina

Londyn, 28. 5. (PAT). Oczekiwane w dniu dzisiejszym ustąpienie premiera Baldwina i spodziewana w związku z tym zmiana rządu, dokonały się dziś ściśle według terminu, z dokładnością zegara. O godzinie 9 rano premier Baldwin udał się do Buckingham Palace i wręczył królowi swą rezygnację. Baldwin zabawił u króla trzy kwadranse.

Premier Baldwin po złożeniu dymisji udał się na Downing Street, witany po drodze owacyjnie przez publiczność. Bezpośrednio po Baldwinie przyjął król nowego premiera, Neville Chamberlaina. W ciągu dnia zjawił się Chamberlain ponownie w pałacu Buckingham, celem przedłożenia listy nowego gabinetu. Wieczorem odbyło się posiedzenie Rady Ministrów, na którym premier Chamberlain złożył przysięgę.

Król nadał ustępującemu premierowi Baldwinowi tytuł Earla, żonie zaś jego wielki krzyż orderu Imperium brytyjskiego.

Tytuł Earla dla Baldwina oraz odznaczenie dla jego żony zostały nadane przez króla, na wniosek prem. Nevilla Chamberlaina.

Poza tym król mianował Baldwina kawalerem Podwiązki.

Bez kadr fachowców nie dźwigniemy gospodarczo Polski

Ogłoszona została lista gimnazjów i liceów zawodowych, które otwarte zostaną w najbliższym roku szkolnym. Będzie to pierwszy etap w realizacji nowego ustroju szkolnego, przewidującego — jak wiadomo — znaczne odciążenie szkół średnich typu ogólno - kształcącego, odprowadzenie znacznego odsetka młodzieży do szkół zawodowych.

Takich szkół nowego typu powstanie jesienią piętnaście. I jeśli dokładniej przyjrzymy się opublikowanej już liście tych szkół, stwierdzimy z radością, że dają one młodzieży wcale obfite możliwości wyboru różnych zawodów, uwzględniają rozmaite rodzaje zamiłowań. Więc powstanie w stolicy liceum, które da nam fachowych budowniczych, liceum, które wychowa nową generację mierniczych i nowy zastęp ludzi, znających się na tak ważnych dla nas zagadnieniach drogowych. Powstaną dwa licea, z których jedno wyprodukuje mechaników, specjalistów w lotnictwie, a drugie fachowców w dziedzinie motoryzacji: budowie samochodów. Stworzone będą dwa licea, kształcące zawodowych elektryków. Otrzymamy licea, których wychowankowie będą fachowo przygotowani do pracy w administracji. Jedno z tych liceów przygotowuje do pracy w administracji skarbowej i samorządowej, drugie do administracji w kolejnictwie. Poza tym — oczywiście — będą szkoły (nowego typu) handlowe.

Jest więc w czym wybrać i istnieje już dla młodego pokolenia realna możliwość przygotowania się do jednego z takich zawodów, na które na rynku pracy zawsze znajduje się większy popyt, niż dotychczasowa podaż sił wykwalifikowanych.

Bo tu właśnie tkwi jądro sprawy: nie ustał bynajmniej — nawet w latach depresji gospodarczej — popyt na wykwalifikowane, fachowe młode siły. Tylko takich sił było niezmiernie mało... Ośmioklasowe gimnazjum nie zaspakajało tego popytu; wiodło wprost do wyższych uczelni, które produkowały architektów, a nie... budowniczych, inżynierów, a nie... mechaników lotniczych czy samochodowych, magistrów prawa, a nie... samorządowców, czy skarbowców itd.

Wciąż słyszeliśmy o tragedii młodego pokolenia, nie znajdującego pracy. Wciąż spotykaliśmy się z warstwą młodzieży, która po ośmiu latach, spędzonych w ogólno - kształcącej szkole średniej, skazana była tylko na wyższe studia, bo do żadnej fachowej, praktycznej pracy nie była przygotowana, a jeśli do niej przystępowała z konieczności, to w formie dyletantów, dopiero uczących się gdzieś w fabryce czy przy biurku podstawowych elementów zawodu.

Z drugiej strony słyszeliśmy utyskiwania — zupełnie uzasadnione i słuszne — ze strony przemysłu i handlu, technicznych warsztatów i biur administracji państwowej, samorządowej, spółdzielczej i prywatnej: mamy albo pracowników fizycznych, robotników — albo ludzi z patentem wyższych studiów. Średnicy nie mamy... Ogniwa pośredniego między robotnikiem a inżynierem brak.... A właśnie ta średnica jest najpotrzebniejsza: **dobry mechanik, sprawny elektryk, wykwalifikowany funkcjonariusz administracji.**

Ten stan rzeczy ulega zmianie. Między pracownika fizycznego i intelektualnego dostanie się w nasze życie zawodowe typ wykwalifikowanego fachowca, łączącego dwa ważne elementy: pewną sumę wykształcenia ogólnego z poważną porcją wiedzy fachowej, przyspasabiającej go od razu do pozytywnej pracy w danym zawodzie.

Trzeba tylko, aby zrozumienie korzyści, jakie daje skromna na razie — ale zapewne z każdym rokiem gęstniejąca — **sieć szkół fachowych, dotarło do sfer rodzicielskich i młodzieżowych.** Trzeba się wyzbyć fałszywych — a jakże często zawodnych — ambicji produkowania w Polsce „Doktorów Wszechwiedków". Trzeba **swemu dziecku przede wszystkim zapewnić byt i warsztat pracy.** I trzeba wypośrodkować skłonności i zamiłowania, by dokonać trafnego wyboru przy decyzji, do jakiej szkoły zawodowej należy się zapisać.

Im więcej młodych ludzi zapisze się do nowo powstających jesienią liceów i gimnazjów fachowych — tym mniej po kilku latach będziemy mieli w Polsce malkontentów i młodych pesymistów, a tym więcej ludzi twórczej pracy i fachowej wiedzy praktycznej. I — co najważniejsze — tym więcej tęgich fachowców ujmie w swe ręce pracę „podciągnięcia Polski wzwyż".

Realizm polityczny i niezdecydowana Genewa

Kłopoty z niezałatwioną ciągle jeszcze sprawą abisyńską stają się jakgdyby rytualnym obrzędem każdej sesji genewskiej. Bo, choć dzisiaj wszyscy doskonale zdają sobie sprawę z tego, że „uznanie prawidłowości listu uwierzytelniającego", wystawionego przez negusa... w Londynie dla delegacji abisyńskiej nie zmieni w niczym faktów politycznych, mających swą własną wymowę — choć większość niewątpliwie uzna, że zdrowy rozsądek polityczny i interes Ligi Narodów wymaga wyzbycia się balastu „problemu abisyńskiego" — to jednak pewne czynniki starają się utrzymać ten stan niezdecydowania.

Szkodliwość tych wahań dla samej Ligi jest oczywista. Wszak jednym z podstawowych postulatów „naprawy Ligi Narodów" jest konieczność przywrócenia powszechności, uniwersalizmu instytucji genewskiej. Odgradzanie się zaś Ligi od pewnych państw względnie uniemożliwianie im powrotu do współpracy, mogło by w dalszym rozwoju wypadków pociągnąć za sobą sformowanie dwóch bloków ideologicznych — bloku „ligowego" i bloku „nieligowego".

Co więcej pryncypializm genewski, nieobecność w Lidze niektórych państw sprawiło, że coraz częściej ważne problemy międzynarodowe rozwiązywane są po prostu... bez Genewy. Najtypowszym tego przykładem działalność komitetu nieinterwencji w Genewie. Nawet najbardziej gorliwi zwolennicy Ligi Narodów — za żadną cenę nie chcą dopuścić do wytoczenia spraw hiszpańskich przed Ligą a to dlatego, że po pierwsze obawiają się, iż interwencja Ligi zaostrzyłaby konflikt a po drugie dlatego, że przecież w Genewie nie ma właśnie dwóch państw zainteresowanych w sprawach hiszpańskich.

Jednak i na tej sesji sprawa abisyńska a tym samym umożliwienie Włochom powrotu do czynnej współpracy w Genewie — znowu nie została załatwiona. Wiemy, że tu wchodzą w grę różne sprzeczne interesy mocarstw, że ze sprawy „delegatów negusa" czyni się przedmiot targów politycznych. Negus nie przysłał delegatów i oto komisja weryfikacyjna „umyła ręce w niewinności" i nie zajęła się sprawą pełnomocnictw. W ten sposób sprawa abisyńska została odroczona — z wielką szkodą dla samej Ligi Narodów i dla współpracy międzynarodowej. Wszak od tego zależy wiele ważnych problemów, jak np. poprawa stosunków francusko - włoskich, francusko-angielskich itp.

Tym niezdecydowaniem zajął się delegat Polski, który formułując stanowisko Rządu R. P. podkreślił, że komisja weryfikacyjna jest panią swej woli, chociaż dzisiaj istotny stan rzeczy nie przedstawia już żadnej wątpliwości. (Jak wiadomo, we wrześniu komisja weryfikacyjna twierdziła, iż nie ustalono czy obok zarządu włoskiego nie ma w Abisynii jeszcze jakiegoś „rządu abisyńskiego").

Stwierdzając, że Rząd Polski nie ma żadnych interesów w tym rejonie i zajęty jest jedynie przyszłością współpracy międzynarodowej w ramach Ligi Narodów, która powinna się opierać na realiźmie, — uważa, iż dla niego sprawa ta jest już załatwiona.

Realizm polityczny wymaga otwartego i męskiego rozwiązania problemu abisyńskiego, będącego dzisiaj kulą u nogi Ligi Narodów i hamulcem porozumienia międzynarodowego.

PIEGI GINĄ
krem CAZIMI
METAMORPHOSA
USUWA PIEGI, ZMARSZCZKI
WĄGRY I INNE WADY CERY

WEEK-END w Juracie

HOTEL LIDO TELEFON JURATA 33, POCZTA JURATA

Pokój 1-o osobowy zł 6.— dziennie z usługą
„ 2-u „ zł 8.80 „ „
„ 2-u „ z łaz. zł 14.30 „ „

Tanie pobyty dwu-, trzy- i czterotygodniowe w czerwcu

Pokój 1-o osobowy zł 4.40 dziennie z usługą
„ 2-u „ zł 7.70 „ „
Całodzienne utrzymanie zł 6.00 „ „

Restauracja pod zarządem firmy LANGNER w Warszawie.

IV. Turniej szachowy o mistrzostwo Polski. Jurata 23. V. — 6. VI.

3368

Niemcy na Pomorzu w Przemyśle i Handlu

Uzależnienie pewnych przedsiębiorstw polskich od niemieckich instytucyj kredytowych

Przemysł na Pomorzu opanowany jest przez Niemców i Gdańszczan w 37 proc., w 11 proc. przez Żydów i kapitał zagraniczny.

Przemysł, znajdujący się w rękach niemieckich, absorbuje przeważną część kredytów banków niemieckich, to też rozwija się pomyślnie.

Dane **z zakresu rzemiosła** są naogół bardzo szczupłe. Wiadomo tylko, że rzemiosło niemieckie reprezentuje 14,3% ogółu warsztatów rzemieślniczych. Wnioskując jednak z przykładu Torunia, należy stwierdzić, że w rękach niemieckich znajdują się warsztaty zasobniejsze w kapitały i lepiej technicznie wyposażone, co rzuca już pewne światło na sytuację.

Dziedzina handlu, przed wojną opanowana w przeważającej części przez żywioł niemiecki, dzisiaj, dzięki szczególnie intensywnej emigracji Niemców z miast, jest nimiecka w 9,5 proc. Stan mało niebezpieczny w zestawieniu z niemiecką siłą ludnościową. Trzeba wszakże dodać, że w pozostałych 90,5 proc. pewien udział reprezentują Żydzi, operujący głównie w Gdyni. Niemieckie placówki handlowe są zasobniejsze w kapitały i nie odczuły, w taki sposób jak polskie, fazy kryzysu gospodarczego, to też około 15 proc. ich ogólnej ilości wykupuje świadectwa przemysłowe pierwszych trzech kategorii handlowych.

W tych trzech gałęziach gospodarstwa, element niemiecki znajduje się w dalszym ciągu w generalnym odwrocie, mimo kolosalnych wysiłków niemieckich instytucji kredytowych i organizacji politycznych. **Żywioł polski wykazuje w pełni swą żywotność,** wypierając mimo ciężkich na ogół warunków konsekwentnie i stale placówki niemieckie. Tak się sprawa przedstawia ze strony jaśniejszej. Trzeba wszakże podkreślić, że tak handel jak i przemysł polski na Pomorzu jest w pewnym, **niestety, trudnym do zbadania stopniu uzależniony od kredytów banków niemieckich.** W pewnych wypadkach udało się stwierdzić, **że 75 proc. właścicieli kont w bankach niemieckich, to Polacy.** Akcja uzależniania finansowego polskich przedsiębiorstw od kapitałów niemieckich jest niewątpliwie planowa i może zmierzać do postawienia polskich placówek w obliczu widma ruiny przez wypowiedzenie kredytu w odpowiednim momencie. Siłą rzeczy Polacy, pozostający w zależności kredytowej od Niemców, stają się elementem narodowo małowartościowym, **nie udzielając się** w życiu społecznym i nie **reprezentują siły,** która mogłaby podjąć konsekwentną walkę z pozostałościami po zaborcy.

Rozrost polskich instytucji i organizacji gospodarczych na Pomorzu i zdolność podołania potrzebom **gospodarczym** może **wyprzeć powoli obcy nam element.** Solidność, **kwalifikacje,** odpowiedni ludzie na odpowiednich stanowiskach — to jest droga do sparaliżowania działalności niemieckiej **na Pomorzu.**

Ważne dla rodziców

Serdeczną troską, gnębiącą przeważnie rodziców, jest zły stan zdrowia ich dzieci. Młode, wątłe organizmy, rozwijające się tak często w nieodpowiednich warunkach materialnych i zdrowotnych, ulegają niejednokrotnie takim groźnym chorobom, jak: reumatyzm, zołzy, gruźlica kostno - stawowa, gruczołów chłonnych, przewlekłe cierpienia migdałków, gardła itd. Jeżeli lekarz stwierdzi u waszego dziecka jedno z tych cierpień nie możemy się ograniczać do wywiezienia naszej pociechy na 2—3-tygodniowy wypoczynek letniskowy. W tym wypadku wskazane jest bezwzględnie sanatoryjne leczenie, połączone z odpowiednimi zabiegami i opieką lekarską. W państwie naszym znajduje się kilka takich uzdrowisk, w rzędzie których wyróżnia się wyjątkowymi walorami leczniczymi Ciechocinek - Cieplica, posiadający głośne w Polsce Sanatorium dla dzieci (św. Tadeusza), gdzie leczy się wspomniane na wstępie choroby i zapobiega ich dalszemu rozwojowi przez stosowanie kąpieli solankowych, diatermii, inhalacji, masażu itd. Trzeba dodać bezstronnie, że leczenie w Sanatorium św. Tadeusza jest bardzo skuteczne. Dzieci blade, wycieńczone, zagrożone kalectwem, po 6-tygodniowej kuracji nabierają sił, rumieńców, a widmo groźnej choroby oddala się często bezpowrotnie. Opłata dzienna jest minimalna i wynosi 5 zł.; dzieci pracowników państwowych (skierowane przez lekarza) Skarb Państwa płaci 75 proc. należności. Bliższych informacyj udziela Sanatorium św. Tadeusza, Ciechocinek, ulica Ks. Józefa Poniatowskiego. 3687

Działalność Banku Gospodarstwa Krajowego za 1936 r.

Poprawa sytuacji gospodarczej Polski w 1936 r. odbiła się korzystnie na warunkach działalności **Banku Gospodarstwa Krajowego.** Proces likwidacji kryzysu w dziedzinie kredytowej w postaci akcji oddłużeniowej, prawie całkowicie zakończonej w roku ubiegłym, doprowadził **do przywrócenia aktywom bankowym rzeczywistej ich wartości,** przynosząc zarazem dłużnikom duże ulgi i przyczyniając się przez to do poprawy wpływalności i likwidacji zaciągniętych w odmiennych warunkach zobowiązań. Z drugiej strony poprawa w dziedzinie pieniężno - kredytowej, zwłaszcza w drugiej połowie roku, objawiająca się m. in. w poważniejszym przypływie środków obrotowych do Banku, **pozwoliła mu na zwiększenie pomocy finansowej dla życia gospodarczego,** dźwigającego się z długoletniego przesilenia.

Znalazło to wyraz zewnętrzny **w zwiększeniu obrotów Banku o 2,9 mil. zł. do 22,8 miliardów,** jak również ogólnej **sumy bilansowej** o prawie 300 milionów **do przeszło 2 i pół miliarda zł.**

Poważny wzrost wkładów

Z pośród kapitałów obrotowych Banku szczególnie korzystnie kształtował się **stan wkładów, które wzrosły o 91 mil. do 378 mil. zł., przekraczając tym samym o przeszło 50 milionów najwyższy dotąd ich stan z końca 1928 r.** W równej prawie mierze zwiększyły się przy tym wkłady instytucyj i przedsiębiorstw publiczno - prawnych jak i osób i firm prywatnych. Wzrost ten rozkłada się dość równomiernie na wkłady a vista, które łącznie z różnymi saldami kredytowymi podniosły się do około 263 mil. zł., jak i na wkłady terminowe, których stan wynosi na ultimo roku 115 mil. zł.

Inne fundusze obrotowe

Z innych funduszów obrotowych Banku zwiększyły się salda kredytowe banków o 5 mil. zł. oraz specjalne lokaty celowe o 4 mil. zł. **Kapitał zakładowy został niezmieniony w wysokości 150 mil. zł.** Stan funduszów rezerwowych natomiast obniżył się o 3 mil. zł. wskutek konieczności odpisania jeszcze dalszych sum na oddłużenie. Fundusz rezerwowy łącznie ze specjalną rezerwą dla papierów własnej emisji wynosił w końcu 1936 r. 46,5 mil. zł.

Spadek lokat Skarbu Państwa o prawie 100 mil. zł. do 441 mil. zł. spowodowany zo stał zamianą lokat gotówkowych na rachunku Państw. Funduszu Budowlanego na listy zastawne i obligacje budowlane w wyniku konwersji znacznych sum gotówkowych pożyczek budowlanych na pożyczki w emisjach. Wzrosły natomiast w dziale operacyj ze Skarbem Państwa rachunki spe cjalne tak po stronie biernej jak i czynnej bilansu.

Znaczny dopływ środków obrotowych pozwolił Bankowi na zmniejszenie zobowiązań w Banku Polskim z tytułu redyskonta, które spadło z 50,4 mil. do 27 mil. zł., powiększając w ten sposób znacznie rezerwy płynności w formie niewykorzystanych kontyngentów redyskontowych. Jednocześnie **rezerwy kasowe Banku** (obejmujące, poza kasą, walutami i rachunkami w Banku Polskim i P. K. O. również bilety skarbowe i bony inwestycyjne oraz wylosowane papiery i kupony) **wzrosły o 32,6 mil. do 78 mil. zł.** W rezultacie pokrycie wkładów a vista i różnych sald kredytowych podniosło się na koniec 1936 r. do 29,6 proc. w stosunku zaś do ogólnej sumy wkładów do 20,6 proc.

Miliard zł kredytów w ciągu lat 13

Ogólna suma udzielonych kredytów we wszystkich trzech działach bilansu zwiększyła się w 1936 roku o 172 mil., osiągając 2.134 mil., z czego 1.210 mil., czyli 57 proc. przypada na kredyty gotówkowe, a 924 mil. czyli 43 proc., na emisyjne.

Po uwzględnieniu normalnej amortyzacji obieg emisyj Banku zwiększył się o 131 mil. zł., w wyniku wypuszczenia w ostatnim roku nowych papierów wartościowych na sumę około 150 mil. zł. na podstawie pożyczek komunalnych i budowlanych, udzielonych w poprzednich latach w formie t. zw. pożyczek emisyjnych w gotówce. Wskutek tego **łączna suma pożyczek w listach zastawnych i obligacjach, udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w czasie jego 13-letniej działalności, przekroczyła z górą miliard złotych.** W końcu 1936 roku było w obiegu niezamortyzowanych emisyj Banku: obligacyj komunalnych na sumę 449,2 mil. zł., listów zastawnych 362,5 mil., obligacyj budowlanych 66,8 mil., obligacyj bankowych 197 mil., oraz przerachowanych emisyj b. Poskiego Banku Krajowego na sumę 25,4 mil. zł. Ponieważ stan rynku lokacyjnego nie pozwalał również w roku ubiegłym na wydawanie nowych pożyczek w emisjach, Bank kontynuował zapoczątkowane w poprzednich latach udzielanie t. zw. pożyczek emisyjnych w gotówce których suma osiągnęła w 1936 roku prawie 68 mil. zł. W dziale pożyczek emisyjnych podkreślić należy spadek zaległości ratalnych, które w ciągu ub. roku zmniejszyły się o 8 mil. do 27,5 mil. zł.

Łączna suma kredytów gotówkowych wzrosła o 41 mil. do 1.210 mil. zł. W związku ze zwiększeniem się operacyj na rachunek Skarbu Państwa podniósł się udział procentowy kredytów na cele publiczne z 59,4 proc. w 1935 roku do 62 proc. na koniec 1936 r. W dziale handlowym natomiast nastąpił spadek kredytów o około 27 mil. do 444 mil. zł., przy czym kredyty krótkoterminowe wzrosły o 7,6 mil. do 296,9 mil. zł., podczas gdy pożyczki średnio - i długoterminowe obniżyły się o 34,4 mil. do 146,8 mil. zł., co jest w głównej mierze następstwem wspomnianej już wyżej konwersji gotówkowych pożyczek komunalnych na pożyczki emisyjne.

Operacje gotówkowe

W zakresie operacyj gotówkowych **zmierzała polityka kredytowa Banku do przejęcia obsługi finansowej możliwie największej ilości przedsiębiorstw państwowych,** uważając to za główne zadanie swej działalności. Prócz przedsiębiorstw państwowych finansował Bank również i **przedsiębiorstwa prywatne,** zwracając uwagę szczególnie na te dziedziny życia gospodarczego, które posiadają **ważne znaczenie dla Państwa.** Poza tym na podkreślenie zasługuje fakt, że w roku sprawozdawczym przyznał Bank prywatnym bankom dość znaczne kontyngenty redyskontowe, umożliwiając im w ten sposób rozszerzenie działalności kredytowej. Kredyty te mogą być wykorzystane z pożytkiem dla gospodarstwa krajowego ze względu na stosunkowo niskie koszty, które niewiele odbiegają od oficjalnej stopy dyskontowej.

Opieka finansowa nad KKO

Do zakresu działalności Banku należała poza tym **opieka finansowa nad komunalnymi kasami oszczędności.** Podobnie jak w latach poprzednich za ich pośrednictwem rozprowadzał Bank **kredyty dla rzemiosła,** których ogólna suma osiągnęła według stanu z końca 1936 r. 6,8 mil. zł. W roku sprawozdawczym uruchomił Bank, wzorem lat ubiegłych, **kredyt pod rejestrowy zastaw zboża.**

Wielki nacisk kładł Bank na **finansowanie tranzakcyj eksportowych,** przeznaczając na ten cel znaczne środki finansowe, rozprowadzone przez Centralę i niektóre Oddziały, jak: Gdynia, Łódź, Katowice, Białystok. W tym samym kierunku zmierzała również znacznie zwiększona w roku sprawozdawczym działalność British i Polish Trade Bank, którego większość kapitału zakładowego jest własnością B. G. K.

(Dokończenie nastąpi).

„Dobrolin"
„DOBROLIN" PASTA NAJLEPSZA i BASTA

Ruchomości — choć pieczętowane — powinny pozostać w domu

Ministerstwo Skarbu wydało okólnik z dnia 7 bm. (Nr. D. V. 3503/1 37) w sprawie nieuzasadnionych zwózek zajętych ruchomości. Ministerstwo Skarbu stwierdziło, że w okręgach niektórych urzędów skarbowych poborcy skarbowi zwożą zajęte przedmioty do składnicy bezzwłocznie po dokonaniu zajęcia lub oddają zajęte ruchomości pod dozór osób trzecich, mimo, że nie zachodzą ważne ku temu powody.

Ministerstwo Skarbu przypomina, że regułą jest pozostawianie zajętych ruchomości na miejscu i oddanie ich pod dozór zobowiązanemu lub osobie, u której zostały zajęte. Pozbawienie zobowiązanego dozoru zajętych u niego ruchomości może nastąpić jedynie z ważnych przyczyn, a zwłaszcza w razie odmowy przyjęcia dozoru, bądź uzasadnionej obawy usunięcia lub uszkodzenia zajętego przedmiotu.

Zjazd Spółdzielni Wojskowych

Dnia 23 bm. zakończyły się w Warszawie dwudniowe obrady spółdzielców wojskowych. Rozwój gospodarczy pozwolił przystąpić do szerszej akcji wychowawczej, przygotowania żołnierzy do pracy spółdzielczej na wsi.

Obradom przewodniczył generał Narbut-Łuczyński, który też wygłosił dwa obszerne przemówienia programowe, poruszając najważniejsze aktualne problemy ruchu spółdzielczego.

Z poziomu dyskusji i całego toku obrad widziało się wzrost zainteresowania ruchem spółdzielczym tudzież narastanie dynamiki rozwoju tych organizacyj.

W roku 1936 spółdzielnie wojskowe liczyły 196 czynnych i dobrze pracujących organizacyj, dysponujących około 3 milionami własnych funduszów. Obrót roczny wyniósł niecałe 20 milionów złotych. Osiągnięta czysta nadwyżka roczna wyniosła prawie 600.000 złotych, z czego jedną trzecią, bo około 220.000,9 zł. przeznaczono na cele kulturalno - oświatowe wojska.

Z okazji 15-lecia organizacyjnego spółdzielczości wojskowej, zjazd przesłał Panu Marszałkowi Śmigłemu - Rydzowi i ministrowi spraw wojskowych generałowi Kasprzyckiemu depesze hołdownicze.

Rozwijajmy nasz rybostan!

20 milionów zł wydajemy na zagraniczne ryby i skorupiaki

Do Polski importuje się ryb i skorupiaków za przeszło 20 milionów złotych. Pomimo, że mamy wystarczającą ilość jezior i stawów w Polsce, nie posiadamy wysokiego **poziomu produkcji racjonalnej hodowli ryb.**

Luki w tej dziedzinie wypełniają w znacznej mierze **Lasy Państwowe,** które od 1928 roku objęły w zarząd **wszystkie wody państwowe.** Składa się na nie **1291 jezior, 66 obiektów stawowych** oraz szereg odcinków rzecznych o łącznym obszarze **3.179 ha.**

Ostatnio na terenie wileńskiej Dyrekcji Lasów Państwowych przystąpiono do hodowli zarybień **sandacza,** sprowadzając z gospodarstwa hodowlanego w Żurawnie 600 tys. ziarn zaoczkowanej ikry sandacza. — Wylęgarnia państwowa nad jeziorem Narocz, po ukończeniu kampanii wylęgu **ikry, sielawy,** przeprowadziła zbiór i wylęg **ikry szczupaka.** Ponadto przystąpiono do budowy ośrodka zarybieniowego dla **leszcza** w nadleśnictwie Narocz. W państwowej wędzarni nad Naroczem rozpoczęto kampanię przerobu **węgorza.**

Herbaty Kozakowskiego — rozkosz znawców!

Wiadomości gospodarcze

DALSZY WZROST ROLNICZYCH UKŁADÓW KONWERSYJNYCH

Na odbytym w dniu 20 maja posiedzeniu komitetu konwersyjnego przy Banku Akceptacyjnym zatwierdzono 78 nowych układów na sumę przeszło milion złotych.

Od początku akcji konwersyjnej zatwierdzono ogółem 412.949 układów na sumę 441,5 milionów zł.

Pierwsze miejsce co do wysokości sumy zawartych układów zajmują spółdzielnie kredytowe z kwotą 81,8 milionów zł., następnie komunalne kasy oszczędności — 80,6 milionów, dalej idzie Państwowy Bank Rolny z kwotą — 70,5 milionów zł., Centralna Kasa Spółek Rolniczych — 62,4 milionów zł. i Bank Gospodarstwa Krajowego — 37,5 milionów złotych.

POLSCY EKSPORTERZY MEBLI STOLARSKICH ORGANIZUJĄ SIĘ

Na dzień 28 maja zostało zwołane do Warszawy pierwsze Walne Zebranie nowozorganizowanego „Zrzeszenia Eksportowego Fabrykantów Mebli Stolarskich w Polsce", które powstało z inicjatywy firm wielkopolskich. Wśród członków założycieli figurują: Fabryka Mebli Stylowych J Sroczyńskiego, Fabryka Krzeseł M. Dostatniego, Zjednoczone Zakłady Stolarskie J. Witajewskiego z Poznania, Fabryka Bracia Koerpel z Szamotuł, Fabryka Mebli Stylowych J. Hechlińskiego z Bydgoszczy.

KREDYTY REJESTROWY I ZALICZKOWY DLA ROLNIKÓW BĘDĄ UTRZYMANE W R. B.

Jak się dowiaduje Ajencja „Iskra", w bieżącym roku gospodarczym kredyty na rejestrowy zastaw zboża i zaliczkowy dla rolnictwa będą utrzymane w tej samej wysokości co i w roku ubiegłym, a mianowicie rejestrowy — 40 milionów, a zaliczkowy — 15 milionów złotych.

Należy zauważyć, że kredyty te udzielone przez Bank Polski w roku ubiegłym, a rozprowadzone przez instytucje finansowe, zostały prawie całkowicie przez rolników spłacone. Ostateczny termin spłaty kredytu rejestrowego i zaliczkowego upływa z końcem czerwca r. b.

SAMOCHODY I POJAZDY MECHANICZNE W POLSCE

Główny Urząd Statystyczny ogłosił najnowsze dane, dotyczące liczby samochodów i pojazdów mechanicznych w Polsce na 1 kwietnia r. b. Jak wynika z tych danych, w całym kraju zarejestrowanych jest obecnie ogółem 37.387 samochodów i pojazdów mechanicznych, w tym 27.541 samochodów, 8,661 motocykli i 1.185 innych pojazdów mechanicznych. Na ogólną liczbę samochodów składa się 15.979 samochodów osobowych, prywatnych i urzędowych, 4.465 dorożek samochodowych, 1.537 autobusów, oraz 5.560 samochodów ciężarowych.

Przy bladej, szaro-żółtej cerze, przygasłych oczach, złym samopoczuciu, ogólnym przygnębieniu, ciężkich snach, zaleca się pić przez kilka dni zrana na czczo szklankę wody gorzkiej **Franciszka - Józefa.**

Stałe tam...

Coraz częściej padają wielkie wygrane w słynnej ze szczęścia Kolekturze L. Targownika, Warszawa, Wierzbowa 7 (Plac Teatralny). Dnia 26 maja padła tam wielka wygrana zł 100.000 na Nr. 85723, w ciągnieniu zaś tejże IV klasy padły jeszcze dwie wygrane po zł 15.000 na n-ry 109193 i 38702, zł 5000 na nr. 59615 oraz wiele innych. Widać, że Kolektura Targownika obdarza swoich graczy fortuną. Radzimy przeto nabywać tam losy do nadchodzącej I klasy.

Depesze w kilku wierszach

Z LOTNISKA W LEGIONOWIE zerwał się balon Państw. Inst. Meteor. W czasie lotu balon zaczepił liną o kabel wysokiego napięcia i zapalił się. Szczątki balonu spadły na pola pod Jabłonną.

W RZESZOWIE na terenie budującej się fabryki Cegielskiego wybuchł pożar w czynnym budynku maszynerii. Ogień strawił pierwsze piętro budynku oraz nagromadzone tam gotowe fabrykaty. Straty wynoszą około 210 tys. zł.

Czynione są przygotowania do zwołania W WARSZAWIE zjazdu młodzieży, pracującej w różnych organizacjach spółdzielczych. Zjazd będzie mieć na celu wzajemne zapoznanie się, jak również omówienie znaczenia pozyskania młodego pokolenia dla prac spółdzielczych.

Według źródeł Dyrekcji Lasów Państwowych W WILNIE, zwierzostan w lasach północno - wschodniej Polski obliczony jest nast.: szaraka 32.000, bielaka 8.000, sareń 2.800, wilków 800, dzików 500, łosiów 80, rysiów 80, bobrów 40.

PRASA NIEMIECKA donosi, że gen. Franco zwolnił wszystkich wziętych do niewoli cudzoziemców, członków „brygady międzynarodowej", którzy obecnie wysłani będą za granicę.

PRZEBYWAJĄCY NA KUBIE hr. Caradonga, najstarszy syn b. króla hiszpańskiego Alfonsa XIII znowu ciężko zachorował, tak, że musiano stosować transfuzję krwi. Alfons XIII. aczkolwiek poważnił się ze synem, na wiadomość o jego ciężkim stanie, zgłosił telegraficznie gotowość pokrycia kosztów, związanych z leczeniem b. następcy tronu.

DUŃSKIE TOWARZYSTWO LOTNICZE w porozumieniu z władzami oddało do dyspozycji duńskiego Czerwonego Krzyża trzy samoloty Fokkera, celem przebudowania ich na samoloty sanitarne.

W dniu 30 czerwca odbędzie się W WILMINGTON ślub D. Roosevelta, syna prezydenta Stanów Zjednoczonych z miss Ethlel du Pont, córką wybitnego polityka amerykańskiego. Zaślubiny te wzbudziły niezwykłe zainteresowanie. Małżeństwo nabrało posmaku z lekka sensacyjnego, gdyż ojciec panny młodej należy do grupy opozycjonistów, którzy z wielką zaciekłością zwalczali działalność reformatorską prezydenta Roosevelta.

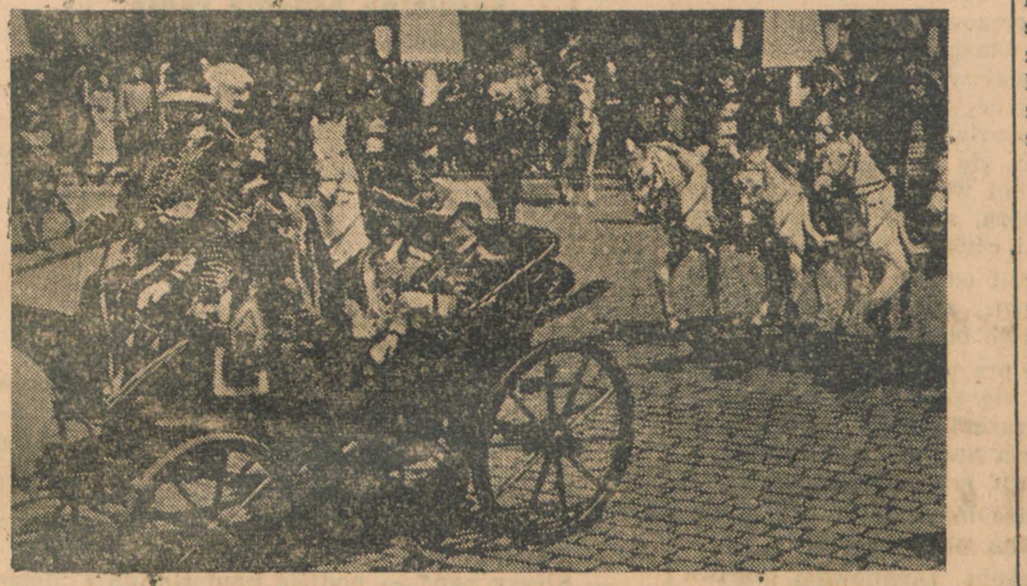
Cesarska rewia

Kilkutysięczne tłumy na ulicach Budapesztu — Proitalskie szaleństwa w stolicy Węgier — Jego Wysokość Cesarz Etiopii, Król Italii Wiktor Emanuel III. i hr. Ciano przedmiotem nieopisanych owacyj — Wielka rewia na Andrassy utca

Napisał: Zdzisław Karr-Jaworski

Budapeszt, dnia 20 maja 1937 r.

Jeszcze człek nie zdążył otrzeć potu z czoła, jeszcze na ulicach przelewają się wielotysięczne tłumy, gdy trzeba już siadać i pisać. Trudno po prostu zebrać myśli z powodu natłoku wrażeń i.... tłoku, który mimo wielkich udogodnień dla prasy, uczynił z nas wymiętoszone, spocone, zmordowane



Regent Admirał Niklos Horthy i Wiktor Emanuel III w chwili odjazdu z dworca na Zamek Królewski.

i zadyszane stworzenia wyglądem twarzy tylko przypominające ludzi. A no trudno. Służba nie drużba, a pociąg do Polski nie zaczeka ani jednej minuty.

Nastrój ulicy

Na ulicach już od g. 8-ej rano niezliczone tłumy. Pogoda jak na zamówienie. Tu i tam przewijają się „czarne koszule“ i „koszulki“ (Balilla). Wszyscy ubrani odświętnie. Biura i urzędy, sklepy, szkoły, instytucje — zamknięte. Węgrzy przywdziali narodowe stroje. Roi się od kontuszów, żupanów, czamar, różnokolorowych butów. Całe grupy dziewcząt i chłopaków w ludowych strojach — wyrosły na asfaltowanych ulicach niczym kwiaty przebarwne na gładkiej skale.

Miasto tętni entuzjazmem. Wszystkie środki lokomocji: metro, tramwaje, autobusy, samochody prywatne, taksówki, zdążają w stronę placu Mussoliniego i na ulicę Andrasyego. Zdumiewa tutaj niezwykła karność i stosowanie się do przepisów. Każdy staje na zgóry wyznaczonym i obmyślanym przedwcześnie miejscu.

Nad morzem głów, niczym małe kominy, falują tu i tam wysokie błyszczące cylindry.

Andrassy utca spowita w czerwono-biało-zielone i w czerwono - żółto - zielone flagi, strojna w świeżą zieleń drzew, herby i godła obu państw — wygląda wspaniale.

W oknach i na balkonach mrowie ludzkie. Wszyscy powiewają chusteczkami i chorągiewkami.

— Eviva l'Italia!

— Eviva la Hungaria!

Okrzyki te padają co chwila z ust tłumu.

Docieramy do trybun. W drodze spotykam dwóch węgierskich oficerów mówiących znakomicie po polsku. Obaj służyli w armii polskiej. Dzięki nim mogłem dostać miejsce tuż przy trybunie cesarskiej, wśród dyplomacji i najwyższych dostojników obu państw.

Przed defiladą

Naprzeciwko ustawiono potężną trybunę dla Włochów, dla organizacyj i delegatów włoskich z Węgier oraz dla czarnych koszul i Balilli. Na lewo — stanęła trybuna dla wojska. Po obu stronach loży cesarskiej ulokowano dyplomację i co szczęśliwszych dziennikarzy. Wzdłuż całej ulicy ustawiono krzesła i mniejsze trybuny dla urzędników, szkół, delegacyj i publiczności, a dalej... wielotysięczne morze głów.

W oczekiwaniu na cesarza i regenta, Włosi z przeciwległej trybuny śpiewali faszystowskie pieśni wznosząc co chwila okrzyki na cześć Węgier.

W odpowiedzi Węgrzy bili brawa lub wołali całą siłą piersi

— Eviva Italia!

Tymczasem około godziny 11-ej z daleka niby zbliżająca się burza, szedł ku nam potężny okrzyk:

— Eljen!

Był to nieomylny znak, że władca Italii i Abisynii zbliża się ku nam. Tak też istotnie było. Tłumy publiczności powstały, wznosząc po faszystowsku ręce w górę. Wiktor Emanuel jechał w towarzystwie regenta Węgier Horthyego w odkrytym samochodzie, za nim królowa, po tym księżna Sabaudzka.

To co się działo w czasie ich przejazdu nie może być w żadnym wypadku oddane piórem. Trzeba by do każdej gazety dołączyć potężny megafon z nagranym stilem, lub (co napewno będzie miało miejsce w Toruniu dopiero w grudniu) zobaczyć w znikomych rozmiarach w kinowym dodatku PAT-A. Było to jedno spontaniczne szaleństwo prowłoskich sympatyj i nastrojów tu panujących.

Rewia

Ani narodowy hymn włoski ani węgierski, nie uspokoiły wiwatujących.

Wreszcie dano znak do rozpoczęcia rewii wojskowej.

Takiego przeglądu swoich sił, Budapeszteńczycy nie widzieli od czasów wojny.

O czemże tu pisać? O tym, że Węgrzy kochają swoją armię tak samo jak ich północni zakarpaccy bracia? O tym, że wszyscy zdarli gardła krzycząc Eljen! O tym, że barwne mundury wojaków i ich junacka postawa wprowadziły w podziw cudzoziemców? O tym że kawaleria i motory zbierały najgorętsze brawa?

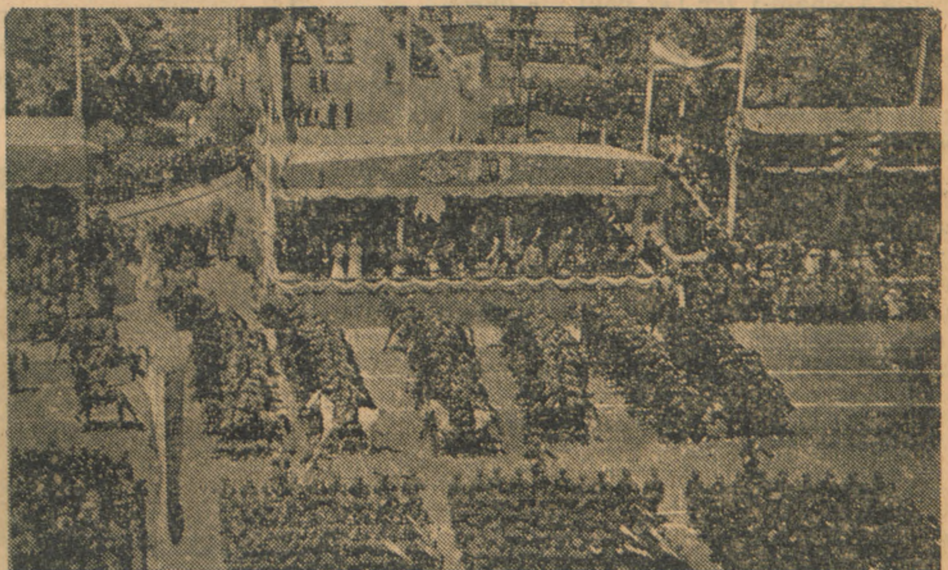
Nie....

O tym wiemy wszyscy,

Chcę napisać o tym, że nie widziałem ani jednego samolotu i że ekwipunkowi bitnego wojska naszych współbraci daleko do ekwipunku Polski, Niemiec, Francji, Włoch czy Anglii.

Skrzywdzone Węgry, skute traktatami, klauzulami, pozbawione wielu cennych surowców — borykają się z trudnościami, dla tego być może z taką wielką ufnością Węgry patrzą na potężną dziś Italię.

Rewia nie pokazała nam sił obrony przeciwgazowej. W tym stanie rzeczy jedyną obroną na Węgrzech są nieustraszone serca Madiarów, ale to nie wystarcza, przy dzisiejszych warunkach prowadzenia wojny a przecież Węgrzy myślą nie tylko o obronie swoich granic, ale o odebraniu tego co zabrał im krzywdzący traktat w Trianon.



Rewia wojskowa przed główną trybuną. W pierwszym rzędzie siedzą: królowa Helena, księżna Sabaudzka oraz małżonka regenta Horthy'ego. Stoją: król Wiktor Emanuel III i Admirał Horthy. Obok hr. Ciano, który stał się przedmiotem nieopisanych owacyj ze strony Węgrów.



Tam ciało młode
i dusza młoda,
gdzie o urodę
dba Krem Uroda.
PULSA KREM URODA
CHRONI I OŻYWIA CERĘ

Sowiecka stacja naukowa na biegunie

Brak wiadomości o jednym samolocie

Na polu lodowym w najbliższej okolicy bieguna północnego wylądowała, jak już wiadomo, ekspedycja polarna prof. Schmidta. Według pierwszych doniesień prof. Schmidta, kra lodowa posuwa się z szybkością pół mili na godzinę i przepłynęła przez Biegun Północny. Ekspedycja straciła wskutek złych warunków atmosferycznych, łączność z grupą, która znajduje się na wyspie Rudolfa. Ekspedycji zdaniem prof. Schmidta nie grozi żadne niebezpieczeństwo, bowiem kra jest potężnym blokiem lodowym grubości 3 metrów.

* * *

Agencja Tass podaje, że lotnik Mołoków wylądował o godz. 6 na Biegunie Północnym.

Moskwa 27. 5. Samoloty z żywnością, które wystartowały z wyspy Rudolfa zaważyły dziś o godz 6-ej stację na Biegunie Północnym i przygotowują się do lądowania. Warunki atmosferyczne są sprzyjające.

12 st. C. na biegunie

Moskwa, 27. 5. (PAT). Po raz pierwszy centralny instytut meteorologiczny w Moskwie ogłosił biuletyn z Bieguna Północnego.

Dnia 22-go maja o godz. 7-ej rano, na Biegunie Północnym była pogoda następująca: Temperatura — 12 st. Celsjusza, widzialność od 500—1000 metrów, wysokość chmur 1000 metrów, o godz. 18 temperatura wynosiła 10 st. poniżej zera.

Moskwa 27. 5. (PAT). Agencja Tass donosi: Obóz prof. Szmidta rozpoczął normalną pracę. Operator filmowy dokonał wielu zdjęć poczynając od chwili lądowania na biegunie, na polu lodowym. Grupa uczestników ekspedycji dokonała dziś wypadu na nartach badając okolice obozu i stan pływającego pola lodowego. Pole lodowe spływa powoli w dalszym ciągu. W ciągu dnia szalała na biegunie wielka burza śnieżna. Namioty ekspedycji zabezpieczono tworząc wały śniegowe.

Moskwa, 27. 5. (PAT). Agencja Tass donosi: Według informacji, otrzymanych od dr. Schmidta w sprawie zaginięcia pilota Mazuruka do godz. 5 min. 43 w obozie w okolicy bieguna wszystko było w najzupełniejszym porządku, lecz żadnych informacyj o zaginionym lotniku nie otrzymano. Według opinii prof. Schmidta Mazuruk lądował bez wypadku w okręgu polarnym, lecz nie może dać znać o tym gdyż nie ma na pokładzie jego samolotu radiotelegrafisty, a prawdopodobnie jego aparat nadaw. jest uszkodzony. Burza śnieżna na biegunie trwa, uniemożliwiając loty. Z chwilą wypogodzenia się prof. Schmidt zamierza zorganizować poszukiwanie Mazuruka przez wszystkie samoloty.

PRZY
HEMOROIDACH
HEMORIN
KLAWE
Do nabycia w każdej aptece

Nabożeństwo za duszę zmarłych założycieli i właścicieli fabryki czekolady

Franciszek Fuchs i Synowie

W dniu 28 maja rb. w Katedrze św. Jana w Warszawie odprawiona została dorocznym zwyczajem Msza św. za dusze zmarłych założycieli i właścicieli S. A. Franciszek Fuchs i Synowie, jednej z najstarszych firm handlowo - przemysłowych w Polsce. Na nabożeństwo przybyła Dyrekcja firmy oraz pracownicy biur i fabryki czekolady.

Prasa rumuńska o wizycie ks. Michała w Warszawie

Z okazji wizyty następcy tronu rumuńskiego, Wielkiego Wojewody ks. Michała w Warszawie, pismo rumuńskie „Curentul“ pisze:

„Podczas wizyty w Warszawie następca tronu rumuńskiego wypełnia również ważną misję dyplomatyczną. W imieniu króla Karola II Wielki Wojewoda Michał zaprosi Pana Prezydenta R. P. do Bukaresztu na uroczystość Święta Restauracji. Nasi polscy przyjaciele przekonają się za dwa tygodnie, gdy na terytorium Rumunii przybędzie Prezydent R. P., że uczucia ich okazane z okazji wizyty Wielkiego Wojewody w Warszawie, będą odwzajemnione z równą serdecznością z naszej strony przez atmosferę doskonałej przyjaźni i pragnienie dalszego rozwoju i pogłębienia drogiego nam sojuszu polsko-rumuńskiego“.



PRZYGODA W WENECJI

RUDOLPH AXEL — ADAPT. EUGENIUSZA BAŁUCKIEGO

WSPÓŁCZESNA POWIEŚĆ KRYMINALNA

39)

Rozległ się cichy lecz wyraźny hałas. Pani Halina odłożyła program i podniosła głowę.

W następnej chwili krew zastygła jej w żyłach — przy samym oknie skąpo oświetlonego pokoju stała jakaś postać męska owinięta w szeroki płaszcz, sięgający pięt i w czarnym kapturze nasuniętym szczelnie na głowę, dolnej części twarzy nie widać było, górną przesłaniała czarna maska.

— Niech pani nie krzyczy — powiedziała postać głucho i rozkazująco. — To byłoby bezcelowe, bo nikt pani nie usłyszy.

Głos ludzki wytrącił panią Halinę z zupełnego odrętwienia.

— Kim pan jest?... — wykrztusiła przerażona. — Czego pan chce?

— Pani jest sama? Bardzo dobrze — usłyszała głuchą odpowiedź. — Przyszedłem, by oświadczyć, że panią kocham i żyć bez pani nie mogę.

— Już mi pan to mówił... panie doktorze Cassier. Dziwię się, że po mojej odpowiedzi pan powraca do tej sprawy. Proszę opuścić natychmiast mój pokój. Będę wołała o pomoc, jeśli pan mi odetnie drogę do dzwonka...

— Czy warto się trudzić, piękna pani? — odparła kpiąco postać w masce. — Doskonale się orientuję w sytuacji. Sąsiednie numery z obu stron są niezajęte. Przyjaciele, to jest panowie Antocki i Berezowicz, siedzą w tej chwili daleko stąd, u panny Grażyny. Nawet pan Grioni przed dziesięcioma minutami wyszedł z tego hotelu. Niech pani krzyczy, jeśli chce, ale ja tą samą drogą zniknę, zanim ktokolwiek zdąży wejść do pokoju.

— Więc czego... czego pan sobie życzy?

Postać posunęła się o krok naprzód.

— Nikt się nie dowie, kto panią odwiedził. Po Germaine Niveller i po tej głupiej Giulii będzie o jedną tajemnicę więcej.

Pani Oesterberg zaniemówiła: przerażenie ścisnęło ją za krtań, przez głowę przemknęła błyskawicznie straszna myśl, że jednak Cassier — ten zamaskowany człowiek — był istotnie mordercą Germaine Niveller i Giulii. On zwabiał podstępnie upatrzone ofiary do starego pałacu i tam je mordował...

Uczuła, że w tej chwili sama jest o krok od śmierci. W obliczu niebezpieczeństwa jej umysł zaczął pracować podświadomie, szukając gorączkowo ratunku. Wodziła przerażonym wzrokiem po pokoju, popatrzała na program radiowy, na budzik podróżny, wskazujący w tym momencie jedenastą za jedną minutę, potem przeniosła spojrzenie na zamaskowaną postać, która zaczęła się ku niej skradać powoli i bezgłośnie sunąć nogami. Spostrzegła ostrze długiego cienkiego noża, wystającego z fałdów płaszcza.

— Ani kroku dalej! — powiedziała nagle stłumionym lecz stanowczym głosem. — Jeszcze jeden ruch, a zacznę wołać o ratunek. Może mnie pan zabić, ale sam nie wyjdzie pan stąd bezkarnie, bo zdążę krzyknąć. Uprzedzam, że tu, w sąsiednim saloniku są ludzie.

Z pod maski rozległ się cichy śmiech, od którego pani Halinie zrobiło się zimno.

— Te bajki nic nie pomogą, piękna pani...

— Pan wie, gdzie są Berezowicz, Antocki i Grioni — przerwała nie poznając własnego głosu — ale pan nie wie o tym, że na dzisiejszy wieczór zaprosiłam do siebie całą rodzinę Bertuccich, która mieszka w tym samym korytarzu. Przyszłam tu do sypialni, zażyłam proszek i położyłam się na chwilę, bo mnie głowa trochę zabolała, a oni wszyscy pozostali tam w saloniku. Grają w brydża, signor Bertucci, jego syn porucznik dragonów, i córka z mężem.

Zamaskowany mimowoli odwrócił głowę w kierunku przymkniętych drzwi. Zdawało mu się, że chciał prześwidrować drzewo oczami.

Pani Halina nigdy nie przypuszczała, że w śmiertelnym przestrachu może się zdobyć na taką przytomność umysłu. Miała wrażenie, że się znajduje na przyciemnionej scenie i gra pod spojrzeniami setek par rozgorączkowanych oczu, gra o śmierć lub życie.

— Jeśli pan chce, może usłyszeć głosy... — dorzuciła z nieprawdopodobną obojętnością.

Na kilka chwil w pokoju zapanowała martwa cisza.



Iluminacja wieży Eiffla w dniu otwarcia wystawy paryskiej

Bezpłatne badanie radia

przeprowadzają nasi technicy u klientów w domu, niezależnie od marki aparatu i lamp. Udzielamy porady jak poprawić odbiór.

Zgłoszenia przyjmują firmy:

G. T. E. inż. T. Rusin, Starowiejska 16, Tel. 27-72.

Inż. T. Wieczffiński Świętojańska 59, Tel. 28-38

M. Z. E. Mościckich 41a, tel. 29-67. 3512

Nagle... zamaskowana postać drgnęła. Rzeczywiście w saloniku rozległy się stłumione głosy.

— Dwa piki! — powiedział dźwięczny głos mężczyzny.

— Trzy karo! — odparł kobiecy głos.

— Trzy piki! — oświadczył trzeci partner.

— Pas....

— Słyszy pan? — podjęła pani Halina z niezwykłym spokojem. — Sądzę, że to jest dostatecznie przekonywujące. Może mnie pan zabić, ale uciec pan nie zdąży. Zrobię panu pewną propozycję — rozstańmy się w zgodzie. Będę uważała, że pan mi darował życie i za to się panu odwdzięczę odpowiednio. Niech pan stąd wyjdzie tą samą drogą, jaką wszedł. Daję panu słowo, że nikomu nic nie powiem.

Zamaskowany zgrzytnął zębami.

— Tak.... a za dziesięć minut będę aresztowany!

— Nie, postąpię z panem uczciwie. Będę milczała. Nawet panu Antockiemu nic nie powiem. Sądzę, poza tym, że pana nikt nie zobaczy, gdy pan będzie stąd wychodził.

Dziwna postać stała nieruchomo, lecz widać było że się zastanawiała i staczała ze sobą ciężką walkę wewnętrzną....

— Przebijam waletem! — rozległ się wyraźny mocny głos męski. — Bo tylko w ten sposób mogę wygrać grę. Udał się impas!

— Dobrze! — powiedział ochryple zamaskowany. — Ale niech się pani nie waży złamać słowa, bo...

Cofnął się nie spuszczając oczu z pani Oesterberg, namacał za sobą okno, odwrócił się błyskawicznie i znikł. Usłyszała lekki szmer ciała zsuwającego się po rynnie, potem plusk wiosła zanurzonego w wodę małego bocznego kanału.

Poderwała się, zrobiła parę kroków i na środku pokoju upadła nieprzytomna.

TAJEMNICZE OSTRZEŻENIE

— Inko, już się położyłaś?

Berezowicz zapukał gwałtownie do drzwi pokoju Grażyny.

— Co się stało, Leszku? — zapytała po chwili. — Siedzicie ciągle przy wermucie?

— Nie. Antocki już poszedł do domu... Inko, wstań, jeśli możesz. Muszę z tobą pomówić.

(Dalszy ciąg nastąpi).

O prawo dziecka do zabawy

— Ciągle byś tylko bąki zbijał!

— Patrzcie no go, dopiero taki był zmęczony, kartofli ukopać nie mógł, a teraz już lata!

Takie i tym podobne słowa słyszy się nieraz pod adresem siedmio, czy dziewięcioletniego dziecka, zajętego zabawą lub gonitwą z rówieśnikami. Okres bowiem, kiedy dziecku wolno się bawić jeszcze, szybko się kończy na wsi. Już dziewięcio czy dziesięcioletniemu chłopcu nie przystoi zabawa, a kilkoletnia nawet dziewczynka musi pomagać matce, opiekować się młodszym od siebie rodzeństwem. Tymczasem dzieci, wbrew surowym nieraz zakazom, wymigują się chętnie od roboty, by choć chwilę swobodnie i beztrosko móc się pobawić.

Gorszą się z tego powodu starsi. Gorszy się babka, która powiada, że za jej czasów to inaczej dzieci chowano, że nie zbijały wówczas dzieci cały dzień bąków, nie wymykały się od roboty. Nie pamięta bowiem dni, gdy sama będąc dzieckiem tęskniła do chwili swobody, a teraz nie rozumie już tego, że dziecku zabawa potrzebna jest do normalnego zdrowego rozwoju nie mniej niż sen, odpoczynek, może nawet i nie mniej niż jedzenie.

Dziecko jest inne niż dorosły człowiek. Nie tylko dlatego, że mniej wie, mniej rozumie, mniej ma doświadczenia życiowego. Nie tylko dlatego, że jest mniejsze i słabsze. Dziecko ma inny odmienny od człowieka dorosłego organizm, inne potrzeby, inaczej myśli i czuje. I tak np. dziecko posiada stosunkowo większe serce niż człowiek dorosły, szybciej w jego żyłach krąży krew. Dzięki temu dziecko jest znacznie więcej ruchliwe, trudno mu spokojnie dłuższą chwilę usiedzieć na miejscu, lecz tak samo dla tego również dziecko znacznie szybciej męczy się, wykonując jednostajną pracę. Nie dziwmy się, jeśli zdawałoby się bardzo zmęczony dzieciak po chwilowym odpoczynku, zerwie się by lecieć gdzieś z kolegami, lub grać w palanta. Nie znaczy to wcale, by dziecko poprzednio udawało tylko wielkie zmęczenie. Nie, ono było zmęczone naprawdę, naprawdę z trudem prostowało zgarbione plecy, lecz po chwili spokojnego siedzenia, szybciej niż człowiekowi dorosłemu, wróciły siły, a zabawa była dlań dalszym odpoczynkiem. Biegnąc i siadając co chwila dziecko odpoczywa tak, jak dorosły leżąc bez ruchu na posłaniu. Odpoczywa inaczej, jest bowiem inne.

Ale zabawa jest dla dziecka nie tylko koniecznym odpoczynkiem po pracy. Bawiąc się, majstrując coś w kąciku, wycinając z gałązki małą fujarkę dziecko uczy się również, uczy się zręczności, w małej główce powstają nowe, nieraz ciekawe pomysły. Bo nauką jest nie tylko czytanie i pisanie, nie tylko odrabianie lekcyj szkolnych. Ciekawe, że wszyscy prawie wielcy wynalazcy byli w dzieciństwie małymi majsterkami i przysparzali nieraz nie mało kłopotu i zmartwień swym rodzicom, którzy na zabawę dziecka spoglądali jak na marnowanie drogiego czasu, potrzebnego na naukę i pracę w domu. Takim był wielki wynalazca Edison, takimi było wielu innych.

I trzeba żałować, że nasze dzieci na wsi i w miastach dzięki koniecznej pracy przy gospodarstwie, tak mało mają czasu na zabawę. Lecz zarazem trzeba zrozumieć, że zabawa dziecku jest potrzebna, że nie jest ona tylko zbędnym marnowaniem czasu, nie jest głupim wymysłem dziecka. Zabawa potrzebna mu jest zarówno dla zdrowia jak i dla rozwoju umysłowego. Pozwólmy więc w miarę możności dziecku się bawić, pozwólmy mu zbijać bąki z rówieśnikami i majstrować różne cacka i bądźmy pewni, że będzie to dla niego tylko korzystne. Niech bawi się póki może, póki nie musi jeszcze wziąć na swoje barki całego ciężaru pracy na roli, ciężaru utrzymania rodziny.

W poniedziałek ukaże się ostatni numer

naszego pisma

w bieżącym miesiącu.

Przypominamy

o odnowieniu przedpłaty



Biała moda

Piękna pani w lnianej sukni

Modę lniarską zapoczątkowało w Polsce wojsko, które dając zamówienia na płótno ludowe, przyczyniło się do rozszerzenia przemysłu ludowego. Jak się okazało istotnie len i konopie mogą dostarczyć odzieży, pościeli, a nawet bandaży i waty.

Ministerstwo oświaty zachęca, aby płótno było mundurkiem szkolnym, płót na niebielone mogłyby być stosowane dla harcerzy na bluzy. Koszule męskie do strojów sportowych zyskały już prawo obywatelstwa w Wilnie. Mamy też piękne krawaty lniane, jak krajki itp. Nad morzem płótna zyskały też powodzenie, nadając się na piasek znakomicie. Ze szlaków haftowanych i płócien można kombinować prześliczne tanie sukienki.

Płótno jest rzeczą tak tanią, że trzeba rzucić hasło, aby każda kobieta miała w swej garderobie przynajmniej jedną płócienną sukienkę, płaszczyk, lub suknię kostium.

Moda noszenia lnianych płócien będzie dobrodziejstwem dla kresów, które są u nas ojczyzną lnu. Do tego stopnia, że jeden powiat przeciętnie na Wileńszczyźnie zasiewa lnu więcej, niż całe województwo warszawskie lub krakowskie. Trzeba dodać, że len jest głównym bodaj bogactwem wyniszczonych kresów i stworzenie konsumcji lnu, a zwłaszcza ludowego płótna, jest ratunkiem dla kresów, zarówno gospodarczym jak i politycznym.

Przy noszeniu lnianej garderoby należy zwrócić uwagę, że płótno ma swoje sekrety. Przede wszystkim nie należy się zrażać niekiedy pewną sztywnością, która przychodzi po praniu. Oczywiście należy wybierać płótna rzadsze, przez to bardziej miękkie i mniej się gniotące, a przede wszystkim dobrze sprane i zmaglowane. Magiel, to największy sekret, nadający płótnom połysk jedwabisty i miękkość. Prać trzeba zwykłym mydłem, unikać proszków, jak Radion, wywołujących niekiedy plamy. Piaskowe, popielate, sznurkowe odcienie naturalnych płócien są w b. dobrym guście i smaku mody. Nic nie ma efektowniejszego nad suknie z haftem lulowym. Obecnie więc lato przyniesie paniom dużo niespodzianek i imprez ciekawych w tej dziedzinie. Chodzi nam o to, aby len i płótno ludowe zwłaszcza zajęły w tych imprezach miejsce ważne i właściwe.



Piegi nie są ozdobą

choć mała ich ilość dodaje podobno wdzięku

Mało jest zmian w cerze, któreby sprawiały tyle przykrości co piegi, aczkolwiek są one same przez się niewinne i nieszkodliwe. Najpiękniejsza jednak twarz, zwłaszcza o delikatnej cerze, zostaje zeszpeconą, gdy nawiedzi ją plaga piegów, a co najgorsze to to, że w gruncie rzeczy nie ma środka bezwzględnie usuwającego piegi na czas dłuższy. Istnieją rozmaite środki i sposoby zapobiegania piegom lub łagodzenia ich koloru. Trzeba jednak wielkiej ostrożności w ich wyborze, gdyż niejednokrotnie spowodowały one ostre podrażnienia skóry i długotrwałe wypryski. Najlepiej było by korzystać z wypróbowanych już środków i poleconych przez znane a wiarogodne osoby.

Takim wypróbowanym i niezawodnym preparatem usuwającym piegi jest „Tuja“ dr. Sequinand, albo „eBnignina“ dr. Stenzla. Oczywiście, ponieważ piegi nie są zmianą naskórka, lecz tkwią w najgłębszych warstwach skóry, leczenie wymaga dłuższego czasu i co roku z nastaniem wiosny musi być powtarzane.

Prócz wymienionych — istnieje jeszcze cały szereg domowych środków, z którymi warto się zapoznać, gdyż są wypróbowane i bardzo dobre, a skuteczność ich jest zależna tylko od odpowiedniego dobrania do swej cery. Najlepszym środkiem antipiegowym jest jedno lub dwuprocentowy roztwór sublimatu, którym smaruje się twarz kilka razy. Ale, że jest to środek ostry, należy go stosować ogromnie ostrożnie. Tak samo działa spirytus mydlany, którym smaruje się twarz trzy razy dziennie. Łagodniejszym środkiem jest boraks i siarka. Boraks można używać w roztworze składającym się ze 150 gr spirytusu, 20 gramów wody kolońskiej i 15 gr boraksu — roztworem tym smaruje się twarz dwa razy dziennie. Siarkę natomiast używa się w postaci pasty, przyrządzonej za pomocą aromatycznego octu. Dobre rezultaty daje mycie się stale w wodzie, w której przez cały dzień mokła pietruszka. Nie tylko giną lub przynajmniej bledną piegi, ale i cera delikatnieje i bieleje. Poza tym dobrze jest smarować piegi świeżo wyciśniętym sokiem z cytryn, niedojrzałych porzeczek lub sokiem z utartego chrzanu.

Przy piegach należałoby przede wszystkim jednak unikać tego co właśnie stwarza nam tę piegową chorobę — słońca. Dlatego też osoby, mające do niej dużą skłonność, muszą niestety wyrzec się przyjemności opalania twarzy. Należy przeto nosić kapelusze z rondami w kolorze białym i tak obecnie modnym żółtym i czerwonym, poza tym parasolka powinna być nieodłączną towarzyszką pani.

Jeżeli jednak pani trochę przesadza ze względu na to, że na nosku są dwa, lub trzy no najwyżej cztery piegi, nie warto robić o to hałasu. Taki drobiazg nie zeszpeci pani urody, a jeśli mi pani uwierzy, to powiem, że te małe plameczki także mają swoisty wdzięk (jeżeli ich jest jednak nie więcej jak cztery) i ktoś, kto na urodzie się dobrze zna, powiedział pewnego razu, że taka buzia przypomina mu wiosnę, pola i łąki, że jest w niej ten swoisty czar, czegoś bezpretensjonalnego, czegoś naturalnego. Jest to pogląd naprawdę bardzo swoisty, paradoksalny, jeżeli chodzi o klasycyzm urody, tym nie mniej trzeba przyznać, że wiele poglądów w tej dziedzinie w ostatnich czasach uległo radykalnej zmianie, a więc i ten, bez względu na to czy mamy piegi czy nie, ... przyjąć życzliwie i z uśmiechem.

Co kto woli...



Trzy charakterystyczne stroje spacerowe: suknia - komplet z płótna lnianego, wzorzysta suknia jedwabna z ciemną narzutką i wdzięczna, plisowana sukienka z fularu.





Kobieta nie jest zagadką...

Badzo często słyszy się zdanie, a zwłaszcza u mężczyzn, którzy nazywają się „znawcami kobiet“, że kobieta jest zagadką, tajemnicą, sfinksem, jest zmienną, nieszczerą, zdradliwą itd.

A w życiu codziennym, gdy kobieta buntuje się przeciw tyranii, staje się upartą, krnąbrną, kapryśną, sama zaczyna tyranizować, dokuczać, staje się nieszczerą, kłamliwą — to wszystko określa się jako właściwości typowo kobiece.

W odpowiedzi na to możemy powiedzieć, że większość mężczyzn wcale nie zna kobiety, bo jej nie chce znać, widzi kobietę tak, jak ją chce widzieć. Żeby górować nad kobietą, być „panem“, szuka mężczyzna podstawy i wmawia on sobie i kobiecie, że ona jest istotą, która działać może w życiu tylko w pewnych granicach, że nie rozumie, nie umie, jest zależna od tajemniczych funkcji własnego ciała.

Tak rozumowali dawniej wszyscy i rozumują jeszcze dzisiaj liczni mężczyźni. — Już socjolog Adler wystąpił z twierdzeniem że istota i rozwój duszy kobiecej nie jest zależna od właściwości fizycznych czy płciowych, a dusza kobieca podlega tym samym wpływom i prawom co dusza mężczyzny. Różnicy w umysłowości kobiety i mężczyzny zaś należy szukać w tym, że kobieta ma trudniejszą walkę życiową.

Już od lat najmłodszych w domu rodzicielskim zaczyna się ta walka, o równouprawnienie. Chłopcom wolno bawić się jak chcą, dla dziewczyny „nie wypada“. Gdy nie starczy na lepsze wykształcenie dla wszystkich dzieci, to naturalnie mają pierwszeństwo chłopcy, a dziewczyny, chociażby były zdolniejsze, muszą zrezygnować. Wyjdą zamąż, nie potrzebują wykształcenia mówi się. Młodym chłopcom pozwala się wychodzić wieczorem na przechadzkę, czy zabawę, dla dziewczyny często „nie wypada“. Tym sposobem łamie się odwagę i energię niejednej młodej dziewczyny już w domu rodzicielskim.

Życie zawodowe, polityczne, społeczne nie daje kobiecie żadnego równouprawnienia, chociaż jest ono często wypisane na papierze. Na każdym odcinku ma kobieta podwójną, potrójną walkę, gdy nie chce być zepchnięta na drugi plan. Nieporozumienia na tym tle zdarzają się bardzo często w małżeństwach. Mąż jest „panem“, żona walczy różnymi sposobami o trochę równouprawnienia, staje się wkońcu złą, niesprawiedliwą, kapryśną, kłamliwą, płaczliwą, to znów dobrą, uległą, łagodną i naodwrót, jednym słowem „zagadką“.

A kobieta nie jest innym człowiekiem jak mężczyzna, ona tylko czuje i myśli w swych ramach i zakresie głębiej, ma więcej wyrobione uczucie sprawiedliwości jak mężczyzna, nie chce panować nad nikim, ale chce być równym człowiekiem. Tylko wtedy, gdy uważa i traktuje się kobietę za człowieka jest możliwa harmonia i przyjaźń pomiędzy kobietą a mężczyzną i kobieta przestaje być sfinksem.

Czy pani wie, że...

Migrena może wywołać bardzo brzydki wygląd. Zamiast więc połykać preparaty, o wiele lepiej regularnie zażywać olejek eteryczny z dziurawca pospolitego. Środek ten usuwa wszelkie nerwowe zaburzenia.

Osiwieć od migreny nie będzie potrzeba, o ile codziennie natrze się skórę na głowie wódką francuską, a potem wetrze olejek toaletowy. Jednocześnie zaleca się picie kilka razy dziennie po filiżance herbaty z kassji (Casia acutifolia), listków senesowych i rumianku.

Gra polityczna czy szczere intencje?

Czy dojdzie do zawieszenia broni w Hiszpanii?

Anglia wystąpiła z nową inicjatywą w sprawach hiszpańskich. Po wysondowaniu opinii w Paryżu, rząd brytyjski zwrócił się za pośrednictwem swych ambasadorów do państw głównie zainteresowanych wojną domową w Hiszpanii z propozycją doprowadzenia wspólnym naciskiem na obie walczące strony do zawieszenia broni oraz do wycofania z Hiszpanii wszystkich obcych ochotników. Gdyby inicjatywa ta została uwieńczona powodzeniem, doczekalibyśmy się pełnego urzeczywistnienia zasady nieinterwencji. Małe są jednak szanse jej realizacji.

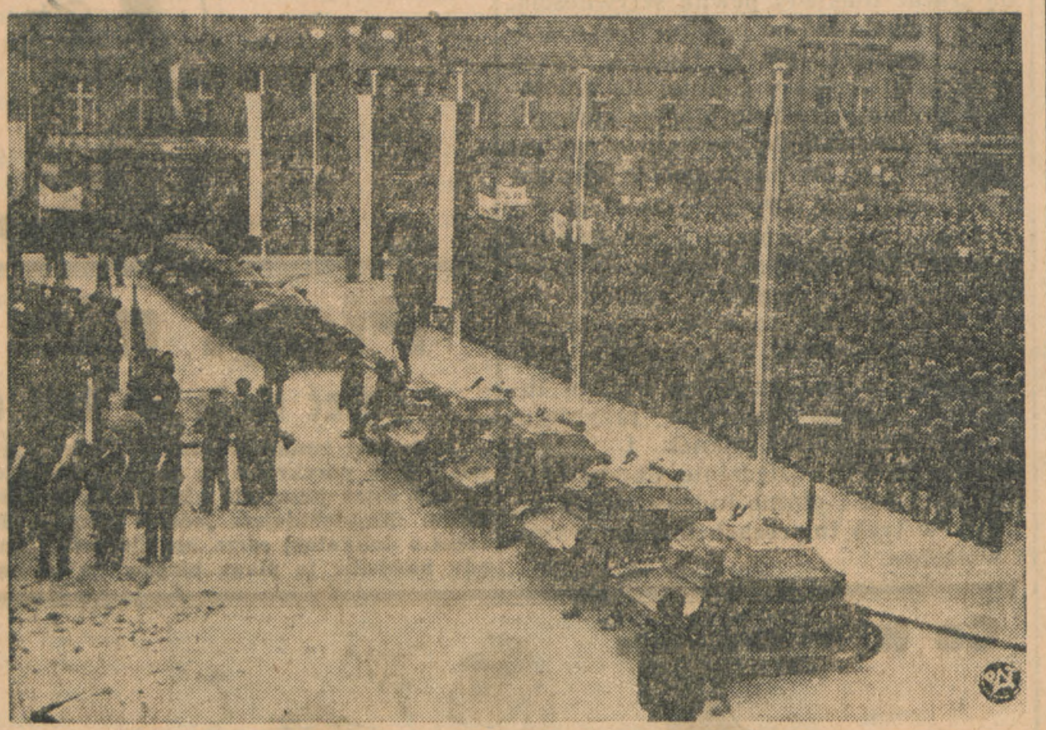
Sprawiedliwość każe przyznać, że pierwszym państwem, które wysunęło sprawę ochotników były Włochy. Już w sierpniu ub. roku do ówczesnego układu o nieinterwencji, starały się one dodać paragraf o zakazie wysyłki ochotników. Nie zgodziła się jednakże wówczas na to Francja. Nie podchwyciła tej inicjatywy Anglia. W następnych miesiącach popłynęło do Hiszpanii wiele tysięcy „ochotników" zarówno z Włoch i Niemiec, jak i z Sowietów, a przede wszystkim z Francji.

Grudniowe propozycje angielsko-francuskie po dłuższym okresie rokowań doczekały się realizacji w lutym i w marcu, kiedy wszedł w życie zakaz wysyłki ochotników oraz 7 marca rozpoczęła się międzynarodowa kontrola brzegów i granic Hiszpanii. Nawiasem przypomnieć można, że **pierwszym państwem, które wprowadziło zakaz wyjazdu ochotników była Polska**, — która zrobiła to już w grudniu, nie czekając na zawarcie w tej sprawie międzynarodowego układu.

Czynnikiem, który mógłby obecnej inicjatywie angielskiej rokować powodzenie jest pewne zmęczenie psychiczne i zniechęcenie Włochów i Niemców do wojny hiszpańskiej, która trwa już przeszło 10 miesięcy (od 18 lipca ub. r.) i która w ostatnich miesiącach przynosi stronie narodowej postępy zbyt powolne. Poza tym dla Włochów, a przede wszystkim dla Niemców, może sprawa hiszpańska stać się obiektem pewnych przetargów w rokowaniach polityczno-gospodarczych z Anglią i Francją.

Doprowadzenie do zawieszenia broni bez definitywnego zwycięstwa jednej ze stron wydaje się mało prawdopodobne. Oświadczenia obydwóch stron zostawiają pod tym względem mało nadziei. Wreszcie istnieje podstawowa trudność techniczna w postaci nie możności przeprowadzenia kontroli czy ewentualny układ o wycofaniu ochotników zostałby wykonany w praktyce, czy pewne państwa np. Sowiety nie pozostawiłyby nadal w Hiszpanii swoich oficerów, speców i „politruków". Główne mocarstwa musiałyby chyba poważnymi siłami wojskowymi interweniować w Hiszpanii, by przeprowadzić jako tako skuteczną kontrolę. Ale wówczas nieinterwencja zmieniłaby się w praktyce w daleko idącą interwencję.

Ofiarność społeczeństwa śląskiego na dozbrojenie armii



Onegdaj odbyła się w Rybniku uroczystość poświęcenia i przekazania armii czołgu ufundowanego przez górników i urzędników Rybnickiego Gwarectwa Węglowego. Zdjęcie nasze przedstawia dywizjon czołgów w czasie Mszy św. polowej na Rynku w Rybniku. Dywizjonowi temu przekazano ufundowany czołg.

Poseł Łazarski zastępcą gen. Galicy

Agencja „Echo" donosi, że w kołach ludowych O. Z. N.-u mówi się, iż **poseł Łazarski** z białostockiego ma zostać zastępcą gen. Galicy na stanowisku szefa odcinka wiejskiego OZN. Do niego mają należeć w przyszłości inspekcje okręgów wiejskich O. Z. N. w całym kraju.

Zebrania organizacyjne organizacji miejskiej O.Z.N. w Warszawie

W dniach 28, 29 i 31 maja rb. odbędą się w Warszawie zebrania organizacyjne stołecznej Organizacji Miejskiej Obozu Zjednoczenia Narodowego.

W dniu 28 maja rb. odbędzie się o godz. 19 w sali Domu Żołnierza na Pradze zebranie oddziału Warszawa — Praga.

W dniu 29 maja rb. odbędzie się o godz. 18 w sali Tramwajów Miejskich (ul. Młynarska) zebranie oddziału Warszawa Zachodnia.

Wreszcie trzecie zebranie organizacyjne oddziału Warszawa Śródmieście odbędzie się w dniu 31 maja o godz. 19 w sali Ratusza Warszawskiego.

Z okazji tych zebrań przewidywane jest przemówienie Szefa Obozu Zjednoczenia Narodowego płk. Adama Koca.

Kolonie letnie dla dzieci polskich z Niemiec

Polski Związek Zachodni przystępuje w roku bieżącym do organizacji kolonii letnich dla dzieci polskich z Niemiec i pogranicza. Tegoroczna akcja kolonijna obejmie, jak co roku około 10.000 dzieci, rekrutujących się z Prus Wschodnich, Ziemi Złotowskiej i Bytowskiej, Śląska Opolskiego, Gdańska, Westfalii, Berlina, Śląska Polskiego i Pomorza. Dzieci polskie, spragnione ujrzenia ojczystej ziemi, będą przebywały w Polsce przez cztery tygodnie, wzmacniając nie tylko swe siły fizyczne, ale i poczucie narodowe.

W Gdyni powstał dla organizacji kolonij letnich Komitet Kolonijny z p. senatorem Stanisławem Torem na czele. W skład Komitetu weszli pp. A. Maciejewska jako wiceprzewodnicząca, Bielińska, dyr. Bieliński, dr. Kączkowska, ks. M. Kończewski, Żalikowski, dr. Neyman, mgr. Wróblewski, Maria Samuelson, inż. Kączkowski.

Nauczycielskie kursy pracy społecznnej

W czasie ferii letnich w roku 1937 Z. N. P. organizuje następujące kursy społeczne:

1. Kurs społeczny dla przewodniczących Wydziałów Pracy Społecznej Oddziałów Powiatowych,
2. Kursy spółdzielcze organizowane przez Z. N. P. wespół ze Związkiem Spółdzielni spożywców R. P. „Społem".
3. Kursy dla przewodniczących Wydziałów Pracy Społecznej Ognisk,
4. Kurs społeczny dla nauczycieli społeczników z terenu województw wschodnich. (Proponowane miejsce kursu — Zaleszczyki).

Pastor niem. wydalony z Polski

18 maja wyjechał z Budzynia (woj. poznańskie) pastor Stolzenberg, wydalony z granic Rzeczypospolitej za prowadzenie antypolskiej działalności.

Uwaga filateliści!

W czasie trwania „Dni Krakowa", tj. od 27 maja do 20 czerwca br. uruchomiona zostanie w Krakowie przy ul. 3-go Maja specjalna placówka pocztowa. Placówka ta używać będzie specjalnego datownika okolicznościowego.

Filateliści pragnący uzyskać odciski tego datownika, mogą przesyłać listy i kartki z umieszczonymi na nich adresami i opłacone według taryfy przewidzianej dla tego rodzaju przesyłek w kopertach zaadresowanych do urzędu pocztowego Kraków 1, z naklejonymi na nich znaczkami opłaty, odpowiadającej wadze listu.

Listy i kartki po ostemplowaniu ich datownikiem propagandowym prześle urząd pocztowy Kraków 1, niezwłocznie do miejsca przeznaczenia.

Na co wolno polować w czerwcu?

Zgodnie z przepisami łowieckimi, obowiązującymi na terenie całego kraju (oprócz województwa śląskiego), w czerwcu wolno będzie polować na następującą zwierzynę i ptactwo: sarny-kozły, wilki, wydry, kuny domowe (kamionki), tchórze, łasice, króliki, jastrzębie gołębiarze, krogulce, sroki i wrony.

Świątynia, której nikt nie chce poświęcić

Podwójne życie importera Franka — Napad na bank Hochelaga — Uszli z łupem 250.000 dolarów — Kto to? — Alibi zdradziło towarzysza — Wdowa buduje kościół

Dyrektor firmy importowej w Montrealu A. Frank zadzwonił na swą sekretarkę. Kazał połączyć się z numerem Papineau 2687, umówił się z przyjacielem na śniadanie, załatwił najpilniejsze polecenia i zapowiedział sekretarce, że do godz. 1 nikogo nie może przyjąć, bo przeprowadzić musi ważną naradę ze swym przyjacielem Johnem.

Zaledwie sekretarka opuściła pokój, dyrektor Anthony Frank nałożył sztuczną brodę i bocznym wyjściem opuścił biuro.

RĘCE DO GÓRY!

W kwadrans później dokonano napadu na bank Hochelaga, położony niedaleko firmy A. Frank.

Pięciu bandytów wkroczyło do banku, dobyło pistolety i steroryzowało urzędników i publiczność. Przywódca bandy zakomenderował: **„Ręce do góry"**. Wszyscy usłuchali wezwania, tylko jeden z urzędników **chwycił ciężki przycisk żelazny i rzucił nim w kierunku herszta bandy.** Trafił w głowę. Bandyta zachwiał się, ale nie stracił przytomności; celnym strzałem położył na miejscu trupem odważnego bankowca.

W kilka sekund później bandyci ulotnili się z łupem 250.000 dol. kanadyjskich.

ZDUMIEWAJĄCE ODKRYCIE.

Naczelnika biura banku wezwano na policję, aby był pomocnym przy zidentyfikowaniu podejrzanych osobników, przytrzymanych podczas obławy, zarządzonej bezpośrednio po napadzie. Obejrzał skrupulatnie szereg twarzy znanych policji kryminalistów. Nikogo z nich nie rozpoznał. Kiedy zamierzał opuścić biuro, wzrok jego zatrzymał się na pewnej twarzy. Tak, to jest jeden z bandytów. Zapytał jednak wpierw, kim jest ten osobnik w kapeluszu.

„Charles Morell — asystent policji kryminalnej" — odpowiedziano.

„Jeśli ów Charles Morell pod kapeluszem na czole z lewej strony posiada bliznę — to rozpoznaję w nim jednego z uczestników napadu".

Morell ostatnio posiadał taką bliznę. Z miejsca aresztowano go, zażądano wyjaśnienia, gdzie przebywał w godzinach przed południowych.

„Byłem przez dłuższy czas u mego przyjaciela importera Franka".

Obiecano mu sprawdzić, czy alibi to jest prawdziwe. Ostatecznie Frank należał do poważnych przedstawicieli handlu w Montreal. Jeśli potwierdzi zeznanie przyjaciela, upadnie wszelkie podejrzenie.

FRANKA BOLI GŁOWA

Chciano pomówić z Frankiem telefonicznie. Sekretarka odpowiedziała, że do godz. 1 jest to wykluczone. Posłano więc urzędnika, który wszedł do biuro importera punktualnie o godz. 1. Franck siedział przy biurku, **opierając głowę na dłoni.** Skarżył się na silną migrenę.

Wywiadowca przypomniał sobie nagle ów celny rzut przyciskiem, zeznania Morella i twierdzenie kierownika banku. Oderwał rękę Franka od czoła: zakrywała ona wielki, świeżo nabrzmiały guz. Franka aresztowano jako przywódcę bandy; stwierdzono później, że pomagał mu jeszcze jeden urzędnik policji.

KANADA ROBI PORZĄDEK.

Sąd w Montrealu skazał wszystkich uczestników bandy na karę śmierci. Odtąd przestępcy ze Stanów Zjednoczonych poczęli omijać Kanadę.

Tylko wdowa po Franku nie dała się przekonać o zbrodniczej działalności męża. Z pieniędzy jego „firmy importowej" **ufundowała wielki kościół anglikański.**

Jednak żadna gmina nie chce przyjąć tej świątyni, zbudowanej z pieniędzy, na których ciąży krew niewinnych ofiar bandyty.



Czerwony uśmiech przez łzy

Sowieckie listy do „Krokodyla"

„Kochany Krokodylu! czy nie zechciałbyś mi polecić jakiegoś środka, który uczyniłby płaszcze skórzane nie jadalnymi. W przeciwnym razie nie mogę nigdy wrócić do Woroszyłowgradu. W tamtejszym hotelu w nocy zjadły mi szczury pół skórzanego płaszcza. Miałem szczęście, że dyrektor hotelu nie zwymyślał mnie za to, że szczury jego dostały niestrawności".

Tego rodzaju listy od czytelników otrzymuje sowieckie pismo humorystyczne, w którym humor ten jest doskonałym zwierciadłem stosunków panujących w Bolszewii.

Ileż makabryczności zawiera skarga niejakiego Aleksiejewa, który użala się, że w jednym z urzędów w Dagiestanie wywieszono ogłoszenie, iż klient czekający więcej niż 10 minut, ma prawo poskarżyć się osobiście dyrektorowi. Ale na dyrektora trzeba czekać cztery do pięciu godzin...

Inny znów Markow skarży się, że mieszka we wsi, od której najbliższy fryzjer oddalony jest... 105 kilometrów.

Tow. Iwanow donosi, że posiada tylko jedną nogę, a otrzymał po długoletnim czekaniu z kooperatywy... sztuczną rękę.

Jest to humor pierwszorzędny, kapitalny, ale ileż poprzez ów śmiech widać błyszczących kropli łez ciemiężonego narodu.

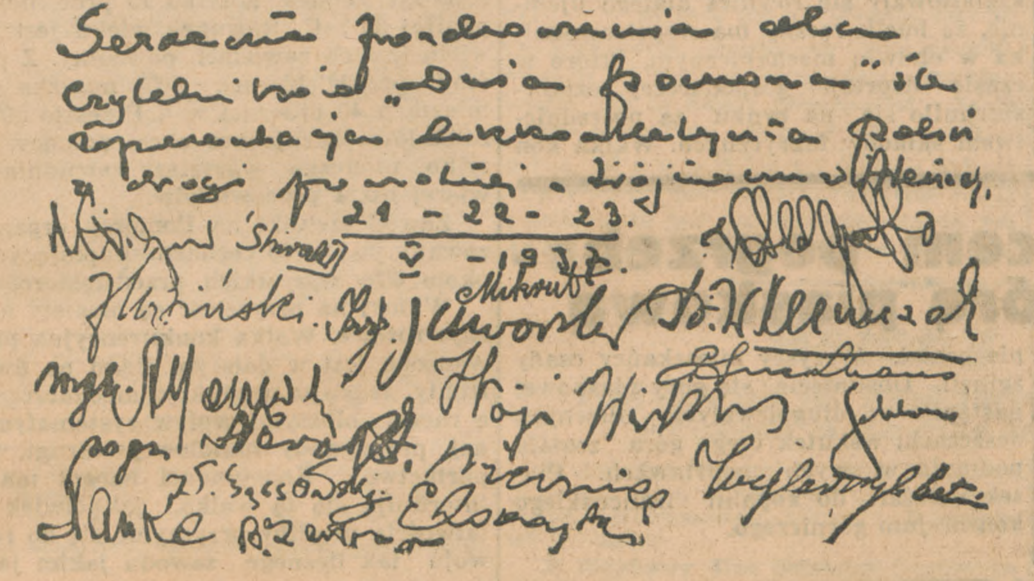
Gdy nasi zwycięzcy wracali z Aten...

Miłe spotkanie na dworcu Keleti — Zmęczeni, ale pełni humoru

Nasze asy lekkoatletyki czynnikiem świetnej propagandy Polski za granicą

(Nasz współpracownik w rozmowie z asami polskiej lekkoatletyki). **Budapeszt w maju.**

Godzina 7 rano. Na dworcu Keleti w Budapeszcie ruch. Pociąg składany do Wiednia, Pragi i Warszawy rusza za kilka minut. W ostatniej chwili wpadam do wagonu. Okazuje się, że wszystkie przedziały są



zajęte. Z poza zapuszczonych firanek wyglądają zmęczone, nieogolone twarze młodych ludzi.

Przyglądam się uważniej. Czy mię wzrok nie myli? Toć to nasi lekkoatleci, którzy tak znakomicie spisali się w Atenach na trójmeczu Polska — Czechosłowacja — Grecja. W chwilę później witałem się serdecznie z kierownikiem sportowej wyprawy p. kpt. Misińskim.

Wśród znajomych twarzy nie dojrzałem Kucharskiego, który dopiero co wysiadł z pociągu zostając na zawodach w stolicy Węgier.

Cała ekipa tj.: kpt. Misiński, dr. Klimczak, mgr. Maszewski, inż. Jaworski, mgr. Nowak, W. Gąsowski, Noji, Lokajski, Wirkus, Soldan, Niemiec, Hanke, Węglarczyk, Zasłona, Gerutto, Tilgner, Mikrut i inni skracają sobie uciążliwą podróż grą w brydża lub opowiadaniem kawałów.

Miażdżące zwycięstwo Polaków, stało się w Grecji powodem wielkiego zainteresowania Polską. Postawa naszych atletów była imponująca, a rezultat: Szesnaście nagród w czym dwie zbiorowe.

Oglądam trofea. Są to b. cenne puchary, posążki i płaskorzeźby.

W międzyczasie moi przygodni towarzysze podróży piszą pozdrowienia dla czytelników „Dnia Pomorza", Noji zaś, za naszym pośrednictwem ściska wszystkich sportowców, z którymi przecież biegał i



Louis Spyridon

współzawodniczył o palmę pierwszeństwa w pierwszym biegu na przełaj o puchar „Dnia Pom.". Tu przecież zaczęła się jego wielka kariera długodystansowca.

W rozmowie z szefem ekipy

Nieco później słuchałem uważnie opowiadania kp. Misińskiego, który tak mniej-więcej nakreślił postawę swych pupilów i przebieg tego prawdziwego święta sportowego jakim było walne zwycięstwo polskiej ekipy w Atenach.

— Zawodom przyglądało się około 40 tysięcy widzów. W lożach zajęli miejsca przedstawiciele polskich władz konsularnych.

Pomimo bardzo męczącej podróży, zwycięstwo nie przyszło nam z wielką trudnością, mimo, że organizmy nasze są zupełnie nie przystosowane do straszliwych upałów jakie panowały w Grecji.

Na zawodach był również pierwszy maratończyk zwycięzca pierwszej nowoczesnej olimpiady Louis Spyridon, z którym zawarliśmy pakt wieczystej przyjaźni. Nasłuchaliśmy się też od niego wielu komplimentów o naszej formie i postawie.

Specjalne podziękowania złożyły nam osobno władze polskie. Przyczyniliśmy się podobno do rozgłoszenia imienia polskiego w kraju, który o Polsce nie bardzo wiele, w każdym bądź razie mniej niż my o Grecji, wiedział.

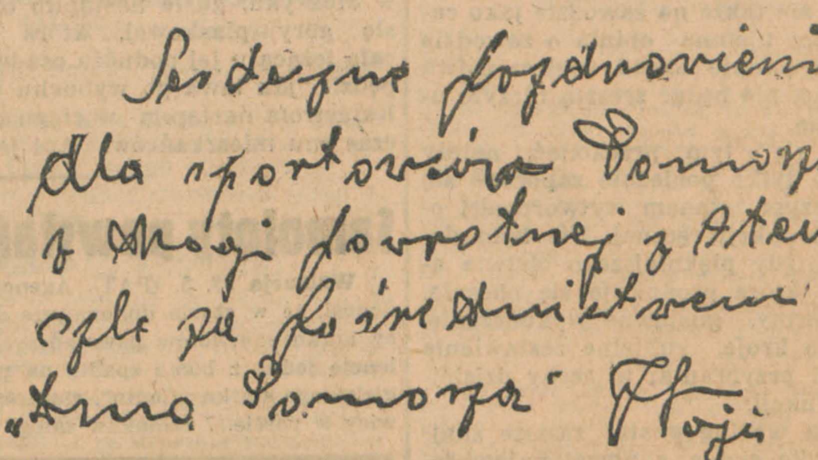
Cóż mam panu więcej opowiadać? Jesteśmy nieludzko zmordowani, czekamy z upragnieniem chwili, kiedy będziemy mogli odpocząć w domu i porządnie się wyspać w czystej pościeli.

Ale... Byłbym zapomniał. Straciliśmy kupę forsy na zmianie złotych na drachmy. Jest to dla nas mimo zwycięstw, niepocieszona strata.

A poza tym wszyscy zabieramy się do treningów, by w nowych zawodach przysporzyć jaknajwięcej sławy polskim barwom na sportowych arenach świata. Posiadamy wielkie możliwości. Trzeba nam tylko jeszcze więcej wytrwałości i zdecydowanej woli zwycięstwa.

Pociąg rusza. Mój krótki wywiad skończony. Tym samym pociągiem ruszyły w stronę Pomorza cztery zapisane szybko kartki i pozdrowienia tych, którzy przysporzyli znowu nieco sławy polskiemu Narodowi.

Zdzisław Karr - Jaworski.



Zdrowe pożywienie

Organizm ludzki jest zbyt skomplikowany, aby stanowił pole do eksperymentów a ile to matek w swojej nieświadomości daje dziecku potrawy bezwartościowe, a niejednokrotnie nawet szkodliwe. Zdrowie trzeba bardzo cenić i starać się spożywać potrawy zasobne w pewne składniki odżywcze, które utrzymują ten cenny organizm przy siłach. Potrawy muszą być lekkostrawne i winny zawierać witaminy, hematynę, żelazo tj. związki organiczne mające wpływ na przyrost krwi, poza tym sole wapniowe i fosforowe, potrzebne do budowy kośćca i mięśni także lecytynę — właściwą odżywkę dla nerwów, węglowodany, tłuszcz, białko etc. Wszystkie te składniki w dostatecznej ilości zawierają płatki owsiane KNORR, dlatego też winien je młody czy stary codziennie spożywać, a z uwagi na wielką zawartość wymienionych składników, które biorą udział w budowie bardzo ważnych części organizmu ludzkiego, potrawy z płatków owsianych KNORR winny być codziennym pożywieniem niemowląt i dzieci, zwłaszcza w wieku szkolnym.

Po śmierci Rockefellera

Ilu miliarderów żyje jeszcze na świecie?

Zgon „żywego trupa" — Między sprawozdaniami giełdowymi, sokiem z pomarańcz i tlenem — Majątek obliczony w przybliżeniu — Rodzina Mitsui i Nizam Haiderabadu

Wiadomość o śmierci Rockefellera nie „wstrząsnęła" światem: żył długo i nie cieszył się sympatią ogółu.

Miał wracać z wywczasów do N. Jorku, sekretarz zamówił już nawet pociąg nadzwyczajny. Lekarze — na wszelki wypadek — opowiedzieli się przeciw podróży.

Istotnie coś się w ostatnich czasach zaczęło psuć w zdrowiu amerykańskiego nababa. Pił przepisowo **sok pomarańczowy, spożywał jarskie śniadanie** i udawał się do specjalnego „błękitnego" pokoju, gdzie **oddychał silnie „utlenionym" powietrzem.** Mimo to był widocznie zgnębiony i to z powodu notowań giełdowych, które odczytywać musiały codziennie pielęgniarki. Donosiły one, że kurs złota jest zachwiany. Stary miliarder zląkł się: a nuż złoto „runie"? Nie runęło, wytrzymało; **ale nie wytrzymał Rockefeller.**

Co obliczył pewien matematyk?

Był bogatym, strasznie bogatym, sam jako selfmademan swój majątek wyrwał ziemi, umieścił go roztropnie i powiększał bez ustannie. Obliczano go na 700 — 800 milionów dolarów, choć kilka lat temu zapewniał, że posiada znacznie więcej niż 1 miliard.

Nazajutrz otrzymał list od pewnego matematyka: czy istotnie prawdą jest, że posiada miliard, czy zdaje sobie sprawę z tego, ile potrzeba czasu aby przeliczyć miliard samymi banknotami 1000 dolarowymi? Matematyk wyliczył to dokładnie: **przez 12 dni i 12 nocy musiałby „biedny" Rockefeller układać jeden banknot 1000 dolarowy obok drugiego,** aby przeliczyć cały swój miliardzik. W praktyce było to oczywiście zbyteczne. Kiedy na cele nauk dał 20 milionów dolarów, wystarczyło wypisać prosty czek o wielkiej ilości zer.

Od Vanderbiltów do Carnegie'ch

Najbogatszym po nim był Jan Jakób Astor, także selfmademan, posiadający majątek niemal miljardowy. Vanderbiltowie wykazywali majątek 500 milionów. Do miliarderów zaliczano także Carnegiego, choć do tego się nie przyznawał. Rzekomych miliarderów uważał on wogóle za blagierów.

Związki rodzinne — miliarderami przyszłości

Nizam Haiderabadu uchodzi zawsze jeszcze za najbogatszego człowieka świata. Posiada on bez wątpienia największe bogactwa gotówkowe, najcenniejsze klejnoty a więc majątek, który przy zrealizowaniu stopniał by znacznie.



Miliarderami są dziś już tylko całe rodziny, zamieniające swój majątek na akcje rozdzielane wśród członków, jak rodzina **Mitsui w Japonii i du Pont w Ameryce.** Koncentracja miliarda w jednym ręku jest dziś niemożliwa wprost ze względów czysto technicznych.

A bogacze przeszłości?

Miliarderami — jeśli uwzględnimy ówczesną wartość pieniądza — byli **Fuggerowie** w Augsburgu, a zapewne także **Wallenstein** posiadający 5 milionów talarów rocznego dochodu. Prawdziwym miliarderem natomiast był cesarz Rzymu **Augustus,** który w skarbcu swym posiadał 4 miliardy sestercyj i cały swój majątek zużył na potrzeby imperium. Był on zatem **Krezusem starożytności,** choć nazwę tę zawdzięcza innemu bogaczowi, którego „rekord" pobił już triumvir **Locinius Crassus,** a i ten był biedakiem w porównaniu z Cezarem Augustem.

Zapisy do Państwowego Koedukacyjnego Liceum Handlowego w Toruniu

Dyrekcja Liceum Handlowego w Toruniu przyjmuje zapisy kandydatów (tek) na rok szkolny 1937/38 w sekretariacie Gimnazjum Kupieckiego przy ul. Sienkiewicza 38 codziennie od godz. 9-tej do 13-tej.

Kandydaci w wieku od 16 do 20 lat winni przedłożyć:

1. metrykę urodzenia,
2. świadectwo ukończenia:
   a) gimnazjum ogólnokształcącego nowego typu lub 6 klas gimnazjum ogólnokształcącego dawnego typu, albo
   b) trzyletniej lub czteroletniej średniej szkoły handlowej z podbudową 7 kl. szkoły powszechnej, albo
   c) 6 klas szkoły wydziałowej,
3. świadectwo zdrowia, wystawione przez lekarza szkoły, którą ostatnio ukończył kandydat (tka),
4. 1 fotografię

oraz uiścić taksę egzaminacyjną w kwocie 5 zł.

Egzaminy wstępne odbędą się w czasie od 25 do 26 czerwca rb. Egzamin opiera się na materiale programowym państwowego gimnazjum ogólnokształcącego.

Absolwenci gimnazjów ogólnokształcących składać będą egzamin ustny z języka polskiego, absolwenci zaś innych szkół wyszczególnionych pod b) i c) punktu 2-go warunków przyjęcia składać będą: egzamin piśmienny z języka polskiego oraz egzaminy ustne z języka polskiego, obcego i matematyki.

W Liceum Handlowym wykładane będą następujące przedmioty: religia, język polski, dwa języki obce nowożytne, matematyka, organizacja i technika handlu, reklama, prawoznawstwo, towaroznawstwo, geografia gospodarcza, ekonomia społeczna, arytmetyka handlowa, księgowość, stenografia, pisanie na maszynie i nadobowiązkowo stenografia języka obcego.

Okres nauki dwuletni.

Absolwenci Liceum Handlowego posiadają uprawnienia w służbie państwowo-cywilnej i wojskowej równorzędne z absolwentami Liceów ogólnokształcących, jak również posiadać będą wstęp do wyższych zakładów naukowych na warunkach, które ustalą władze szkolne 2721

Szewstwo pomorskie w ubiegłym 15-leciu

Nie każdy człowiek ma możność sty kać się osobiście z wytwórcami tych wielu przedmiotów, bez których życie kulturalnego człowieka jest dzisiaj nie do pomyślenia.

Jedynie najbardziej niezbędne przed mioty codziennego użytku mianowicie okrycie ludzkie, a między innymi obuwie, wymaga niekiedy bezpośredniej styczności z jego wytwórcą. To też bodaj każden człowiek miał już okazję zapoznać środowisko i zakres pracy szewstwa, tego jakże często lekceważonego zawodu. Wspomnieć chociażby wypada groźby wypowiedziane pod adresem młodzieży niechętnie pilnującej książek, że pójdą uczyć się za szewca. Ale nie tylko to. Zbyt często słyszy się z ust innych osób porównania, stawiające zawód szewski nie zawsze w zbyt dodatnim świetle.

Wprawdzie każdy zawód, każde rzemiosło przechodzi okresy upadku w których warunki materialne są złe, co odbija się nietylko na poszczególnych war sztatach, ale także na zawodzie jako całości. Lecz ujemna opinia o zawodzie szewskim panuje wśród społeczeństwa zbyt długo, nie będąc zresztą niczym uzasadnioną.

Chcąc się o tym przekonać, należy chociażby tylko pobieżnie zapoznać się z dzisiejszym stanem wytwórczości obuwia produkcji ręcznej. Nie było doprawdy nigdy piękniejszego obuwia aniżeli to, które produkuje się obecnie. Piękne formy, gustowne wykończenie, estetyczne kroje, subtelne zestawienie kolorów i przybrania; to cechy dzisiejszej produkcji.

Każden według gustu zawsze znajdzie coś dla siebie, a nawet najwybredniejsze wymagania mogą być zaspoko jone.

Nie trzeba wiele słów, aby udowodnić, że wysoki poziom wytwórczości wymaga dobrze wykwalifikowanych fachowców, doświadczonych wytwórców i osób, które zasady piękna umieją dostosować do życia codziennego. Nie każdy zdaje sobie sprawę, że wytwórca obuwia więcej aniżeli inny rzemieślnik musi być wszechstronnym fachowcem, a w dodatku znawcą psychologii ludzkiej. Obuwie bowiem wykonane być mu si na formach czyli na przysłowiowych kopytach. Kopyto zaś to kopia stopy ludzkiej. Lecz taka sama indywidualna różnica jaka zachodzi między twarzami ludzkimi zachodzi też w kształtach stopy. To też obuwnik znać musi zasady anatomii aby móc dostosować formy do stopy danego klienta z uwzględnieniem kierunku mody i jego szczególnych życzeń.

Górna część obuwia czyli cholewki wymagają dokładnej znajomości różnego rodzaju skór i ich właściwości struk turalnych. Nieodzowne są też wiadomości z dziedziny kroju, różne sposoby łączenia poszczególnych części oraz subtelny gust dla ustalenia kolorów i przybrania.

Wykonanie zaś bucika polega w głównej mierze na połączeniu cholewki z zelówkami i obcasami. Jakie w tej dziedzinie istnieją rónorodne techniki o tem laik nie zdaje sobie sprawy. Bucik dla niemowlęcia wymaga innej tech niki aniżeli bucik balowy, a obuwie robocze innej aniżeli bucik salonowy. Od obuwia z długimi cholewami wymaga się innych przymiotów, aniżeli od pantofelka rannego, zaś każdy rodzaj spor tu wymaga stosownego obuwia w odrębnych właściwościach.

Zakres pracy, wiedzy i umiejętności nowoczesnego szewca jest istotnie tak szeroki, że niesłusznie i bez wszelkiego uzasadnienia ocenia się niekiedy szewstwo aż nazbyt nisko. Ale z punktu widzenia gospodarczego szewstwo odgrywa przecież wielką rolę w społeczeństwie. Przede wszystkim dlatego, że jest ono pod względem liczebności najsilniejszym zawodem a zatem wraz z rodzinami licznym konsumentem, poza tym dlatego, że wartość produkcji szew skiej wynosi w Polsce setki milionów złotych.

O ile chodzi o zawód szewski województwa pomorskiego to stwierdzić wypada, że jest on najliczniejszym wśród rzemiosł. W r. 1936 liczyło szewstwo 2200 warsztatów i ok. 800 czeladników i uczniów łącznie. Czyli przeszło 3000 osób pracuje na Pomorzu w zawodzie szewskim nie licząc chałupników oraz wielkiej ilości tych co uprawiają szewstwo nielegalnie, dorywczo lub ubocznie. Liczbę osób żyjących z zawodu szewskie go na Pomorzu oszacować można na około 10.000 co w stosunku do ilości mieszkańców wynosi mniejwięcej 1%.

Ciekawym jest, że w porównaniu do roku 1921 to jest w okresie ostatnich 15-tu lat zawód szewski nieznacznie po większył się. Ilość warsztatów w różnych okresach silnie zmalała zaś w r. 1936 wynosiła tylko 12% więcej niż w r. 1921. W tym czasie ilość zatrudnionych czeladników i uczniów wzrosła tylko o 25%. Jest to o tyle znamiennym że wzrost liczby warsztatów wynosił w niektórych zawodach ponad 100%, a ilość czeladników i uczniów 300%. Przyczyną tego to zmienna koniunktura, która szcze gólnie ujemnie wpłynęła na zawód szew ski. W dodatku stosunki materialne kształtowały się również dlatego ujemnie, że bucik ręczny ma współzawodnika w obuwiu mechanicznym, które w czasie depresji gospodarczej rozpowszechniło się na rynku za pośrednictwem składów fabrycznych. Walka kon kurencyjna była nierówna. Bucik ręczny, solidny i nie droższy a często tańszy od mechanicznego nie korzystał z tak olbrzymiej propagandy handlowej jaką posługiwały się firmy przemysłowe o kapitale zagranicznym. Szewstwo padło ofiarą i na własnej skórze bardzo boleśnie odczuwało wszechmocny wpływ szeroko zakrojonej nowoczesnej propagandy handlowej.

Że zawód szewski przechodził ciężki okres, który bodajże jeszcze nie minął tego dowodem, że przeciętny wiek przed siębiorców jest stosunkowo wysoki a narybek bardzo nieliczny. Ponad 50 lat liczy 30% przedsiębiorców, pomiędzy 50 a 30 lat 55 proc. a tylko 15 proc. liczy poniżej 30 lat. Stosunek wieku jest w wielu innych zawodach odwrotny. Z pośród przedsiębiorstw 60% mieszka w miastach 40. proc. na wsi. Przeszło 50% zakładów pracuje bez obcej pomocy, a tylko nieliczne warsztaty zatrudniają więcej niż 4 pracowników.

Zawód szewski na Pomorzu zorganizowany jest w 30 cechach skupiających około 60% wszystkich przedsiębiorców.

Widoki na przyszłość są niestety nie zbyt różowe. Walka konkurencyjna pro wadzona jest w dalszym ciągu na dwa fronty. Jeden to produkcja mechaniczna a raczej olbrzymi wpływ systematycznej propagandy handlowej — drugi, to partactwo. Konsumenci naogół mało interesują się tą walką, jakkolwiek z łatwością mogliby przyczynić się do roz woju tak licznego zawodu jakim jest szewstwo.

Spodziewać się jednak należy, że szewstwo zdobędzie niebawem pełne za ufanie najszerszych warstw społeczeństwa, wobec obecnego wysokiego poziomu technicznego, który umożliwia poszczególnym warsztatom spełnienia wszelkich życzeń i zaspokojenia nawet najwybredniejszego gustu.

Jan Cieszyński.

500 osób żywcem pogrzebanych przez górę piaskową

Londyn, 28. 5. (PAT). 500 osób zginęło w osadzie górniczej Tlalpujahua w Meksyku, gdzie nastąpiło obsunięcie się góry piaskowej, która zasypała całą leżącą u jej podnóża osadę. Piasek pędził jak lawa po wybuchu wulkanu. Katastrofa nastąpiła w ciągu nocy, pod czas snu mieszkańców. Ani jeden dom nie ocalał. Wszyscy mieszkańcy osady zginęli. Obsunięcie się góry piaskowej nastąpiło po długotrwałych ulewnych deszczach, wskutek czego góra została podmyta w swych podstawach. Piasek należał do kopalni francuskiego konsorcjum górniczego.

Samoloty powstańcze zatopiły statek angielski

Walencja 28. 5. (PAT). Agencja Havasa donosi, że w czasie dokonanego dziś w nocy ataku samolotów powstańczych na Walencję jedna z bomb spadła na pokład angielskiego statku „Cadin", stojącego na kotwicy w porcie. 7 członków załogi zostało zabitych ,a 8 rannych, z czego 3 ciężko. Statek poszedł na dno, szczyty jego masztów wynurzają się z pośród fal. Druga bomba uszkodziła angielski statek „Pinzon". Ofiar w ludziach nie było.

„Wszystko zniszczyć i zdemolować"

Co zeznaje gospodyni starosty w Myślenicach

Kraków, 28. 5. (PAT). Dziś, w ósmym dniu procesu przeciwko Płonce i towarzyszom w dalszym ciągu zeznawali świadkowie oskarżenia.

M. i. zeznawała Kunegunda Turek, gospodyni starosty. W dniu najścia na Myśle nice bandy Doboszyńskiego około godz. 3 rano obudziły ją hałasy i strzały. Gdy pręd ko wyszła zobaczyć, co się dzieje, na zamknięty ganek, dojrzała iż przed domem jest pełno ludzi z karabinami w ręku. Rów nocześnie usłyszała z zewnątrz głosy: „Wszystko zniszczyć i zdemolować". W tym czasie dywersanci rąbali i rozbijali już drzwi wejściowe. W końcu udało im się wybić jeden filon w drzwiach i przez otwór skierowali rewolwery do świadka. Turkowa zauważyła, że osobnik przepasany paskiem i posiadający kompas wyciągnął rewolwer i zaczął krzyczeć: „Oddać broń i amunicję", a następnie kierując broń w jej stronę zapytał: „Gdzie jest starosta?", Turkowa nie tracąc przytomności umysłu oświadczyła, że starosta wyjechał. Następnie świadek zeznaje, iż drugi z osobników, który teroryzował świadka, to Jan Kwinta. **Pierwszym był Doboszyński.** W końcu napastnicy na głos pochodzący z głębi mieszkania, iż wszystko gotowe, wycofali się. Z kolei świadek opisuje obraz zniszczenia, jaki przedstawiało mieszkanie starosty po wyjściu napastników. Wnętrze mieszkania było porąbane siekierami, lustra potłuczone, meble połamane, odzież porozrzucana częściowo rzucona na schody wiodące do mieszkania, wizerunek Matki Boskiej potłuczony. Brakło — jak natychmiast stwierdziła kilku ubrań i zegarka, starosta zaś stwierdził brak portfelu z kilkuset złotymi. Świadek poszedł następnie, aby stwierdzić, czy w jej pokoju czegoś nie brakuje, i tu okazało się, że zabrano złotą obrączkę ślubną i zegarek marki „Omega".

Podczas swych zeznań świadek rozpoznał wśród oskarżonych Jana Kwintę, twierdząc, że przyłożył on broń do głowy świadka. Kwinta zaprzecza jakoby świadek rozpoznał go kategorycznie na śledztwie. Wobec czego Kunegunda Turkowa jeszcze raz z całą pewnością stwierdza, że poznała go na śledztwie i obecnie.

Dramatyczny wyścig lotniczy poprzez burzę

Oslo, 28. 5. (PAT). W czasie wyścigu lotniczego Oslo — Chriastiansund 12 samolotów wpadło w gwałtowną burzę. 3 z pośród nich usiłowały przedrzeć się przez obszar burzowy, lecz skutkiem braku paliwa zmuszone były do lądowania. Jeden pilot poniósł śmierć, dwóch zostało ciężko rannych, a dwóch ocalało wyskakując z samolotów ze spadochronami. Trzy samoloty zostały całkowicie zniszczone.

11 balonów w tegorocznym Gordon-Bennecie

Bruksela 28. 5. (PAT). Zapisy do międzynarodowych zawodów balonowych o puchar Gordon-Bennetta zostały zamknięte. Ostatnie zgłoszenie wpłynęło z Francji od aeronautów Dollfusa i Crombeza. W tegorocznych zawodach weźmie ogółem udział 11 balonów: 3 polskie, 3 belgijskie, 3 niemieckie, 1 szwajcarski i 1 francuski. Załoga trzeciego balonu belgijskiego składać się będzie z Quersina i van Schellego.

Jędrzejowska pobiła pierwszą rakietę świata Amerykankę Jacobs

Paryż 28. 5. (PAT). Na międzynarodowych mistrzostwach tenisowych Francji Jędrzejowska odniosła w piątek wspaniały sukces bijąc w ćwierćfinałach pierwszą rakietę świata Amerykankę Helenę Jacobs w dwóch setach 6:3 6:4. Polka wygrała zasłużenie i właściwie bez większego wysiłku. Grała ona bezbłędnie, nie pozwalając przeciwniczce dojść do głosu. Sukces Jędrzejowskiej jest tym większy, że wygrała ona z Amerykanką na tak ważnym międzynarodowym turnieju, jakim są mistrzostwa Francji, to też Polka ma zapewnioną dobrą lokatę na tegorocznej liście Myersa, obecnego zresztą na meczu.

Czy uczniowie szkół zawodowych podlegają obowiązkowi ubezpieczenia od wypadków?

Wobec szeregu wątpliwości Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyjaśnił, że uczniowie szkół zawodowych zarówno prywatnych, jak i państwowych nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych z tytułu zatrudnienia w szkole zawodowej. Natomiast uczniowie szkół budowlanych, których warsztatem praktycznym jest budowla, a więc miejsce ze szkołą nie związane, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych tylko w czasie zatrudnienia na budowie.

Za szkoły budowlane uważać należy szkoły przemysłu budowlanego, lub też wydziały budowlane ogólnych szkół przemysłowych.

Motoryzacja Addis Abeby

Paryż 28. 5. (PAT). „Le Matin" zwraca uwagę na znaczne powiększenie liczby samochodów w Addis Abebie po zajęciu miasta przez Włochów. Za panowania Negusa Addis Abeba miała tylko 300 samochodów, obecnie ma ich 8.700.

Komunikat meteorologiczny

Masy powietrza polarno-morskiego w ciągu doby ubiegłej ogarnęły Polskę, powodując w całym kraju w godzinach popołudniowych pogodę o zachmurzeniu zmiennym. Temperatura w porównaniu z dniem wczorajszym obniżyła się.

Przewidziany przebieg pogody do wieczora dnia 29 bm.: Pogoda o zachmurzeniu zmiennym z większymi rozpogodzeniami, jednak w dalszym ciągu skłonność do burz i przelotnych deszczów, zwłaszcza w północnej połowie kraju. Chłodno. Umiarkowane a na wybrzeżu dość silne i porywiste wiatry z kierunków zachodnich.

Przed ostateczną kanonizacją błog. Andrzeja Boboli



Według pogłosek, relikwie błog. Andrzeja Boboli, po kanonizacji mają być powierzone OO. Jezuitom w Pińsku. Społeczeństwo wraz z duchowieństwem Polesia czyni starania, aby szczątki wielkiego apostoła Polesia z powrotem spoczęły w murach pińskiej świątyni. Kapliczka w Janowie Poleskim, miejsce męczeńskiej śmierci błog. Andrzeja Boboli, który zginął z rąk kozaków.

Wielki zjazd rzemiosła pomorskiego w czasie Targów Gdyńskich

W czasie Targów Gdyńskich (20. 6. — 4. 7.) w dniach uroczystego Święta Morza 27., 28. i 29. czerwca br. odbędzie się w Gdyni wielki zjazd rzemiosła pomorskiego, organizowany przez Izbę Rzemieślniczą w Toruniu.

Zjazd ten obradować będzie nad aktualnymi sprawami rzemiosła, ze szczególnym uwzględnieniem dzielnicy pomorskiej i Gdyni.

„Dar Pomorza" wraca do Gdyni 2-go czerwca

Powitajmy serdecznie naszych młodych dzielnych marynarzy

Statek szkolny polskiej marynarki handlowej „Dar Pomorza" wraca do Gdyni ze swej dalekiej podróży morskiej w dn. 2 czerwca. Przybycie statku do nabrzeża Francuskiego przewidziane jest na godz. 13-ą. Z okazji przybycia wstęp na statek dla osób, posiadających karty, będzie otwarty od godz. 13.30 do godz. 16. W salach internatu Szkoły Morskiej odbędzie się poza tym o godz. 17. herbatka towarzyska dla zaproszonych gości.

Nie wątpimy, że społeczeństwo gdyńskie urządzi powracającemu z podróży pięknemu naszemu żaglowcowi serdeczne powitanie.

Kupiec - wybawca 48 ludzi

W tych dniach tonęła w Brdzie koło elektrowni w Bydgoszczy 13-letnia córka szklarza i pozłotnika z ul. M. Focha, Gonda Wójciakówna. Na ratunek pośpieszył, zaalarmowany okrzykami tonącej i przygodnych świadków przechodzący w pobliżu kupiec, p. Franciszek Putz (ul. Gamma 3). Z narażeniem własnego życia skoczył do wody w miejscu niebezpiecznych wirów i po dwukrotnym nurkowaniu wydobył tonące dziecko żywe i zdrowe.

Pan Putz jest zatem wybawcą już z rzędu **48 osoby, tylu bowiem ludzi wyratował bądź z topieli bądź z innych niebezpieczeństw.**

Dzielny ten ratownik — rzecz charakterystyczna — nie posiada jeszcze żadnego odznaczenia za swe zasługi obywatelskie i ludzkie. Przyczynia się do tego wrodzona mu skromność. Pan Putz unika rozgłosu swych uczynków, które — jak oświadcza — spełnia nie dla medali lecz dla swego sumienia.

Zaiste, niezwykły i rzadki to dziś obywatel, tym więcej godny szacunku i wyróżnienia!

Ucieczka uwięzionych żebraków

Z zakładu opieki społecznej w Chojnicach zbiegli przez wyłamanie krat osadzeni tam z wyroku sądowego żebracy zawodowi 50-letni Aleksy Olszewski i 32-letni Józef Michalski, zasądzeni na dom pracy przymusowej.

Żebracy ci zbiegli w niewiadomym kierunku. Za włóczęgami wszczęto pościg.

Wyścig powiatów i miast w akcji dozbrojenia Pomorza

W zakrojonej na szeroką skalę akcji dozbrojenia Pomorza nie wszystkie powiaty wykazują równomierną energię, nie wszystkie ośrodki rozwijają równie sprężystą działalność w celu pomnożenia pomorskiego Funduszu Obrony Narodowej, aby móc przy ostatecznym rozliczeniu godnie stanąć obok innych województw.

Ujawniło to dobitnie wczorajsze zebranie wydziału wykonawczego Pomorskiego Woj. Komitetu Funduszu Obrony Narodowej. Nie chcąc wytykać dzisiaj palcem powiatów opieszałych — na szczęście nielicznych — w których akcja FON-owa rozwija się chropowato, wymienimy tylko ośrodki, które w tej akcji przodują, dając przykład innym, jak ją należy poprowadzić. Są to przede wszystkim: B r o d n i c a, R y p i n, N o w e m i a s t o, p o w i a t m o r s k i, (bez Gdyni). Poza tym na 17 powiatów 15 jest już zorganizowanych tak dalece, aby z pełnym pożytkiem móc rozpocząć intensywną akcję propagandową i składkową na FON.

Należy zwrócić jeszcze uwagę na zbyt luźny i słaby kontakt między poszczególnymi komitetami powiatowymi, wzgl. miejskimi a komitetem wojewódzkim. Stąd płyną różne niedomagania i braki. M. in. np. wciąż jeszcze nie można ustalić, ile Pomorze dotychczas ofiarowało na dozbrojenie armii, co bynajmniej nie jest rzeczą łatwą, gdyż w wielu wypadkach zebrane fundusze przekazano już w różnej postaci armii, względnie przekazano nawet Warszawie.

Nie wątpimy, że te i inne usterki w akcji dozbrojenia Pomorza niebawem ustąpią miejsca szlachetnej rywalizacji między powiatami pomorskimi, że całe społeczeństwo pomorskie, które przyklasnęło hasłu: Dozbrajamy Pomorze!, zawsze pomne będzie słów Wielkiego Marszałka:

„Jedynie czyn ma znaczenie. Najlepsze chęci pozostają bez skutku, o ile nie pociągają za sobą następstw praktycznych."

Balony i załogi

stające do IX Krajowych Zawodów Balonów Wolnych o puchar im. płk. Wańkowicza

1) Aeroklub Pomorski, Sekcja Balonowa (1 balon). Balon „Lwów" 750 m. sz. — załoga pp.: Pietraszewski Witold i Twarkowski Stanisław.

2) Wojskowy Klub Balonowy Legionowo (3 balony): a) balon „Hel" 750 m. sz. — załoga pp.: por. Masłakowiec Sergiusz i por. Ptasiński Michał; b) balon „Katowice" 1200 m. sześć. — załoga pp.: por. Kotowski Stanisław i kpt. Stencel Antoni; c) balon „Mazowsze" 900 m. sześć. — załoga pp.: por. Sidor Stefan i ppor. Wrzesień Czesław.

3) Wojskowy Klub Balonowy — Toruń (3 balony): a) balon „Gryf" 1200 m. sześć. — załoga pp.: kpt. Dratwa Czesław i kpt. Gałecki Czesław; b) balon „Łódź" 750 m. sześć. załoga pp.: por. Kasprzycki Tadeusz i kpt Paszkiewicz Witold; c) balon „Pomorze" 900 m. sześć. — załoga pp.: kpt. Mensch Kazimierz i por. Narkiewicz Antoni.

4) Klub Balonowy Guma-Sanok (1 balon) Balon „Sanok" 1595,5 m. sześć. — załoga pp: por. Koblewski Kazimierz i inż. Kubica Władysław;

5) Aeroklub Warszawski (1 balon): Balon „Syrena" 1200 m. sześć. — załoga pp.: inż. Janik Franciszek i redaktor Osiński Jerzy.

6) Cywilne Koło Balonowe Legionowo (1 balon): balon „Legionowo" 1200 m. sześć. — załoga pp.: Imielski Zbigniew i Paczkowski Feliks.

7) Mościcki Klub Balonowy (1 balon): balon „Mościce" 750 m. sześć. — załoga pp.: inż. Szorc Leon i Gofron Mieczysław.

Nie zgłosił jedynie dotychczas załogi Aeroklub Krakowski.

PROGRAM ZAWODÓW:

Godz. 15 — otwarcie zawodów; godz. 15—16 — imprezy LOPP: a) zwiedzanie wystawy, b) pokaz szybowców, c) mały Gordon Bennett; godz. 15,30 — pokaz lotów szybowcowych holowanych nad miastem; godz 16 — zjazd Pomorskiego Automobilklubu; godz. 16—16,30 — parkowanie samochodów; godz. 16,30—17 — przegląd samochodów przez publiczność; godz. 17—17,30 — rewia samochodów i głosowanie na otwarty konkurs piękności samochodów; godz. 17.45 — ogłoszenie wyników i rozdanie nagród; godz. 18 — start balonów do zawodów; godz. 18,30 — start balonu wolnego i pościg samochodów za lisem.

Na miejscu koncert orkiestry, bufet itp.

Wstęp ustalono: 30 gr. dla osób dorosłych 20 gr. dla członków LOPP, 15 gr. dla młodzieży i szeregowców; 10 gr. dla młodzieży LOPP; 1 zł. wjazd samochodem.

Za serdeczne dowody współczucia i łaskawy udział w pogrzebie, mego

ś. p. męża Emila

składa serdeczne podziękowanie p. p. oficerom i podoficerom straży granicznej oraz kolegom ze Związku Powstańców Śląskich

żona Władysława Faskowa.

Krokowo, dnia 29 maja 1937 r. 3776

Programy radiowe

Sobota, 29 maja

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.30 Pieśń majowa z Wieży Mariackiej w Krakowie. 6.33 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik poranny. 7.10 „Parę informacyj". 7.15 Audycja dla poborowych. 7.35 Koncert mandolinistów im. Moniuszki z Wełnowca. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—11.30 Przerwa. 11.30 Audycja dla szkół: „Śpiewajmy piosenki" — audycję prowadzi Tadeusz Mayzner. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Koncert Orkiestry Reprezentacyjnej Policji Państwowej pod dyr. Antoniego Lewińskiego. 12.40 Dziennik południowy. 12.50 „Skrzynka rolnicza" — inż. Wacław Tarkowski. 14.30 Teatr Wyobraźni dla dzieci: „Bajka o trzech siostrzyczkach" — słuchowisko Lucyny Krzemienieckiej z ilustracją muzyczną Wł. Macury (wznowienie). 15.00—15.15 Wiadomości gospodarcze. 15.15 Muzyka lekka (płyty) 16.00 Nasz program. 16.10 „Życie kulturalne stolicy. 16.15 Parafrazy i fantazje na tematy dawnych melodyj, w wykonaniu orkiestry pod dyr. Adama Hermana (z Krakowa). 17.00 Transmisja Nabożeństwa Majowego z Ostrej Bramy w Wilnie. Po nabożeństwie: Pieśni do Matki Boskiej (płyty). 17.50 „Przegląd wydawnictw" — prof. Henryk Mościcki. 18.00 Pogadanka aktualna. 18.10 Wiadomości sportowe. 18.20 Wesołe melodie (płyty). 18.45 Program na jutro. 18.50 Pogadanka aktualna. 19.00 Audycja dla Polaków za granicą: „Ludzie Wisły" — obrazek słuchowiskowy w opracowaniu Heleny Boguszewskiej i Jerzego Kornackiego. 19.30 Śląska pieśń żołnierska w opracowaniu Jerzego Langmana w wykonaniu chóru Pracowników Magistratu miasta Katowic 20.00 Schubert w transkrypcjach fortepianowych w wykonaniu Zygmunta Lisickiego (z Poznania). 20.30 Nowości literackie omówi Leon Piwiński. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 Koncert rozrywkowy w wykonaniu Orkiestry P. R. pod dyr. Mieczysława Mierzejewskiego. 22.00 „Ministerstwo humoru" — „Wesoła Syrena", w opracowaniu Świętopełka Karpińskiego. 22.30 Muzyka taneczna w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego, z udziałem „Czwórki Radiowej." 23.00—1.00 Patrz programy lokalne.

ROZGŁOŚNIA POMORSKA

7.10—7.15 „Parę informacyj" 7.35—8.00 Koncert mandolinistów z Wełnowca. 12.50—13.00 „Dobre ciele — dobra krowa" — pogadanka rolnicza — wygł. inż. Władysław Skrzypek. 13.00—14.00 Przy dźwiękach lekkich melodyj (płyta za płytą). 15.15—15.35 Skrzypce i fortepian (płyty). 15.35—15.40 Życie kulturalne Pomorza. 15.40—16.05 Uwertury (płyty). 16.05—16.15 Nasz program. 18.20—18.30 „Rewia w więzieniu" felieton w opracowaniu Heleny Jeske - Choińskiej. 18.30—18.45 Melodie ludowe i żołnierskie (płyty) 18.45—18.50 Program na jutro. 23.00—23.30 Tańce i piosenki.

ZAGRANICA

20.00 Bruksela flam. Koncert orkiestrowy. 21.05 Praga „Asrael" — symfonia Suka. 21.00 Rzym. „Ernani" — opera Verdiego. 22.15 Droitwich. „Carmen" — opera Bizeta (transmisja z Covent Garden). Akt III. 22.30 Budapeszt. Koncert orkiestry operowej.

Niedziela, 30 maja

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

8.00 Sygnał czasu i pieśń majowa z Wieży Mariackiej w Krakowie. 8.03 Dziennik poranny. 8.15 „Audycja dla wsi": 1) „Gazetka rolnicza", 2) Muzyka (płyty), 3) „Przednówek a Kółka Rolnicze" — pogadanka — wygł. inż. Władysław Świeżyński. 9.00 Transmisja nabożeństwa z kościoła św. Krzyża w Warszawie. Kazanie wygłosi ks. prałat dr. T. Jachimowski. Po nabożeństwie ok. godz. 10.30 I. „Jan Sebastian Bach" (Nowe nagrania), (płyty). II. Fragment uroczystości poświęcenia sztandaru Gimnazjum Miejskiego im. płk. Lisa-Kuli w Warszawie. 11.00 Koncert Orkiestry Dętej. Dyr. Tramwajów i Autobusów Miejskich. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Wieży Ratuszowej w Warszawie. 12.03 Wielki poranek rozrywkowy. Wykonawcy: Mała Orkiestra P. R., Maryla Karwowska, Tadeusz Olsza i inni. W przerwie ok. godz. 13.00 Przegląd kulturalny. 14.00 Orkiestra Marka Webera i Reginald Fort (organy Wurlitzera). 14.10 „Wszystkiego po trochu" — audycja dla dzieci. 15.00 „Audycja dla wsi": 1) „Przegląd rynków produktów rolnych", 2) „Pieśń i muzyka ludowa" — audycja słowno - muzyczna dla młodzieży wiejskiej — w opracowaniu Kazimierza Pilarza. 3) „Najbliższe zadanie naszego mleczarstwa" — pogadanka wygł. inż. Edward Baird, 4) Aktualna pogadanka rolnicza Fortunata Starzyńskiego. 16.00 Muzyka ludowa. 16.35 Muzyka fortepianowa na 4 ręce. Wykonawcy: Stella Dobryszycka i Ignacy Rosenbaum. 17.00 Powszechny Teatr Wyobraźni: słuchowisko Tadeusza Kańskiego p. t. „Jak Jasiek o Pyrtołowom dusyckę z diabłami tańcował" (ze Lwowa). 17.30 Przemówienie posła Edwina Wagnera — przewodniczącego Społecznego Komitetu Radiofonizacji Kraju. 17.35 „Reportaż z dnia Propagandy Radia" w stolicy. 18.00 „Verbum nobile" — opera w 1-ym akcie Stanisława Moniuszki. Transmisja z Teatru na wyspie w Łazienkach. 19.20 „Na dzień Matki" — pogadanka — wygłosi Jan Kuczawa. 19.35 Utwory skrzypcowe w wykonaniu Wacława Kochańskiego. 20.00 Lekkie melodie na różnych instrumentach (płyty). 20.35 Program na jutro. 20.40 Przegląd polityczny. 20.50 Dziennik wieczorny. 21.00 „Wesoła audycja". 21.40 Wiadomości sportowe ze wszystkich Rozgłośni P. R. 22.00 Koncert wieczorny. Wykonawcy: Wileńska Orkiestra pod dyr. Władysława Szczepańskiego (z Wilna). Michał Zabejda - Sumicki — śpiew (z Warszawy). 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, komunikat meteorologiczny i przegląd prasy. 23.00—1.00 Patrz progr. lok.

ROZGŁOŚNIA POMORSKA

8.35—8.55 „Od wsi do miasta". Kłopoty gospodyń wiejskich" — audycja słowno - muzyczna w opracowaniu Julii Wilkuszówny i Stanisława Szydłowskiego. Po nabożeństwie około godz. 10.30—11.00 Chwila muzyki symfonicznej (płyty). W przerwie około godz. 13.00 „Nowości polskie na scenie w bieżącym sezonie" — felieton w opracowaniu Stanisława Riessa. 14.00—14.40 Filadelfijska Orkiestra Symfoniczna (płyty). 14.40—15.00 Przed startem balonów do zawodów o puchar płk. Wańkowicza transm. z przed hali balon. w Toruniu. 20.00—20.15 „Dzieci — matce" audycja słowno - muzyczna w wykonaniu Kół Młodzieży Czerwonego Krzyża w Toruniu. 20.15—20.35 Koncert rozrywkowy — płyty. 20.35—20.40 Program na jutro. 21.40—22.00 Wiadomości sporotwe ze wszystkich Rozgłośni P. R. 23.00—23.30 „Na dobranoc" (płyta za płytą).

ZAGRANICA

15.30 Rzym. „Wesele Figara" — opera Mozarta. Dyr. Bruno Walter. 17.00 Mediolan. „La vedova scaltra" — operetka Lozziego. 17.00 Radio Paris. Koncert symfoniczny. 19.35 Wiedeń. Koncert fortepianowy e-moll Chopina z towarzyszeniem orkiestry. 19.45 Sztutgart. „Sprzedana narzeczona" — opera Smetany. 20.00 Hamburg. „Wesołe kumoszki z Windsoru" — operetka Nicolai'ego. 20.00 Beromuenster „Świętoszek" — opera Hauga. 20.30 Radio Paris. „Mateo Falcone" — słuchowisko literacko - muzyczne. 21.00 Mediolan. „Iris" — opera Mascagniego. Dyr. Kompozytor. 21.00 Rzym. Obchód 200-lecia śmierci Stradivariusa.



WAŻNIEJSZE AUDYCJE ROZGŁOŚNI POMORSKIEJ

W sobotę, dnia 29 maja inż. Władysław Skrzypek wygłosi przed mikrofonem toruńskim pogadankę rolniczą na temat „Dobre ciele — dobra krowa".

O godzinie 18.20 nadany zostanie felieton Heleny Jeske - Choińskiej p. t. „Rewia w więzieniu" Felieton ten zapozna nas wyczerpująco z ogromnym zakresem pracy nad umoralnieniem więźniów, wprowadzonej w więzieniu grudziądzkim.

W niedzielę, 30 maja o 8.35 nada Toruń audycję z cyklu „Od wsi do miasta" w opracowaniu Julii Wilkuszówny i Stanisława Szydłowskiego. Będzie to audycja słowno - muzyczna na temat kłopotów gospodyń wiejskich.

Około godziny 13.00 Stanisław Riess wygłosi przed mikrofonem toruńskim felieton teatralny na temat „nowości polskich na scenie Teatru Ziemi Pomorskiej" w bieżącym sezonie.

O godzinie 14.40 nada Rozgłośnia Pomorska transmisję z placu przed halą balonową w Toruniu w związku ze startem balonów do zawodów o puchar płk. Wańkowicza.

O godzinie 20.00 usłyszymy audycję słowno-muzyczną w wykonaniu Kół młodzieży Czerwonego Krzyża w Toruniu p. t. „Dzieci matce".

Audycja propagandowa Związku Komunalnych Kas Oszczędności

W dniu 29 maja nadana zostanie 28-ma audycja propagandowa, zorganizowana przez Związek Komunalnych Kas Oszczędności. Audycja ta nosi tytuł: „Jak spędzić lato!" i nadana zostanie przez rozgłośnie regionalne w sobotę około godz. 15.15, po koncercie muzyki lekkiej z płyt.

SBOOTNIE KONCERTY W RADIO

Dnia 29 maja t. j. w sobotę znajdą słuchacze w programie kilka koncertów o różnorodnym charakterze, których będą mogli wysłuchać wedle własnego upodobania. O godzinie 16.15 orkiestra Adama Hermana wykona przed mikrofonem krakowskim parafrazy i fantazje na tematy dawnych melodyj. O godz. 18.20 popłyną na falach eteru „Wesołe melodie" z płyt. O godz. 19.30 usłyszą radiosłuchacze śląskie pieśni żołnierskie, opracowane przez Jerzego Langmana w wykonaniu Chóru Pracowników Magistratu miasta Katowic. O godz. 21.00 koncert rozrywkowy orkiestry Polskiego Radia pod dyr. M. Mierzejewskiego przyniesie walce, uwertury i potpourri z lubianych operetek Abrahama, Straussa i innych. Muzyka taneczna z udziałem „Czwórki Radiowej", która śpiewać będzie refreny (o godz. 22.30) zamknie program rozrywkowy stacji raszyńskiej.

SCHUBERT W TRANSKRYPCJACH FORTEPIANOWYCH

Niezmierna melodyjność, głęboka liryka, a przy tym nadzwyczajna prostota dzieł Schuberta zachęcały i zachęcają dotychczas kompozytorów do przerabiania utworów schubertowskich. Opracowali je przede wszystkim kompozytorzy 19-go wieku, epoki poschubertowskiej, dodając do prostej ich faktury element wirtuozowski. Celował w tym Liszt, którego transkrypcje utworów Schuberta figurują dotychczas w repertuarze każdego pianisty. Kilka z nich oraz opracowania Tausiga usłyszą radiosłuchacze dnia 29 maja o godzinie 20.00 w wykonaniu pianisty Zygmunta Lisieckiego.

KALENDARZYK

Sobota, 29. 5. Teodozji
Niedziela, 30. 5. Feliksa;
Poniedziałek, 31. 5. Anieli

STAN WODY W WIŚLE

Stan wody w Wiśle z dnia 28. 5.: Kraków — 2,63 (2,38); Zawichost + 1,52 (1,62); Warszawa + 1,32 (1,15); Płock + 0,84 (0,85); Toruń + 0,74 (0,73); Fordon + 0,79 (0,77); Chełmno + 0,60 (0,55); Grudziądz + 0,78 (0,84); Korzeniewo + 0,99 (0,97); Piekło + 0,14 (0,18); Tczew + 0,20 (0,24); Einlage + 2,03 (2,04); Schiewenhorst + 2,30 (2,22).

Temperatura wody w Wiśle 17,0 (16,9).

Uwaga liczby w nawiasach oznaczają stan z dnia poprzedniego.

Na toruńskim bruku

— **Pryw. Szkoła Powszechna im. Marii Konopnickiej** Toruń. ul. Warszawska 10/12, I p., tel. 22-66, przyjmuje już zapisy na nowy rok szkolny do wszystkich klas, codziennie w godz. przedpołudniowych w lokalu szkoły. Do kl. I. przyjmuje się dzieci od lat 6-ciu. Szkoła przygotowuje gruntownie do gimnazjum. Siły nauczycielskie wykwalifikowane. Ceny niskie. (3091

— **Dyrekcja Gimnazjum Kupieckiego Izby Przem.-Handlowej w Toruniu** komunikuje, że zapisy kandydatów (tek) do I klasy na 1937-38 r. szk. przyjmuje sekretariat Gimnazjum przy ul. Sienkiewicza 38 od godz. 9 do 13. Egzamin wstępny odbędzie się od 17 do 20 czerwca 1937 r.

Spróbuj wyśmienitych lodów oraz wybornych ciastek własnego wyrobu w Pomorzance 3569

— **Wpisy przedwakacyjne** do: a) rocznej szkoły przysposobienia kupieckiego I (ilość miejsc ograniczona), b) na wyższy i średni roczny kurs handlowy, c) półroczny kurs księgowości, d) technikum biurowości maszyn biurowych i stenografii. Kierownictwo Toruń Małe Garbary 5.

— **Zgłoszenia do Państwowego Gimnazjum Krawieckiego w Toruniu,** Strumykowa 4, przyjmuje dyrekcja do dnia 10 czerwca. Kandydatki wnoszą podanie z dołączeniem świadectwa szczepienia ospy i metryki urodzenia. Ostatnie świadectwo szkolne przedkładają przy egzaminie.

Równocześnie przyjmuje się wpisy do Państwowej Szkoły Przysposobienia w Gospodarstwie rodzinnym i na kursa tkackie w godz. od 10—14.

— **Stowarzyszenie „Rodzina Urzędnicza"** Zarząd Koła Administracji Ogólnej w Toruniu urządza 6 czerwca 1937 godz. 16. w ogrodzie „Tivoli" Bdygoska, festyn, który będzie obfitował w moc niespodzianek — jak dancign — bridż, loteria fantowa poczta japońska strzelanie, konie do przejażdżki dla dzieci — rowery — wędka. Szczegóły podane będą w afiszach — wstęp dla dorosłych 50 gr. — młodzież 20 gr. Czysty zysk z danej imprezy przeznaczamy na kolonie letnie dla dzieci naszych członków, znajdujących się w ciężkich warunkach bytowania.

W razie niepogody festyn odbędzie się w salach „Tivoli". Zarząd prosi sympatyków o poparcie powyższej imprezy.

— **Dyrekcja Prym. Gimn. Żeńskiego i Pryw. Koeduk. Szkoły Powszechnej** w Toruniu, ul. Rybaki 47, zawiadamia, że przyjmuje zgłoszenia do I. i II. kl. gimn. i wszystkich klas szkoły powsz. w kancelarii szkoły w godz. przedpoł. Lokal szkolny, położony w parku, odpowiada wymaganiom nowoczesnej higieny szkolnej. Opieka lekarska. Dobrane siły naucz. zapewniają dziecku pomyślny rozwój. Szkoła powsz. przygotowuje starannie do gimnazjum. Jęz. obce bez dopłaty. Ceny przystępne. Telefon 2657.

— **Polski Zbór Ewangelicko-Augsburski w Toruniu.** Dnia 30 maja r. b. (I. niedziela po Trójcy Św.) odbędzie się o godzinie 12. główne nabożeństwo w kościele przy ul. Strumykowej nr. 8.

— **Wystawa prac uczennic.** Z okazji swego 10-lecia urządza Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska (Strumykowa 4) wielką wystawę, w której zaprezentuje prace swych uczennic. Wystawa obejmie eksponaty przygotowane przez wszystkie działy zawodowe szkoły, a więc: krawiecki, bieliźniarsko-koronkarski, tkacki i gospodarstwa domowego. Przy tym będzie można zobaczyć wiele oryginalnych projektów, dodatków konfekcyjnych, koronek itp. Nie wątpimy, iż społeczeństwo toruńskie okaże w pełni swoje zainteresowanie wystawą, a tym samym i szkołą, która 10-letnim żywotem dowiodła swej potrzeby i użyteczności. Wystawę będzie można zwiedzać w dniach 5, 6 7 czerwca od godz. 9 do 19.

— **Z Przysp. Wojsk. Kobiet do Obrony Kraju.** W poniedziałek 31 bm. o godz. 18 odbędzie się — ostatnie przed wakacjami zebranie ogólne członkiń Koła w świetlicy PWK w Domu Społecznym.

— **Korporacja kupców chrześcijańskich.** Miesięczne zebranie w poniedziałek 31 bm. o godz. 20 w lokalu Korporacji (Żeglarska nr. 1).

— **Tow. Naukowe w Toruniu.** Posiedzenie wydz. historyczno - archeologicznego w środę 3 czerwca o godz. 17 w Muzeum przy ul. Wysokiej 16 II p. Referat p. Łangowskiej o włościanach w dobrach biskupich na Pomorzu i p. Magdowskiego o najstarszej organizacji kupieckiej na Pomorzu.

— **Akademia z okazji „Dnia Matki",** — przypadającego na ostatnią niedzielę maja, odbędzie się w Kasynie Podoficerskim (ul. Przedzamcze) o godz. 15 w niedzielę 30 bm. Urządzający ją Czerwony Krzyż prosi matki o przybycie.

— **13 czerwca zarezerwowany!** Raz coś musi być zrobione porządnie. Nie, żeby trzymać po 2 czy więcej sroczek na raz i z wyborem mieć kłopot. W przeciwieństwie do toruńskich niedziel, w które odbywa się po kilka imprez, bałamucących publiczność, 13 czerwca będzie tylko jedna. Będzie nią „Bazar ludowy" urządzany przez komitet parafii Chrystusa Króla na Bydgoskim. — Szczegóły później. Będzie można grać i wygrać choć najpewniej przegrać aby wygrała sprawa dużej doniosłości: biedni parafii. Przegrane będą jednak bardzo, bardzo wesołe.

— **W tempie błyskawicznym.** W niedzielę odbędzie się błyskawiczny turniej piłkarski juniorów organizowany przez WKS Gryf, do którego zgłoszonych zostało 5 drużyn. Ogółem odbędzie się dziesięć gier po dwadzieścia minut każda.

— **Oficerowie rezerwy!** W sobotę 29 bm. o godz. 17 — zbiórka koło Teatru Ziemi Pomorskiej. Wyjazd samochodami

— **Teatr Domu Żołnierza** w Toruniu wystawia w niedzielę 30 bm. w sali kina Mars o godz. 11 przed poł. rewię pt. „Majowy humor". Na całość złożą się skecze, tańce, śpiew, muzyka, humor. Wstęp dla publiczności na balkon dozwolony.

— **Stow. Polsko - Francuskie.** We wtorek, dnia 1 czerwca br. o godz. 20-tej odbędzie się ostatnie przedwakacyjne zebranie dyskusyjne Stowarzyszenia Polsko - Francuskiego w Toruniu, na którym p. Horzica wygłosi referat pt. „Balzac et Madame Hańska".

Dzień w Toruniu

Sobota-Niedziela, dn. 29-30 maja

Start balonów do zawodów o puchar im. płk. Wańkowicza

na placu obok hali balonowej

Dla uniknięcia nieporozumień wyjaśniamy, że start balonów wolnych do zawodów o puchar im. płk. Wańkowicza jak i wszystkie inne imprezy połączone z zawodami odbędą się na placu obok hali balonowej (dojście od ul. Sienkiewicza, wzgl. Bema).

Dzień Matki i Dziecka w Toruniu

Komitet miejski Pomocy Dzieciom i Młodzieży przy współudziale oddziału Polskiego Czerwonego Krzyża w Toruniu przygotował na niedzielę 30 bm. bogaty program obchodu „Dnia Matki i Dziecka". Po nabożeństwach, które się odbędą od godz. 9 do 10 ulicami miasta przejdzie malowniczy pochód dzieci z transparentami i wozami propagandowymi. Pochód będą prowadzić dzieci należące do kół PCK w Toruniu ze sztandarami.

O godz. 15 w Kasynie Podoficerskim odbędzie się akademia z bogatym programem, przygotowanym przez dzieci szkolne. Przewidziane są występy chórów, tańce, deklamacje solowe i zespołowe oraz żywe obrazy. Wstęp wolny, przyjmowane będą dobrowolne datki na cele opieki nad matką i dzieckiem.

Po akademii na Stadionie Sportowym na Chełmińskim odbywać się będą między godziną 17 i 20 gry i zabawy.

Bogaty program dnia zakończy audycja radiowa o godz. 20, przygotowana przez p. Zaczkównę, przewodniczącą Komisji Oddziałowej Kół Młodzieży PCK w Toruniu i prof. Steczka.

Miejski Komitet „Dnia Dziecka" urządza w niedzielę 30 bm. na terenie za gmachem dyrekcji kolejowej „Dzień Dziecka" dla wszystkich dzieci toruńskich. O godz. 16 zapełni się obszerny teren liczną dziatwą szkolną. Do godz. 18 młodzież bawić będzie się pod nadzorem swych wychowawców po czym nastąpi uroczyste zakończenie według następującego programu: 1) wręczenie sztandaru sprawności fizycznej, 2) odśpiewanie hymnu państwowego, 3) chór szkoły 11, 4) taniec szkoły 10, 5) chór szkoły 5, 6) krakowiak szkoły 12, 7) wspólny śpiew: „Ziemio Pomorska" i 8) „Wszystkie nasze". Na placu przygrywać będzie orkiestra wojskowa. Wstęp dla wszystkich bezpłatny. Dochód ze sprzedaży piwa, lemoniady, cukierków i lodów przeznacza komitet na kolonie i półkolonie dla biednych dzieci toruńskich. Komitet prosi o liczny udział rodziców. Ogłoszenie konkursu na zdrowe dziecko nastąpi w niedzielę o godz. 16 w kasynie podoficerskim po akademii ku czci Matki (Przedzamcze). Zainteresowane matki są proszone o gromadne przybycie.

Z Teatru Ziemi Pomorskiej

BALET PARNELLA Z NOWYM PROGRAMEM W TORUNIU

Widzieliśmy już wiele. Nie obce jest nam wrażenie zadowolenia duchowego, nasz zmysł estetyczny nie da się oszukać czymś, co tylko pozuje na piękno. Wyrazem tego niekłamanego piękna jest bezsprzecznie balet Feliksa Parnella, który ruchem tanecznym uzmysławia wszystko to, co uważamy za skończenie piękne. Ruch, gest, barwa, muzyka daje nam pełnię zadowolenia.

We wtorek, dnia 1 i w środę, dnia 2 czerwca b. r. o godz. 20.30 w Teatrze Ziemi Pomorskiej będziemy podziwiać nowe arcydzieła taneczne baletu Feliksa Parnella, jak: pełną temperamentu i uroczą muzycznie „Rapsodię węgierską", „Miłość Hiszpanki", czarujące „Sto lat walca" — takie bardzo nasze „Chłopcy malowani" i wiele, wiele innych. — Wszyscy miłośnicy tańca powinni zapamiętać sobie datę i gremialnie zjawić się na tym tanecznym festynie, gdyż drugi raz nie prędko będziemy mieli okazję oglądać mistrzowski zespół, gdyż powtórnie wyjeżdżają zagranicę, a jak wiemy z poprzedniego ich tam pobytu, nie prędko nam ich oddadzą.

REPERTUAR KIN:

ARIA — „Cissy" i „5 dziewczynek z Kanady" (premiera).
AS — „Biały anioł" (premiera).
MARS — „Śmierć czyha w dżungli".
ŚWIT — „90 minut postoju" (premiera).

Wycieczka statkiem do Ciechocinka

— **Liga Morska i Kolonialna** urządza w niedzielę dnia 30 bm. wielką wiosenną wycieczkę statkiem do Ciechocinka. Na osob. pontonie dancing przy dźwiękach orkiestry wojskowej. Statek bogato zaopatrzony w bufet. Dochód przeznaczony na Fundusz Obrony Morskiej. Wyjazd o godz. 8 z przystani „Vistuli" obok nowego mostu powrót o godz. 18. Ceny biletów w obie strony: dla dorosłych 1,20 zł; dla młodzieży 0,70 zł. Uwaga. Dojazd z przystani do uzdrowiska i z powrotem autobusem na własny koszt za opłatą 60 groszy od dorosłych i 40 groszy od młodzieży.

Poszukiwania za zwłokami śp. kpt. Wawszczaka

nadal bezowocne

Przed tygodniem zginął tragiczną śmiercią w Wiśle podczas jazdy kajakiem żaglowym śp. kpt. Ignacy Stanisław Wawszczak. Rozpoczęte w parę godzin po wypadku poszukiwania zwłok pozostały bez wyniku, tak, że trwają one jeszcze do dzisiaj. Wartki prąd Wisły musiał znieść zwłoki daleko w dół rzeki, to też stacje rzeczne w Fordonie, Świeciu, Grudziądzu itd. otrzymały już odpowiednie wskazówki na wypadek wyłowienia ciała topielca. Sprawą tą zajmują się gorąco koledzy z batalionu i całego pułku, w którym śp. kpt. Wawszczak pełnił służbę.

* * *

Śp. kpt. Wawszczak, urodzony w Cieklinie pod Jasłem dnia 4 września 1898 r., do gimnazjum uczęszczał w Jaśle. W czasie wojny 1920 r. kończy szkołę podchorążych, aby następnie pozostać w szeregach kadry zawodowej, początkowo jako oficer piechoty, a następnie jako obserwator balonowy. Wybitny i zamiłowany sportsmen w każdej prawie dziedzinie sportu — wysuwa się tak że na czoło w międzynarodowych zawodach o puchar Gordon - Bennetta, zajmując w r. 1934 czwarte, a 1935 r. drugie miejsce.

W sierpniu ubiegłego roku kpt. Wawszczak stracił ukochaną żonę, a obecnie połączywszy się z Nią — osierocił 10-miesięcznego synka.

W tragicznie zmarłym Batalion Balonowy carti dzielnego obserwatora - pilota balonowego, wybitnego instruktora sportowego, niezastąpionego współtowarzysza w żmudnej pracy pokojowej — i serdecznego kolegę.

Cześć jego pamięci!

* * *

Śp. kpt. Wawszczak śmierć swoją jakby już przeczuwał, chociaż snuł plany na przyszłość. Do nich należał m. in. zamiar sprowadzenia swego dziecka od opiekującej się nim siostry p. inż. Z. w Gdyni i wychowywanie go w domu, w Toruniu, już pod opieką drugiej siostry, p. Kamińskiej z Gniezna. W tym celu p. Kamińska miała przyjechać do Torunia na stały pobyt już od 1 czerwca.

O tym, że liczył się z możliwością jakiegoś nieszczęśliwego wypadku, świadczy znaleziony w jego mieszkaniu testament, w którym spisał swoją ostatnią wolę. Testamentem ujęte zostały wszystkie ruchomości aż do najdrobniejszych rzeczy. Śp. kpt. Wawszczak posiadał m. in. piękne zbiory numizmatyczne oraz starą zbroję rycerską. Zapisał ją, jak wiele innych rzeczy, swemu synkowi, postanawiając zarazem, by do czasu dojścia jego do pełnoletności znajdowały się one w depozycie muzeum przemyskiego.

* * *

Przezorność, jaką objawił w ostatniej godzinie swego życia, świadczy o intuicji śp. Zmarłego. Kpt. Wawszczak wyruszył na przejażdżkę kajakiem z jednym chłopcem, synkiem znajomych. Może pół godziny przed wypadkiem podpłynął do brzegu i wysadził na nim niespodzianie chłopca, który sądził, że sportu kajakowego używać będzie z kapitanem przez całe popołudnie, tym więcej, że kapitan miał mu to przyobiecać. Gdyby nie to, straciłby wraz z nim życie i ów chłopiec.

Po raz pierwszy w Toruniu i na Pomorzu wielkie propagand. zawody hokeja na trawie

Z inicjatywy KS. KPW. Pomorzanin oraz przy poparciu Polskiego Związku Hokeja na trawie i Miejskiego Komitetu WF. i PW. odbędą się w niedzielę dnia 30 maja o godz. 17-ej na boisku miejskim, wielkie propagandowe zawody w hokeja na trawie pomiędzy czołowymi zespołami Polski, Wartą Poznań i W. K. S. Poznań.

Drużyny wystąpią w swych najsilniejszych składach tak że niewątpliwie ta ze wszechmiar ciekawa impreza ściągnie rzesze sportowców toruńskich.

Mamy nadzieję że piękna ta gra jaką jest niewątpliwie hokej na trawie zainteresuje naszych sportowców i że za przykładem innych dzielnic powstanie w Toruniu szereg klubów, uprawiających tę piękną gałęź sportu.

Z Urzedu Stanu Cywilnego

Dnia 28 maja br. zapisano w księgach stanu cywilnego:

Urodzenia: robotnik Leon Falkowski — syn Roman; podof. zaw. Jan Gałuszka — syn Bolesław; szewc Henryk Groń — syn Jerzy; murarz Paweł Rychlewski — córka Jadwiga; krawiec Bronisław Pluciński — Jan; 1 dziecko nieśl. martwe — płci żeńskiej i 1 nieślubna córka — Klara.

Śluby: plutonowy Władysław Jałoszyński z Martą Heleną Gulczyńską.

Zgony: Tomasz Mroczkowski, Piekary 11 — lat 81; Łucjan Ziółkowski, Waldowska 21 — lat 13; Jan Zakrzewski Melanowo pow. chojnicki — 23 lata; Tadeusz Górecki, Łukowa 13 — 1 rok; Antoni Mrowiński, Sportowa 12 — 59 lat; Bolesław Antoni Gałuszka, Prądzyńskiego 13 — 3 dni; Emilia Schlee z domu Schwartz, Szpitalna 4 — lat 85; Anna Rysiewska, Szeroka 34 — lat 20; Waleria Czajkowska z domu Ruszkowska, Prosta 17 — lat 73 i Bogusława Marchlewska, Małachowskiego 6 — 2 mies.

Informator dla przyjezdnych w Toruniu

Najlepsza okazja kupna

Najstarsza i pierwsza Polska Centrala Optyczna Franciszek Seidler, Rynek Staromiejski 16 (obok poczty) tel. 15-74. Dostawa dla kas chorych, klinik ocznych i dla wojska.

Pierwszorzędne obiady. Gdy przyjedziesz do Torunia, a nie wiesz gdzie zjeść tanio i dobrze idź do **„Ula" Szeroka 25.** Pierwszorzędna kuchnia, zakąski zimne i gorące

Kino „ARIA"
TELEFON 2168
Ceny: Parter 0,50, Balkon 1,00 zł
Początek codziennie: 5.50 i 8.50
W niedzielę: 3.00. 5.50 i 9.00

Od soboty bajeczny podwójny program

I. **CISSY** Wspaniała operetka z wesołego życia Wiedn a. W roli głównej: **Grace Moore. i Franchot Tone.**

II. **„PIĘĆ DZIEWCZYNEK Z KANADY"** Piękny film pełen humoru i radości. W roli głównej: **June Lang, i Jean Hersholt.** 3761

Telefon 12-77.
SAMOCHODY
MERCEDES-BENZ
SKODA
HILLMAN
DE—HA—TE
Dom Handlowo-Techniczny J. Englicht i Ska Sp. z o. o.
Gdynia, Skwer Kościuszki nr. 15.

Tabela loterii

z dnia 26 i 28 maja

GŁÓWNE WYGRANE
IV ciągnienie

Stała dzienna wygrana zł. 20000 na nr. 192740

Zł. 100000 na n-ry: 10289 85723

Zł. 10000 na n-ry: 74683 89863 172300 194769

Zł. 5000 na nr.: 157707

Zł. 2000 na n-ry: 413 61517 61609 63837 91975 101530 102699 116616 745774 147426 174629 176240 191857

Zł. 1000 na n-ry: 1378 3686 5935 78466 25582 26425 28284 34195 35930 41084 101089 103217 103335 106601 122134 133595 136107 161707 163084 166529 166638 171189 174927 180572 192540

Wygrane po 200 zł

123 247 823 56 1635 995 2234 614 711 92 3013 51 219 674 885 964 4326 484 669 5065 490 872 6107 11 265 847 7016 241 373 472 532 861 8156 265 500 622 903 9134 260 327 706 829

10015 253 547 692 794 11042 13414 959 14227 312 63 579 715 24 807 26 15078 123 59 430 5 994 16003 465 541 71 629 728 974 17054 173 378 608 787 849 18017 709 98 921 19025 452 520

20085 380 406 39 758 828 43 74 21320 413 764 847 964 22363 635 786 95 812 23006 74 358 97 419 50 24048 164 722 954 25187 738 26042 334 529 92 732 65 891 28010

30076 557 963 31752 996 32116 399 447 707 33239 350 34091 146 293 498 599 769 35043 627 36089 199 309 521 938 37061 597 623 824 38051 118 218 21 570 99 929 39515

40013 151 407 15 595 748 41094 238 53 878 42061 9 124 6 260 220 43052 223 398 449 562 73 44000 284 392 45120 42 290 608 56 869 918 74 46374 492 820 908 47233 8 60 618 767 889 916 48241 388 427 758 846 49160 359

50164 603 5121 89 952 63 52380 91 909 37 53009 336 54060 133 87 663 873 935 55600 785 883 94 56020 77 93 146 625 788 961 82 95 57714 839 58346 9 787 99 59105 333 473 669 829 79

60086 335 506 9 85 679 771 849 61193 312 672 62133 204 402 34 781 63212 45 77 89 443 538 91 783 5 842 4 64141 68 279 377 543 808 87 961 65148 85 485 782 907 15 91 66307 630 67820 98 68947 69075 368

70044 171 305 58 431 71039 310 89 457 550 613 72236 83 634 891 982 73280 929 74771 75156 76263 486 721 936 77170 359 559 76 729 74 90 78433 80 520 774 79063 347 438 517 697 939 71

80213 441 547 61 3 754 81549 712 82144 311 541 734 938 83183 289 486 602 989 84426 57 645 918 85061 182 454 691 774 86330 430 54 505 682 6 709 96 87006 36 206 75 410 88479 89 660 89004 138 82 523 704

90187 533 69 648 701 800 993 8 91187 236 581 617 973 82204 321 469 585 600 17 883 93133 260 94071 123 81 878 992 95079 251 541 96340 545 876 97254 443 800 917 68 94 98041 173 385 495 966 99011 52 74 244 511 72 654 831 60

100660 722 814 37 60 101601 102002 90 499 103190 286 401 104415 673 105151 229 301 17 591 746 97 106647 107073 534 660 760 977 108035 220 707 859 984 109285 397 495 571 715

110050 261 445 833 56 999 111620 884 112186 851 935 113010 532 114082 602 970 115459 89 98 545 603 772 89 116016 52 93 347 450 930 117936 118442 83 9 550 61 996 119381 449 542 809

120668 940 121026 808 98 916 122560 710 837 123572 919 124013 170 393 434 717 839 41 80 923 125006 86 303 770 816 126052 4 939 127548 606 806 85 128994 129281 324 407 623 64 842

130097 428 96 512 131562 71 85 747 76 132010 68 153 488 776 957 133272 387 548 719 949 134007 220 351 742 135326 620 35 99 742 959 136627 972 137362 94 814 138500 62 631 851 139110 290 313 414 730 83

140457 602 742 58 70 907 141192 8 704 142591 700 804 930 143417 74 520 621 40 878 957 144228 438 145438 703 97 954 146082 556 719 41 902 147117 597 728 148063 327 542 604 779 804 83 985 149088

150728 825 903 82 151106 906 152142 698 811 153578 607 825 76 154085 101 367 522 53 758 964 155305 452 60 502 634 65 735 156022 823 157713 56 917 68 158379 81 416 71 555 159157 356 430 1 70 520 66 886 939 54

160126 320 627 799 974 85 161025 147 300 631 7 59 781 865 905 78 162169 323 44 440 67 984 163267 543 803 922 164415 764 926 74 165097 274 603 805 166116 901 54 167213 48 738 843 979 168272 68 321 607 720 825 94 927 73 90 169166

170085 106 250 95 801 171138 548 721 801 22 71 172084 191 359 522 661 741 173055 193 324 408 174162 620 700 777 972 175085 231 43 389 559 78 665 95 848 83 176295 363 76 764 919 91 177095 269 545 71 965 178031 502 640 179211 433 864

180128 477 515 181493 182070 339 414 607 183695 748 955 60 184407 753 78 185465 639 186048 108 403 953 187277 450 500 864 85 918 188179 333 17 518 189117 854

190302 863 73 915 191021 65 703 192126 8 78 268 93 193420 194102 99 389 503 10 633 53 764 805 16 925

I i II ciągnienie
GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł 5.000 na nr 114747

Zł 10.000 na nry: 56475 128407 158244

Zł 5.000 na nry: 9476 77968 88082 116644

Zł 2.000 na nry: 6105 11957 13704 23098 28720 43821 54148 56295 58354 95643 114855 145174

Zł 1.000 na nry: 6014 12395 19692 25222 30659 37189 51539 54832 58241 63298 64925 77932 90154 93547 96188 98812 107021 110961 115347 117663 123125 137411 141711 145095 153425 162216 162920 168438 175616

Wygrane po 200 zł

11 32 227 66 316 63 87 438 564 779 947 1666 257 93 861 966 87 2431 521 96 827 29 952 89 3048 130 322 88 449 73 346 747 83 844 46 906 4169 229 348 461 571 691 763 855 934 41 52 5278 79 419 63 660 79 893 964 6407 36 38 39 550 770 876 911 7232 326 69 87 457 85 514 85 709 25 8115 75 413 562 989 9116 345 91 440 82 823 903 74

10471 569 655 88 855 11118 92 252 402 9 64 675 96 804 86 981 12349 426 67 854 13126 59 68 410 46 847 89 14159 710 60 802 31 15005 55 299 381 88 531 620 74 702 988 16049 107 91 96 238 335 85 493 20 34 578 743 800 65 81 17140 415 41 90 537 635 748 934 18058 254 630 19020 92 114 460 576 695 802 98 949

Wielka wygrana
Zł. 100.000
na nr. 85723
padła w 14-tym dniu ciągnienia 4-ej kl. w szczęśliwej kolekturze
TARGOWNIKA
WARSZAWA, Wierzbowa 7 (Pl. Teatralny)
Losy I klasy są już do nabycia.

20204 396 842 905 21020 79 155 319 29 478 600 36 51 739 41 916 17 22046 97 193 212 18 344 428 82 534 48 761 851 922 23029 71 124 267 307 15 538 697 761 85 856 92 942 24036 185 296 852 71 25001 57 287 363 442 533 878 917 54 26273 330 72 409 745 889 27170 394 445 529 72 623 66 716 867 28028 131 265 380 85 500 93 944 29102 206 352 85 489 516 49 610 835 915

30228 304 433 69 693 857 912 60 31067 72 522 712 32233 340 94 905 64 33150 464 625 814 42 54 34232 334 455 67 701 12 997 35191 98 228 335 860 945 36113 17 260 446 580 783 868 964 37008 17 251 333 83 421 93 578 718 68 98 874 968 93 38247 75 339 86 708 935 39011 33 191 207 31 341 526 884 996

40000 141 93 239 66 400 36 70 644 727 930 41031 85 179 81 97 333 445 54 91 588 731 39 57 850 902 42073 88 466 696 708 90 810 99 934 43026 255 86 437 503 88 604 25 744 876 967 75 44255 339 56 510 723 40 863 992 45056 118 351 486 542 696 46104 18 99 202 525 649 73 739 83 801 6 91 938 47118 266 307 496 641 949 79 48147 65 225 28 358 492 694 735 973 93 49311 28 483 94 521 719

50103 13 362 433 41 665 74 761 84 812 81 88 999 51139 337 61 68 729 857 52101 34 97 206 316 506 979 83 53023 289 343 700 16 62 855 54071 73 179 467 99 700 884 942 66 55139 492 702 35 822 923 56037 645 715 912 57115 31 481 788 863 81 909 22 58194 206 435 68 585 93 610 67 59003 55 477 518 654 823 36 44 74 75

60053 56 112 269 311 12 26 42 425 64 514 630 39 758 823 85 900 61074 198 207 54 63 408 552 602 872 62282 96 735 40 873 93 63082 317 40 431 82 550 67052 77 301 10 83 515 40 663 710 824 39 84 65170 82 236 63 81 351 64 419 72 552 97 636 710 66170 85 301 28 83 417 615 80 788 870 977 67255 366 406 506 29 33 704 919 83 68194 247 74 75 310 494 543 83 928 69100 66 80 306 469 527 80 91 689

70109 260 306 53 492 542 35 723 42 845 71074 434 506 607 67 958 72127 391 99 611 49 722 804 34 73056 86 429 79 502 623 51 763 74075 199 225 53 541 75 692 702 75128 279 420 509 32 76139 91 524 52 72 603 74 745 90 77025 532 85 640 78164 90 201 94 409 21 527 807 79186 9 322 581 635 815 72 929 94

80054 243 73 363 423 51 602 836 939 81172 214 351 640 5 72 89 96 785 883 915 88 82014 69 161 242 402 5 871 914 83131 325 431 582 4 762 73 96 855 7 74 948 84043 52 111 328 591 976 87 85171 253 456 95 527 46 724 86160 74 310 591 780 806 87076 294 362 99 719 81 88014 163 93 336 412 80 611 51 891 89033 165 417

676 715 81 [illegible] 90072 157 302 481 525 657 73 896 909 91013 82 355 635 42 702 92152 232 492

569 627 951 93323 47 68 484 546 78 94068 166 277 531 618 815 957 83 95141 69 72 504 23 835 976 8 96002 159 299 306 93 740 89 97173 362 469 871 926 37 54 98267 74 626 8 822 971 99007 89 410 582 613 21 68 862 76

100260 408 618 28 735 58 824 101180 273 314 62 614 75 102028 73 343 524 629 63 103056 111 242 55 67 414 83 622 819 909 38 104101 71 232 85 624 49 720 88 105103 223 571 90 1 679 781 822 41 6 106145 97 216 32 47 379 409 533 5 744 812 23 56 948 92 107003 70 121 80 298 368 441 62 529 66 656 709 108087 525 78 704 817 46 109000 72 181 297 354 539 649 78

110172 256 78 387 432 82 611 28 34 8 855 111148 351 602 731 44 928 41 112006 213 24 74 80 436 725 113041 72 93 141 248 438 568

114304 478 814 39 87 933 91 115231 360 403 116066 196 221 25 490 93 506 641 70 75 117095 147 285 397 408 68 651 755 803 5 37 980 118082 128 269 335 900 2 17 119005 47 127 92 260 327 35 98 482 575 601 966

120212 431 720 864 78 986 121289 506 646 90 752 823 979 122015 93 196 613 749 59 938 42 123076 135 208 377 95 99 509 870 907 124054 252 603 32 847 86 125066 118 34 52 412 600 27 767 126097 768 808 39 86 946 127029 36 57 173 90 314 73 409 25 634 62 748 819 72 76 994 128061 198 270 322 768 77 85 966 87 129039 208 15 326 723

130363 424 644 92 945 58 131000 147 833 975 132258 460 81 611 734 845 133344 422 512 20 46 53 781 134004 45 112 81 648 808 26 76 931 33 135176 219 33 67 321 461 520 624 867 95 944 136294 304 470 76 635 992 137085 140 435 60 633 62 704 138288 792 816 940 139068 98 657 707 936 54 60

Zawsze i wszędzie pamiętaj
że szczęście sprzyja Kolekturze
KAFTALA
Bydgoszcz, Jagiellońska 2. Gdynia, 10 Lutego 5. 3273

140035 110 320 34 504 60 714 141115 27 81 367 438 99 557 66 734 962 142119 224 50 70 483 841 143140 51 373 623 866 70 981 93 144025 85 136 59 321 520 56 92 695 728 53 830 36 943 97 145336 427 60 542 66 949 70 146032 58 182 99 291 490 628 93 990 147001 9 185 275 344 559 651 723 805 908 148135 227 724 31 864 921 24 72 149053 159 67 406 60 535 685 726 811 985 89

150537 51 604 91 734 62 66 974 151073 134 215 316 66 421 615 56 856 152051 297 310 26 617 760 74 820 153482 543 77 714 53 917 68 154068 86 197 432 46 673 821 924 155131 355 490 657 786 832 927 89 156266 93 501 8 56 97 621 888 157275 77 323 516 33 73 616 94 897 158088 123 503 18 716 820 83 159058 72 131 52 206 95 370 449 509 813 18 39 66 918

160053 63 109 454 57 580 660 749 161062 267 93 643 786 854 901 162146 55 61 227 436 98 561 657 92 934 50 163056 60 82 137 412 62 558 88 619 28 37 991 164228 309 540 87 674 966 67 165059 187 392 400 93 510 667 719 902 15 166022 76 82 249 450 68 582 835 63 918 72 8 167142 235 472 635 864 921 168019 33 48 162 90 280 545 80 169046 178 96 542 647 81 804 61

170073 93 184 389 509 79 751 900 171014 26 114 58 216 303 408 501 951 172045 235 37 94 533 702 980 173089 151 96 262 401 29 62 645 778 813 88 174559 729 835 928 175002 86 162 261 617 20 71 741 849 923 176041 47 184 478 622 701 67 927 177080 152 410 669 754 178090 214 427 78 645 778 810 179079 103 256 82 349 95 409 26 612 97 708

180016 52 426 89 590 92 659 742 59 181203 309 40 405 47 747 874 182117 391 512 183016 204 62 385 427 64 75 628 706 938 184198 245 77 358 454 779 951 185108 202 371 678 716 80 850 56 934 76 186030 61 175 215 95 429 59 88 500 10 623 66 922 187029 128 547 50 657 188 354 95 490 522 34 52 3 824 87 952 87 189304 581 700 888

190030 158 94 240 650 761 836 191019 58 73 74 302 13 31 588 664 76 879 87 192115 42 215 91 337 445 83 503 647 714 809 94 193050 92 94 164 68 267 379 80 494 520 640 44 194076 163 281 334 459 700 869 982

III ciągnienie
Wygrane po 200 zł

365 495 614 813 903 1077 242 684 94 725 81 2025 154 650 757 907 3349 60 931 4322 46 67 549 813 89 97 950 73 5431 766 6128 355 454 655 705 825 8260 548 908 9061 187 210

10236 11692 12061 104 298 633 745 939 13180 259 586 14051 129 213 330 56 827 50 15343 609 16004 99 186 803 42 66 17007 95 463 565 657 977 18005 125 60 89 603 119103 828 38 81 975

20110 84 419 34 506 914 37 21292 438 567 730 23253 91 470 635 24007 180 241 369 433 733 25233 586 659 70 26718 983 27060 419 72 792 862 996 28065 189 421 931 29087 543 795 909

30009 83 185 279 359 884 975 31213 40 491 998 32178 205 86 303 908 33105 417 50 642 873 34190 407 697 804 992 35117 2114 50 396 420 739 964 36015 49 246 544 891 37097 292 412 881 38558 822 39185 461

40022 86 257 41184 413 40 520 91 632 91 854 42125 98 268 300 631 801 43016 276 362 714 78 812 917 71 44126 218 88 971 45280 480 622 46286 395 408 35 661 784 994 47417 612 969 48041 54 105 29 778 97 928 49414 54 655

50189 90 491 586 97 611 943 51490 603 781 902 52217 302 610 45 53132 860 54054 926 55059 195 333 432 81 574 670 56455 576 701 57016 805 960 58706 984 59369 762

60098 134 231 536 716 896 61453 68 83 743 861 62189 404 602 86 922 63039 219 438 71 536 924 64288 579 86 645 65014 229 547 936 66297 723 80 67386 476 68190 473 852 69101 503 876

70681 922 71072 264 436 922 72074 246 57 543 8 665 73350 632 715 68 77 74107 724 75210 740 76116 30 430 624 775 823 91 77012 164 226 461 606 832 78017 304 785 79581 769 910 43

80995 81107 863 982 82631 47 83204 335 909 84246 74 384 451 585 906 39 85079 361 435632 86047 240 399 548 623 781 87695 740 88197 206 706 80 955 89081 190 542 55 669 769

90269 351 807 91193 92274 673 966 93215 564 73 921 94552 667 758 72 95095 171 542 806 18 96170 321 636 81 830 93 97179 997 98140 277 86 944 99640 94 792

100427 601 61 757 61 102085 675 6 718 103179 272 623 954 104418 549 105135 237 83 95 439 570 637 69 893 951 106115 681 728 810 929 107414 509 89 859 84 108207 51 308 994 109047 53 107 398 789

110435 111002 112371 630 901 113180 450 70 639 756 114140 72 362 420 676 115272 3 116271 515 668 117305 495 624 835 118031 103 412 652 878 988

120057 450 556 728 66 121143 534 122288 478 984 123106 124193 647 125846 126089 142 91 211 27 716 127198 240 447 128532 129094 257 660 848

130365 431 131081 323 30 910 48 97 132162 388 133221 526 744 83 134382 567 135151 73 206 958 136142 64 493 741 4 137 316 72 471 696 138303 861 802 139032 266 305 433

140103 564 92 785 141094 158 637 87 142158 204 11 574 696 143012 357 422 849 145050 348 96 758 146170 585 624 147216 439 56 664 934 148105 230 49 519 25 605 49 818 25 149032 253 434 841

150061 220 473 527 694 151337 459 522 654 153291 332 889 905 154406 997 155645 766 842 907 156242 80 354 790 836 157111 464 158297 903 51 4 159107 546 710 41

160008 570 768 161130 304 87 98 943 59 162507 658 163127 490 565 164410 833 165111 836 975 166222 34 434 52 633 737 801 167158 798 802 901 63 80 168086 256 750 903 169328 585

170931 171145 283 613 756 860 172692 711 812 173134 415 63 564 680 174118 232 589 687 811 175029 137 549 611 176098 503 635 813 177112 503 751 74 951 178084 8 615 896 930 179090 216 538 790 822 916

180088 295 373 455 760 842 993 181072 379 555 632 182325 732 872 183115 39 184051 337 700 848 929 47 185437 55 528 637 186253 981 187051 110 521 890 188054 234 360 73 444 60 615 34 761 973 96 189240 349 683

190743 191181 258 890 192109 41 618 828 63 193990 194223 312 808

IV ciągnienie
GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł. 20000 na nr 152156

Zł. 15000 na nr.: 61595

Zł. 10000 na n-ry: 3960 144819

Zł. 5000 na n-ry: 39293 119290 130309

Zł. 2000 na n-ry: 34802 54020 60241 64353 71310 77737 88113 108553 114762 148519 161319

Zł. 1000 na n-ry: 16381 16807 27008 29441 33485 38401 39548 43062 53617 53727 82473 86592 88174 35776 103343 109108 109302 128021 129602 131392 138204 141560 144707 168499 178961 181289 185010

Wygrane po 200 zł

95 207 26 362 439 70 544 54 752 782 1051 132 51 636 78 852 2256 403 59 619 65 796 3487 523 842 904 35 4090 481 640 990 5128 202 35 48 813 87 7064 227 89 319 612 9029 44 386 560 669 775 878 956

10587 843 938 11419 39 41 669 737 861 12012 13271 378 755 806 22 14029 38 203 407 873 15164 484 502 18 972 16019 231 17023 203 801 91 955 18250 350 755 89 19030 257 365

20312 607 78 833 21068 294 433 92 513 726 22024 216 559 92 510 914 23208 333 24274 326 411 564 767 979 25266 826 967 26353 533 746 27186 424 653 703 76 842 28040 161 469 833 85 993 29027 483 596

30473 675 714 31003 185 512 601 94 32023 75 584 618 798 895 33521 99 756 34225 38 507 866 35286 36617 739 37221 30 497 733 904 38573 86 773 39052 65 413 660 88

40011 300 683 734 63 872 928 41284 541 65 677 719 42158 93 230 460 610 714 43185 299 353 44061 592 635 45102 399 584 789 808 46023 355 882 935 85 47033 180 382 574 902 48108 954 49231

50148 319 51016 291 392 932 54 52601 787 53360 527 625 927 54338 516 910 55120 205 503 668 881 56255 491 504 38 881 910 85 57525 34 58011 467 678 59487 603 99 996

60021 243 56 322 87 505 28 857 61084 9 130 266 419 526 60 62310 6 605 63137 291 614 9 64258 450 65056 120 40 368 66494 875 67101 42 51 88 401 35 853 66 912 36 68103 25 401 899 960 69014 200 367 524 607

70088 126 507 11 602 25 815 998 71102 29 279 577 664 874 989 72133 333 54 445 624 73271 427 537 660 74004 17 829 75123 7 256 454 553 954 76035 54 135 366 437 629 798 77018 77 248 90 325 31 401 17 49 95 660 78163 382 577 9 898 79008 12 492 557 95 638 875

80348 60 410 47 586 612 81217 569 721 902 82441 579 607 40 83042 858 84712 949 85013 129 73 6 237 86 998 86066 346 697 977 88002 365 454 593 89164 312

90023 125 374 91085 119 545 8 863 92884 908 45 93046 69 349 415 25 654 63 6 767 891 94223 45 95110 598 735 41 96571 609 97184 489 98004 78 130 503 948 99028 200 307 24 458 653 64 707 895

100248 437 615 918 101169 205 347 80 801 102404 70 672 103022 466 708 18 97 104113 227 742 971 105915 41 99 106389 567 642 107110 699 757 849 108100 16 8 65 282 343 92 460 717

110249 376 769 80 111167 305 13 420 71 592 644 701 112044 291 371 2 667 113050 449 66 577 114081 358 816 981 115076 359 409 30 728 903 116429 53 786 117090 2 9 427 64 572 932 5 118277 334 493 527 650 958 119350 91 891

120377 401 37 57 753 121017 106 83 258 614 824 81 982 122043 101 31 78 462 617 825 123090 370 124196 779 845 125757 127070 101 55 700 930 128224 57 708 44 129339 79 693 6

130184 318 923 131187 234 351 469 507 786 132019 36 78 98 290 133161 99 412 691 867 134256 739 40 891 135101 237 629 974 136105 994 137192 244 699 896 918 57 138224 33 327 57 421 522 845 139294 440 589 619

140451 141302 28 32 822 54 142151 306 107 64 [illegible]91 217 453 525 35 67 605 45 72 899 145[illegible]50 234 69 326 665 75 705 943 92 146298 324 495 551 709 959 147143 383 148031 171 312 559 612 876 149224 328 582 650 69 91

150069 234 632 857 151438 549 715 53 152204 49 342 535 815 154134 207 23 44 534 846 155275 376 530 644 156151 227 33 562 601 157083 455 38 62 158929 159585 660 77

160045 205 93 345 490 517 685 161110 31 462 502 644 787 807 88 162093 296 318 26 59 745 860 163010 101 294 483 719 960 164322 780 922 165157 445 727 888 911 166060 440 639 976 167034 131 61 240 368 630 794 804 168045 128 14 490 691 883 169321 805

170171 516 702 37 171215 438 512 172040 281 639 908 173281 430 540 673 840 174387 436 56 507 980 175133 269 577 958 176711 177120 348 535 815 178318 25 402 501 4 664 179258 430 55 85 508 803 908 88

180113 355 661 762 813 181193 415 855 182122 418 533 968 183521 756 860 78 184041 901 84 185435 604 980 186286 469 565 755 187022 584 188096 166 259 396 603 17 900 189378 555 995

190181 5 907 191225 592 802 192063 161 511 193046 63 373 594 628 46 784 194021 310 48 812 908 51

Giełdy

NOTOWANIA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ
z dnia 28 maja 1937 r.

Dewizy

Belgia 89,20—89,38—89,02; Berlin 212,78—211,94; Gdańsk 100,20—99,80; Amsterdam 290,55—291,27—289,83; Kopenhaga 116,84—116,26; Londyn 26,11—26,18—26,04; Nowy Jork czeki 5,28 — 5,29 i ćwierć — 5,26 trzy czwarte; kabel 5,28 trzy ósme — 5,29 pięć ósmych — 5,27 jedna ósma; Oslo 131,20—131,53—130,87; Paryż 23,61—23,67—23,55; Praga 18,40—18,45—18,35; Sztokholm 134,65—134,98—134,32; Zurych 120,80—121,00—120,50; Wiedeń 99,20—98,80; Mediolan 27,95—27,75; Helsinki 11,58—11,52; Montreal 5,29 pięć ósmych — 5,27 jedna ósma; Tel Aviv 26,18—26,04.

Tendencja niejednolita.

Akcje

Bank Polski 101,50—101,00—101,50; Cukier 29,75; węgiel 18,50; Lilpop 12,40—12,50; Ostrowiec 23,50; Starachowice 28,50—28,75.

Tendencja utrzymana.

Papiery procentowe

3 proc. pożyczka inwestycyjna 1 emisja 63,25 serie nienotowane; 3 proc. pożyczka inwestycyjna 2 emisja 64,00 serie 84,00; 5 proc. konwersyjna 57,00; 6 proc. dolarowa 54,00—53,75 kupon 17,57; 4 proc. premiowa dolarowa 38,75—38,25; 4 proc. konsolidacyjna 53,75—53,50—53,25—53,00—53,13 trzy ostatnie drobne; 8 proc. ziemskie dolarowe kupon 64,11; 4 i pół proc. ziemskie 53,75; 5 proc. Warszawy Nowe 57,25—57,63—57,75—58,25 dwa ost. dr.; 5 proc. Łodzi Nowe 51,75—52,25; proc. Piotrkowa Nowe 48,00—48,25; 6 proc. obl. Warszawy 8 i 9 emisja 56,75. Tendencja dla pożyczek nieco słabsza dla listów nieco mocniejsza.

Waluty

Belgi belgijskie 89,38—88,95; dolary amerykańskie 5,28 i pół — 5,26; kanadyjskie 5,28 i pół — 5,26; floreny holenderskie 291,27—289,55; franki francuskie 23,67—23,53; franki szwajcarskie 121,10—120,30; funty angielskie 26,18—26,02; guldeny gdańskie 100,20—99,80; korony czeskie 18,20—17,60; korony duńskie 116,84—116,00; korony norweskie 131,53—130,55; korony szwedzkie 134,98—134,00; liry włoskie 23,50—22,80; marki fińskie 11,58—11,20; marki niemieckie 124,00—122,00; szylingi austriackie 98,50—98,00; marki niemieckie srebrne 133,50—131,50; Tel Aviv 26,18—26,02.

SPRAWOZDANIE Z HANDLU ZBOŻA I NASION
B. HOZAKOWSKIEGO W TORUNIU
z dnia 28 maja 1937 r.

Płacono: w dniach ostatnich zł. za 100 kg. franko st. zał. za konicz. czerw. 115—135; gat. średni 70—115 biała prima czyszczona 120—145; koniczyna szwedzką 160—185; koniczynę żółtą 60—70; koniczynę żółtą w łuskach 33—38; inkarnatkę 90—110; przelot 72—80; rajgras krajowy 65—80; tymotkę 18—23; seradelę 20—24; wykę latową 24—27; wiczkę zimową 35—45; peluszkę 22—24; groch Wiktoria 24—27; groch polny 23—25; groch zielony 23—25; bobik 25—28; gorczycę 30—33; rzepak 57—60; rzepik letni 50—60; łubin niebieski 14—15; łubin żółty 15—16; siemię lniane 55—60; konopie 45—60; mak niebieski 60—70; mak biały 90—100; tatarkę 20—25; proso 20—25.



Ja jestem najtańszą praczką -

gdyż skracam czas prania i zaledwie za kilka groszy pracuję przez całą noc, usuwając w prosty i nieszkodliwy sposób brud z namoczonej bielizny. Kto mnie stosuje jest bardzo zadowolony.

Henko do moczenia bielizny i zmiękczania wody

H.78/33 Sprzedaż tylko w paczkach. — Wystrzegać się naśladownictw!

Przedzierżawienie czereśni.

Powiat wąbrzeski wydzierżawi drogą publicznego przetargu zbiór czereśni z około 33 klm. szos powiatowych.

Ustny przetarg odbędzie się w piątek, dnia 4-go czerwca 1937 r. o godz. 12-tej w południe w gmachu Starostwa Pow. — sala posiedzeń.

Kaucja licytacyjna wynosi 50,— zł.

Warunki dzierżawy zostaną przed rozpoczęciem licytacji podane do wiadomości.

Wąbrzeźno, dnia 26 maja 1937 r.

Wydział Powiatowy
Zarząd Drogowy w Wąbrzeźnie. 3608

3762
Grey poleca *wyśmienite lody.*
Bydgoszcz — Gdańska 35

ROWERY i CZĘŚCI ROWEROWE



bezkonkurencyjne **„HA-BE"**

FABRYKA ROWERÓW i CZĘŚCI
BYDGOSZCZ - Zduny 6 Tel. 18-24

Numer akt: Km. V. 581/37. 3774

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy V rewiru Stefan Jaroszyński, mający kancelarię w Bydgoszczy, ul. Śląska nr. 3 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 2 czerwca 1937 r. o godz. 10 w Kruszynie Kraińskim pow. Bydgoszcz odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Ferdynanda i Małgorzaty małż. Fogel, składających się z 6 warchlaków, 1 krowy, 1 cielaka i wozu handlarskiego na resorach, oszacowanych na łączną sumę 585,— zł.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Bydgoszcz, dnia 28 maja 1937 r.

(—) Jaroszyński.
komornik.

Zlecenie Nr. 114/VIII/K.



KOPIARNIA ELEKTRYCZNA
planów i rysunków
W. LEWICKA

kopie rysunków i z tym związane prace introligatorskie wykonuje fachowo, starannie i tanio.

Toruń
Staromiejski Rynek nr. 24. I. p.

ZUPEŁNIE BEZPŁATNIE!!



Wszechświatowej sławy Jasnowidz Prof. Dżami, założyciel „Poradnia Życia" w Berlinie i Dreźnie, twórca dzieł astrologicznych. O ile wedle obliczeń kabalistycznych i wizji medjalnej wygrana nastąpi, prześle każdemu zgłaszającemu się zupełnie darmo los. Jasnowidz Prof. Dżami daje każdemu stuprocentowe przepowiednie. Zdobędziesz klucz, którym otworzysz sobie wrota do szczęścia i dobrobytu. Tajemnica loterii tkwi w Twoim imieniu. Podaj imię, datę urodzenia, kilka włosów dla kontaktu oraz fotografię o ile posiadasz, a powiem Ci kiedy, ile i czy wogóle wygrasz. Przepowiednie, wskazówki, horoskopy, życiowe, miłosne, kradzieże, zakopane skarby, odnalezienie zaginionych osób, stanowią tajemnicę Twego szczęścia. Nadeślij jeden złoty na porto. Bezpłatnych horoskopów nie wysyłam.

Poradnia Życia Jasnowidza Prof. Dżami Kraków Wielopole 3
3898

Solanki Czerniewice

są czynne od 22 maja od godz. 8 rano do 6 po poł.

Kąpiele solankowe-jodo-bromowe i kwaso-węglowe (sztuczne) są stosowane przy następujących cierpieniach: artretyzm, reumatyzm, podagra, choroby kobiece i dzieci, choroby nerwowe i sercowe. — —

Odjazd koleją ze stacji Toruń-Przedm. 7⁵¹, 10⁵⁰, 13⁴⁵, 15³³, 16⁵⁵, 18³⁹, 20²⁰, 22²². **Odjazd ze Stawek do Torunia** 7¹⁸, 8³³, 11¹², 14⁴¹. 15⁵⁸, 18⁰⁶, 20⁵⁶, 21⁰⁸, 23⁰²

Składnica Zdrój-Czerniewice w Toruniu Raczyński (pod Arkadami) 3785

3066

MATERIAŁY BIELSKIE

FABRYKI SUKNA

Gustaw Molenda i Syn

w jakości i cenie niedoścignione

STALE DUŻY WYBÓR MATERIAŁÓW DLA PAN I PANÓW

Grudziądz, *ul. Mickiewicza 7.*

ODDZIAŁY: Poznań, plac Ś-to Krzyski. ul. 27 Grudnia 12 — Bydgoszcz, Gdańska 11 — Toruń, Szeroka 19 — Gdynia, Świętojańska 18 — Gdańsk Kohlenmarkt 12.

PRASA TO POTĘGA
BO JEDNO JEJ SŁOWO
MILJONÓW DOSIĘGA!
GDY PRZEZORNY KUPIEC
CHOĆ RAZ SIĘ OGŁOSI
TO PO CAŁYM ŚWIECIE
SWE IMIĘ ROZNOSI.

Na sprzedaż
nieruchomość
w leśnej Jani, pow Starogard dawn. właśc. Gardzielewski, składająca się z domu mieszkalnego jednopiętrowego, mieszczącego ubikacje handlowe jak:
1. skład kolonialny
2. restauracje z wyszynkiem
3. skład bławatów
jak i też do tego należące 2 pokojowe mieszkanie z kuchnią, podwórzem i około 2 morgi roli. Zgłoszenia: **F-a Ewald Jahnke — Gniew.** 3767

W większej kościelnej wsi w dobrym punkcie jest
nieruchomość
z piekarnią z nowym piecem i skład kolonialny obora i stodoła z wszelkimi wygodami za 13.000 zł. do sprzedania, zaliczka po ugodzie. Bliższe iuformacje udziela F-a Ewald Jahnke-Gniew. 3768

GDAŃSK

Warsztat obuwia
na miarę i reperacyjny. Specjalność: zelówki niedźwiedzia. — Ceny przystępne, dobra praca.
FR. KOSZNIK
mistrz szewski
Gdańsk, Pfefferstadt 60 suter. 3529Gdk

Jacht żaglowy
12 ¹/₂ mtr. długości, zanurzenie 1,50 mtr., żagla 75 mkw., posiadający dużo zalety nawigacyjne, z Królewca tanio do sprzedania. 3763
Kirszbaum
Gdańsk, Holzgasse 28.

Posiadłość rolna
ca. 115 mórg pruskich, w tym 5 mórg rzecznej łąki, 2 domy mieszkalne z stajniami w pow. działdowskim, tanio przez obcokrajowca do sprzedania Oferty pod nr. 1317 do „Gazety Gdańskiej". 3740

Pokój
umeblowany od zaraz do wynajęcia. Gdańsk, Kohlenmarkt 12 III. 3764

GRUDZIĄDZ

Piegi-plamy, wyrzuty
usuwa
KREM I MYDŁO
NINON
dawniej Benegnina
Puder Ninon jako konieczny dodatek nadaje cerze przepiękny wygląd i naturalną świeżość.
Cena kremu 1.75 zł.
mydła 1.20 zł.
295 pudru 1.00 zł.
Główny skład i wytwórnia
Apteka i Drogeria
pod Łabędziem
Magistra JANA STENCLA
Grudziądz, Rynek 20, tel. 142.

Letnisko-Dwór
w dużym starym parku nad jeziorem z światłem elektrycznym, kanalizacją, blisko kolei, przyjmuje letników od 1 czerwca. Na miejscu kąpiele, żaglówka. Także, plac tenisowy. Zgłoszenia przyjmuje: Żółtowska, majętność Święte, poczta Szonowo Szlacheckie, pow. Grudziądz. 3444Gk

Jasnowidz
Władzio przepowiada zdumiewająco przeszłość, teraźniejszość i przyszłość — przyjmuje: Grudziądz, Plac 23 stycznia 16, m. 2, front I. piętro 3694

Książkę
czeladniczą na nazwisko Willi Mühlbradt, wystawioną przez Izbę Rzemieślniczą w Grudziądzu unieważniam. 3665Gk

Pensjonat
„Castellamare" Osłanino nad morzem, poczta, stacja Zelistrzewo, nowocześnie urządzony: elektryczność, kanalizacja, wodociągi, bielizna pościelowa, łazienki, holl, bridż-salon, taras, leżaki, siatkówka. Kuchnia warszawska. Ceny umiarkowane. Komunikacja do stacji zapewniona. Plaża, las, boisko. Piękne spacery. Zgł. do 8 czerwca pod adr. Kasprzycka, Grudziądz. ul. Hallera 24. Późniejsze na miejscu. 3605

TCZEW

Chiromantka
Grafologini z Wiednia przepowiada przeszłość, teraźniejszość i przyszłość. Przyjmuje także w niedzielę i święta. Tczew, ul. Szopena 34, parter lewo. 3636Tk



Maszyny do pisania różnych fabrykatów
Dogodne spłaty.
3604
W. Katafias
Toruń. Tel. 1447

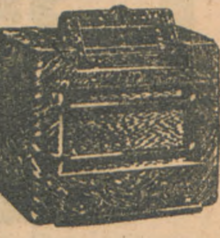
Otworzyłem kancelarię adwokacką

w Toruniu, ul. Różana 5, tel. 2737

K. Kohnert
adwokat
3674Ck



Rowery, radio-aparaty maszyny do szycia
wszelkiego rodzaju **reperacje (części zapasowe). — Udziela** na spłatę i za Pożyczki Państwowe.
Firma **PAWEŁ ZIRKE**
Pelplin - Pomorze 3770



PRZETARG.

1 czerwca o godz. 11-tej sprzedaję w przechowaniu u spedyt. Kulwickiego, ul. Łazienna przymusowym przetargiem za gotówkę: 50 par bucików damskich.

(—) Brunon Duplicki, 3783
komornik Sądu Grodzkiego w Toruniu.

OGŁOSZENIE.

Godziny Kasowe

W miesiącach letnich kasa czynną będzie aż do odwołania w celu wykupienia pozwoleń przywozu od godz. 8—12 przed poł.

Gdańsk, dnia 27 maja 1937 r. 3765

Gdańska Izba Handlu Zagranicznego.

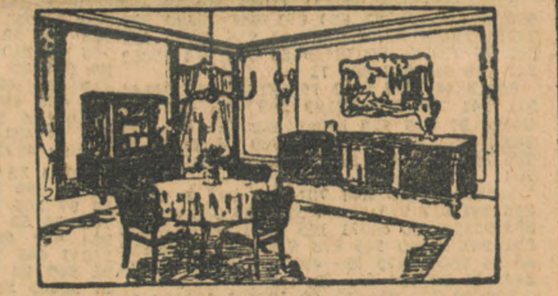
Wpisy do Gimnazjum Kupieckiego Szkoły Handlowej
w Tczewie, ul. Wodna 8.

Sekretariat Gimnazjum Kupieckiego przyjmuje codziennie do dnia 16 czerwca br. od godz. 8 do 12 zgłoszenia nowych kandydatów do kl. I.

Warunki przyjęcia: 1) ukończenie co najmniej 6 klas szkoły powszechnej, 2) wpłata wpisowego 20,— zł., 3) zdanie egzaminu wstępnego (z języka polskiego, rachunków i geografii) w dniu 22 czerwca o godz. 8,30, 4) stwierdzenie przez lekarza szkolnego stanu zdrowia i zdatności do zawodu kupieckiego.

Bliższych informacyj udziela sekretariat.

Gimnazjum posiada pełne prawa państwowego gimnazjum ogólno - kształcącego. 3769



MEBLE solidne, kupisz najkorzystniej wprost z fabryki
E. BRONIKOWSKI i Syn
Bydgoszcz, ul. Nakielska 135. Telefon 31-58
(końcowy przystanek tramwaju linii Wilczak) (7791



Szkła i okulary ZEISSA

Modne okulary i binokle
termometry, barometry, lornetki, foto - artykuły
w wielkim wyborze.
SPECJALNOŚĆ: okulary w/g recepty.
37-letnie doświadczenie daje rękojmę należytego wykon.
St. Zakaszewski
Bydgoszcz, Gdańska 9.
Usamodzielniony 1906.



Ostatnia róża.

Pranie płótna to sprawdzian doskonałości Radionu!



Radion pierze idealnie czysto nawet grube sztywne płótno, bo przy gotowaniu wytwarzają się miliony drobnych pęcherzyków tlenu, które przenikają tkaninę, usuwając z niej wszelki brud. A przy tym pranie Radionem jest takie łatwe:

1. Rozpuścić Radion w zimnej wodzie
2. 15 minut gotować
3. Płukać najpierw w gorącej, potem w zimnej wodzie

RADION
sam pierze!
...i jest lepszy

WYRÓB FIRMY SCHICHT-LEVER S. A., WARSZAWA

Orłowo Morskie

kąpielisko
plaża
stacja klimatyczna

Sezon wiosenny: od 1-go maja — 15-go czerwca
2365
Sezon główny od 16-go czerwca — 31-go sierpnia
Sezon jesienny: od 1-go września — 30-go września

MATERIAŁY BUDOWLANE!

Wagonowo — ze składnicy!

Najtańsze źródło dostawy na: 1619

dźwigary T
cement portlandzki
wapno w kawałkach
wapno gaszone
dest. smołę węglową
papę dachową
matę trzcinową
cegłę i mąkę
gips [szamotową
kredę pławioną
gwoździe — drut
Karbolineum
smołę drewnianą

przy odbiorze wagonowym franko stacja odbiorcza.

Zamówienia na conajmniej 2.000 kg. wykonujemy w obrębie 35 km. od Pelplina samochodem ciężarowym franko miejsce budowli.

RAUDENER
Warengenossenschaft
PELPLIN — tel. 3
Marszałka Piłsudskiego 30

GDYNIA

MEBLE biurowe

oraz wszelkiego rodzaju, najlepszego wykonania na dogodnych warunkach po cenach najniższych poleca

DOM MEBLI H. CHOMICKA

Gdynia, Świętojańska 63 tel. 21-83. Firma nagrodzona została złotym medalem. 8556M

Potrzebna

dziewczyna do wszystkich prac domowych Wejherowo, Sobieskiego 62, Gerla. 3777

Samochód

używany w dobrym stanie marki „Essex" do sprzedania. Wejherowo, ul. 3 Maja 49, Litzbarski. 3600

Państwowa Szkoła Morska w Gdyni

podaje do wiadomości kandydatom na oficerów marynarki handlowej, że

podania o przyjęcie do Szkoły na wydział nawigacyjny i mechaniczny

należy składać najpóźniej do dnia 11 lipca 1937 r. pod adresem: Dyrekcja Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni, ul. Morska 83.

Od wstępujących do Szkoły wymaga się: 1) wieku 16-stu do 19-stu lat, 2) ukończenia gimnazjum nowego ustroju (wzgl. 6-ciu klas szkoły średniej państwowej publicznej lub prywatnej dawnego typu), 3) poddania się badaniu lekarskiemu przez komisję lekarską przy Szkole dla oceny stanu zdrowia, 4) złożenia egzaminów wstępnych.

Ukończenie jednego z wydziałów daje, po nabyciu ustawowego cenzusu morskiego, prawo otrzymania dyplomu porucznika żeglugi małej, względnie oficera mechanika okrętowego III-ej klasy.

Nauka w Szkole jest bezpłatna. Za utrzymanie uczniów w Internacie szkolnym oraz świadczenia, dostarczane przez Internat — ustalona została na rok 1937/38 opłata w wysokości zł. 1000, płatnych w 10-ciu ratach.

Bliższe informacje co do samej Szkoły, warunków przyjęcia oraz składania podań — udziela pisemnie Dyrekcja Szkoły po nadesłaniu znaczka pocztowego za 5 gr.

Korespondencję należy adresować: Państwowa Szkoła Morska w Gdyni, ul. Morska 83. (3184

Jastrzębia Góra

Hotel-pensjonat „Bałtyk" Taras nad morzem, elektryczność, woda bieżąca w pokojach, ciepłe kąpiele morskie. Pierwszorzędna kuchnia, restauracja, kawiarnia, dancing. Ceny umiarkowane. Informacje i zgłoszenia: Parochońsk, zarząd majątku Sieliszcze, od 1-go czerwca Jastrzębia Góra, Hotel „Bałtyk". 3285Ck

Szlachetne tynki

własnej wytwórni do nabycia w każdej ilości. Polecamy również tynki myte, sztuczny granit we wszystkich kolorach znany ze swej dobroci naszej fabrykacji. Do nabycia również marmurki do lastrica — biały, zielony, czarny, czerwony, żółty, serpentyna carara, stopnie lastricowe. Adres „ELEWACJA" Gdynia, Morska 49, telefon 22-73. Biuro sprzedaży betonu Adamas Poszukujemy reprezentantów. Oddział Toruń, Mostowa, tel. 21-82. Bydgoszcz, T. Kukliński, ul. Cieszkowskiego 10 3557

Komfortowe

4-pokojowe mieszkanie z wszelkimi wygodami w śródmieściu do wynajęcia. Wiadomość w Administr. „Gazety Morskiej Ilustrow." Gdynia. 3731M

Parcela

budowlana 900 m², w Chylonii, blisko dworca **okazyjnie** do sprzedania. Zgłoszenia do Administracji „Gazety Morskiej Ilustrow." 3732M

Największy wybór

parcel, domów i will poleca Biuro Pośrednicze „Bałtyk" Gdynia — Orłowo Gdańska 185 3766

WARSZAWA

100% sił męskich

uzyska pan, stosując aparat „Nr. 111". Naukową broszurkę wysyłamy bezpłatnie dyskretnie. „Inventus". Warszawa, Al. Jerozolimskie 35.

Akwizytorów

energicznych do sprzedaży oszczędnych lamp spirytusowych angażuje „METEOR" Warszawa, Sosnowa 8. Wysoka prowizja. 3417

CHEVROLET 1937

Samochody osobowe i ciężarowe z krajowej montowni

LILPOP, RAU I LOEWENSTEIN



DLA GDYNI i POWIATÓW: morskiego, chojnickiego, starogardzkiego, kartuskiego, kościerskiego, tczewskiego i gniewskiego

sprzedaje

ST. MARLEWSKI i S-KA, GDYNIA
ulica Abrahama 27 — Telefon nr. 12-41.

PRZETARG NA DOSTAWĘ KOKSU I WĘGLA.

Dyrekcja Okręgu Poczt i Telegrafów w Bydgoszczy ogłasza nieograniczony przetarg na dostawę około 900 ton koksu i około 250 ton węgla.

Koks ma być hutniczy, najprzedniejszej jakości sortymentu kostka I. i II., węgiel zaś z kopalń górnośląskich, sortymentu kostka II.

Warunki dostawy: Termin ukończenia dostawy do końca sierpnia 1937 r.

Oferty z oznaczeniem koncernu lub kopalni, z podaniem cyfrowym i słownym ceny za 1 tonę loco koksownia lub kopalnia, należy składać w zalakowanych kopertach z napisem „Oferta na dostawę opału" do dnia 4 czerwca 1937 r. godz. 12-ta, w którym to czasie nastąpi otwarcie ofert.

Do oferty winno być dołączone wadium w wysokości 3 proc. oferowanej sumy. Oferty bez wadium nie będą rozpatrywane.

Dyrekcja zastrzega sobie prawo wyboru oferty bez względu na cenę, jak również prawo unieważnienia całego przetargu.

Bliższych informacyj udziela Oddział Gospodarczy Dyrekcji w dni powszednie od godz. 10—12-tej.

Bydgoszcz, dnia 26 maja 1937 r.

Dyrektor Okręgu Poczt i Telegrafów:
(—) J. Czachowicz, Naczelnik Wydziału.

Zlecenie Nr. 593/VIII. 3773

OBWIESZCZENIE.

Komornicy Sądu Grodzkiego w Grudziądzu rewiru I, II, III i IV podają do publicznej wiadomości, że począwszy od dnia 1 czerwca 1937 r. godziny urzędowania biur wymienionych komorników są następujące: w dni powszednie od godz. 8 do 15-tej bez przerwy, w soboty od godz. 8 do 13 min. 30 bez przerwy. Godziny przyjęć dla interesantów codziennie od godz. 9 do 12-tej. 3758

Prywatne Gimnazjum Żeńskie w Brodnicy n. Drwęcą

przyjmuje zgłoszenia do egzaminu wstępnego do wszystkich klas gimnazjalnych.

Egzaminy wstępne rozpoczną się po zakończeniu roku szkolnego, tj. po 16-tym czerwca.

Przy zgłoszeniu należy przedłożyć: 1) podanie, 2) metrykę urodzenia, 3) ostatnie świadectwo szkolne, 4) świadectwo szczepienia ospy.

Zakład nasz ma pełne prawa gimnazjów państwowych, jest nowocześnie urządzony i posiada wszelkie warunki dalszego rozwoju.

Przy gimnazjum jest koedukacyjna szkoła powszechna, do której przyjmuje się również zgłoszenia. 3720



Myśl prosta a szczera jak pianino — to tylko „Arnolda Fibigera"
Fabryka: Kalisz, ul. Szopena 9.
poleca
H. TUROSTOWSKA
SKŁAD FORTEPIANÓW
TORUŃ, UL. ŚW. DUCHA NR. 14.
Niskie ceny. 1799 Dogodne spłaty

Nr. EGT 309. 3760

OGŁOSZENIE ZARZĄDU MIEJSKIEGO W TORUNIU

z dnia 22 maja 1937 r.

o przetargu na budowę gazowni w Toruniu.

Zarząd Miejski w Toruniu — Elektrownia, Gazownia i Tramwaje — ogłasza niniejszym przetarg publiczny na wykonanie prac przy budowie nowej Gazowni w Toruniu, a w szczególności na:

a) Prace pod- i nadziemne (budynki).
b) Urządzenia aparatowni i maszynowni.
c) Piecownię.

Szczegółowe warunki składania ofert na wykonanie powyższych prac otrzymać można w biurze Elektrowni, Gazowni i Tramwajów w Toruniu, Pl. Bankowy 12 za opłatą 25,— zł. Ślepe kosztorysy i rysunki wydaje się za kaucją 200,— zł., która będzie zwrócona w razie nie złożenia oferty względnie nie otrzymania zlecenia na wykonanie prac i to przy zwrocie tych kosztorysów i rysunków.

Termin składania ofert:

ad a) Prace pod- i nadziemne — do dnia 15-go czerwca 1937 r. godz. 12.

ad b) Urządzenia aparatowni i maszynowni — do dnia 20 czerwca 1937 r. godz. 12.

ad c) Piecownia — do dnia 30 czerwca 1937 r. godz. 12.

Oferent winien złożyć wadium w wysokości 1 proc. sumy ofertowej w Kasie Miejskiej w Toruniu (Ratusz) w gotówce lub w państwowych papierach wartościowych po kursie giełdowym, a dowód złożenia wadium należy dołączyć do oferty.

Otwarcie ofert, które winny być złożone w podwójnych kopertach zalakowanych w biurze Elektrowni, Gazowni i Tramwajów w Toruniu, Plac Bankowy 12, nastąpi komisyjnie w obecności ewentualnie przybyłych oferentów w terminach wyżej podanych.

Za Prezydenta Miasta:
Dyrektor Elektrowni, Gazowni i Tramwajów
(—) Inż. Jaleński.

Ogłoszenie.

Ubezpieczalnia Społeczna w Bydgoszczy, podaje niniejszem do wiadomości ubezpieczonych zamieszkałych na terenie miasta Bydgoszczy, że z dniem **1 czerwca 1937 r. teren** miasta zostaje podzielony na **23 rejony lekarskie.** W każdym z rejonów tym ubezpieczonym, **którzy w danym rejonie zamieszkują**, będzie udzielał pomocy lekarskiej, **właściwy lekarz domowy**, przydzielony do odnośnego rejonu. Szczegółowy spis rejonów, adresy i godziny przyjęć lekarzy domowych a także wyszczególnienie ulic wchodzących w skład poszczególnych rejonów zostaną podane do wiadomości ubezpieczonych przez plakaty w poniedziałek 31 maja 1937 r.

Ubezpieczalnia Społeczna
w Bydgoszczy

3759

Wielka sprzedaż wiosenna

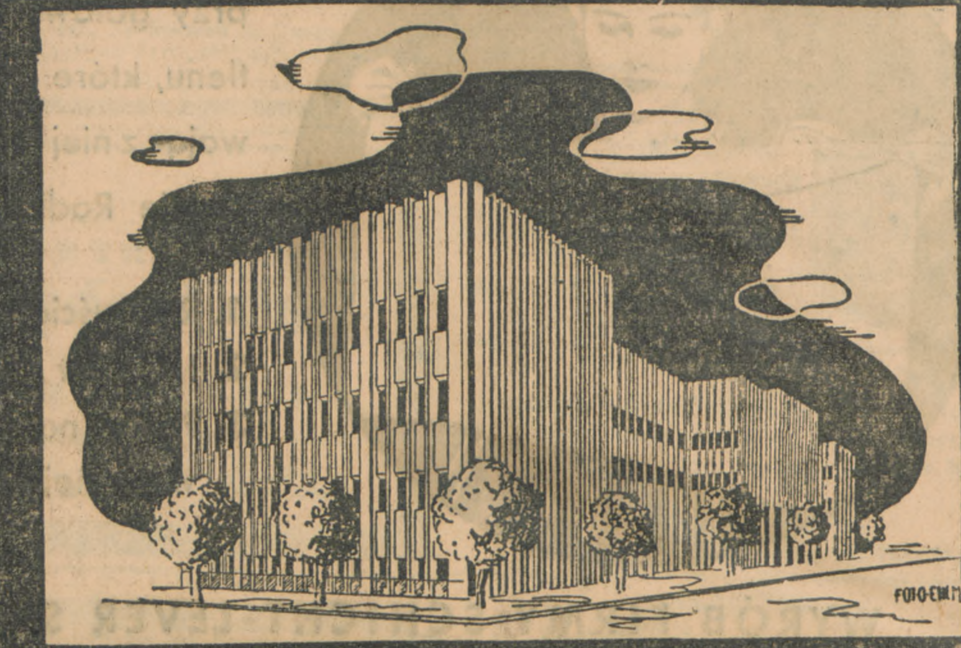
Polecamy nasze **bogate zaopatrzone magazyny materiałów wełnianych na sukienki, kostiumy, komplety i płaszcze.** Olbrzymi wybór **materiałów męskich. Jedwabie w najprzedniejszych gatunkach. Specjalny dział bawełny.**

Skład Ludowy
ulica DŁUGA 19
Telefon 3589.

BYDGOSZCZ
2401

E. PREISS
Pl. Wolności 1 (róg Gdańskiej)
Telefon 3588

Pozbawiony **W**szelkich **K**łopotów **K**to **O**szczędza.



Zabezpiecza starość
książeczka oszczędnościowa
POMORSKIEJ WOJEWÓDZKIEJ
KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI
w Toruniu
Przyjmuje wkłady oszczędnościowe — wynajmuje tanio SCHÓWKI (SAFESY)

Okazyjnie
Dom, piekarnia mechaniczna — dochód 9000 zł, rocznie. Cena 65000 zł wpłaty 55,000 zł, reszta Bank, wydzierżawiam. Biuro Pośrednicze „Polonia". 3699

Sprzedawców
propagatorów dachówek „ETERNIT" na poszczególne powiaty za odszkodowaniem prowizyjnym poszukuje się. Pierwszeństwo mają obeznani z budownictwem. Zgłoszenia z podaniem dotychczasowej działalności uprasza się nadsyłać: ST. ŁOMOWSKI — Poznań, Fredry 12. 3613

Poszukujemy
zaufanego pana (zawód i miejsce zamieszkania obojętne), któremu na miejscu urządzimy samodzielną rejonową składnicę wysyłkową (bez składu). Stały miesięczny dochód zł 580,—. Zgłoszenia pod „91" do „Adema" Box 187, Klagenfurt — Austria. 3745

BYDGOSZCZ

Furmaństwo
Przewóz mebli i bagażu - załatwia
„Goniec Inwalida"
Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 18. Tel. 19-25.
8610

2 bufetowe
siły pierwszorzędne, poszukują posady, najchętniej nad morzem. Oferty pod „Bufetowe" kierować do „Dnia Bydgoskiego Ilustr." Bydgoszcz, Plac Wolności nr. 1. 3734B

Reperacje rowerów
i przechowanie solidnie i tanio wykonuje. Bydgoszcz, ul. Kujawska 4. 3739

TORUŃ

Korzystnie
poleca materiały fotograficzne i prace amatorskie Zakład Fotograficzny, Jakowczyk, Toruń, Różana nr. 4 tel. 1579. CK747

SALON FRYZJERSKI



poleca po niskich cenach *trwałą i wodną* **ondulację**
B. Słupski
Toruń
Bydgoska nr 58

4-pokojowe
mieszkanie komfortowe z przynależnościami i ogrodem w nowej willi od 1-go lipca do wynajęcia. Tel. 1945 3750

2-pokojowe
mieszkanie z łazienką od lipca do wynajęcia, Reja 42. 3738

Żelazo
Blachy
Osie
Resory
poleca tanio
P. Tarrey, Toruń
Tel. 2093. Tel. 2093
St. Rynek 23
2168CK

Wszelkie roboty **ślusarskie, wiercenie studzien,** oraz **odlewy żeliwne** wykonuje szybko i tanio **Firma „PEDAB" w Toruniu,** ul. Koszarowa 15/17 (9610

Posiadaczowi
tysiąca złotych dam korzystną współpracę. Oferty do „Dnia Pomórza" Toruń. 3751

Najstarszy chrześcijański
Dom futer
Pomorza z powodu rodzinnych stosunków sprzedam z towarem lub częściowo. Ewentualnie przyjmę wspólnika — zastępcy. Rozległa klientela, personel wykwalifikowany. Niefachowca wprowadzę w kurs podczas sezonu. Oferty „PAR" Toruń. sub „świetna egzystencja". 3752

Chorzy!
Mamy skuteczne zioła Hurtownia Drogeryjna, Jan Kapczyński, Toruń, Szeroka 35, 2510C

Makulaturę
(odpadki papierowe) w każdej ilości po najwyższej cenie kupuje R. PREUSS. Toruń, Rabiańska 15 — tel. 25-35 2765

Osoba
w średnim wieku, łagodnego usposobienia nawskroś uczciwa, pracowita. szuka samodzielnego gospodarowania starszemu panu. Zgł. Toruń, Kopernika 15 m. 19, Olkiewicz. 3779

Skład papieru
i dewocjonalii w centrum miasta, dobrze zaprowadzony sprzedam na korzystnych, warunkach, Oferty pod WZ 3778

Aparaturę
rozgłośnikową dla kina, imprez sportowych, wypożyczy lub sprzeda. Radiotechnika, Toruń, Chełmińska 12, tel. 1347

Radio
odbiorniki, detektorki na głośnik bardzo czułe tanio oraz wykonuje wszelkie reparacje fachowo. Radiotechnika, Toruń, Chełmińska 12, tel. 1347 3780

Opaski
higieniczne, damska obsługa Hurtownia Drogeryjna **Jan Kapczyński**, Toruń, Szeroka 35. 2512C

Przyjmuję
do sprzedaży używane meble, również zamiana w nowo otworzonej składnicy mebli Toruń, Małe Garbary 5, telef. 16-82. 9858C

Wszyscy wiedzą, że
MEBLE
wszelkiego rodzaju najtaniej kupujesz w firmie
B. Włudarczak
Toruń. Prosta 5. 9842 C

MEBLE
Bracia Tews
TORUŃ MOSTOWA 30



OGŁOSZENIA:
wiersz milimetrowy na stronie 1-łamowej . . . . . 0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . . 1.00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie . . . . . 0.80 zł
w tekście na dalszych stronach . . . . 0.60 zł
Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tem jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie notowań Giełdy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOSI:
W ekspedycji miejscowych agencyj . . . . 2.00 zł
Z odnoszeniem do domu . . . . 2.20 zł
Przez pocztę z odnoszeniem do domu . . . . . . 2.40 zł
Pod opaską . . . . 4.50 zł
W Gdańsku przez pocztę . 2.32 gd; przez gońca . . 2.00 gd
W Gdańsku z odbieraniem w administracji wprost . 1.75 gd
Zagranicą . . . . 4.00 zł
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

Redaktor odpowiedzialny:
WACŁAW WYTYK, Toruń, ul. Bydgoska 56.

UWAGI:
Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kaszubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Leon Formański Bydgoszcz Plac Wolności 1, redaktor odpowiedz. na Gdynię: Wiktor Mielnikow, Gdynia, ul. Min. Kwiatkowskiego, gmach „Paged'u". — Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz: Mieczysław Bagiński, Grudziądz Plac 23 Stycznia 10, I. — Redaktor odpowiedzialny na Tczew: Alojzy Kuzio Tczew, Kościuszki nr. 1. — Redaktor odp. na Rypin: Kazimierz Świerzyński
Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Gryf" z odpow. udziałami w Toruniu. Za ogłoszenia odpowiada Administracja. Czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.